

RAPPORT OG PLANER 2013-2014

15. mars 2014

HØGSKOLEN
I ÅLESUND

1. INNLEDNING.....	2
2. RESULTATRAPPORTERING FOR 2013	7
2.1 Rapportering på mål.....	7
2.1.1 Utdanning.....	7
2.1.2 Forskning og utvikling	20
2.1.3 Samfunnets behov	30
2.1.4 Organisasjon og ressurser	42
2.2 Annen rapportering	52
2.2.1 Oppfølging etter etatsstyringsmøtet	52
2.2.2 Aktivitetskrav til helseutdanningene.....	53
2.2.3 SAK.....	54
2.2.4 SAK i ingeniørutdanningen	60
2.2.5 Barnehagelærerutdanning	61
2.2.6 Universell tilrettelegging.....	62
2.2.7 Studentkapasitet	63
2.2.8 Midler tildelt over kap. 281.....	63
2.2.9 Likestilling	63
2.2.10 Større investeringsprosjekter.....	64
2.2.11 Eierskap i aksjeselskap.....	65
2.2.12 Samfunnsikkerhet og beredskap.....	67
2.2.13 Lærlinger.....	69
2.2.14 Samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet	69
3. PLANER FOR 2014	70
3.1 Plan for virksomheten	70
3.1.1 Utdanning.....	70
3.1.2 Forskning og utvikling	77
3.1.3 Samfunnets behov	80
3.1.4 Organisasjon og ressurser	84
3.2 Plan for tildelt bevilgning	90
4. VEDLEGG.....	94
4.1 Skjema for studentkapasitet	94
4.2 Likestillingsredegjørelse	94
4.3 Samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet	94

1. INNLEDNING

«Høgskolemiljøer har stort potensial for å skape innovasjon, kanskje til og med større potensial enn universitetene. Høgskolemiljøer er mindre, har et bedre utgangspunkt for samspill med næringslivet, er mer oppmerksomme på behovene lokalt og er mer spredt over hele landet»¹.

Vi har klare ambisjoner:

Høgskolen i Ålesund (HiÅ) kan vise til gode resultater i 2013. Vi har lyktes i å opprettholde et høyt antall søkere og gode opptakstall. Kandidatproduksjonen og studiepoengproduksjonen fortsetter å øke. Gjennomstrømning og studentproduktivitet er på nivå med tidligere år. FoU-aktiviteten har blitt bedre organisert og mer strategisk innrettet, noe som gir seg utslag i flere FoU- og innovasjonsprosjekter og økte BOA-inntekter. Samtidig øker antallet publikasjoner.

All utdanning, forskning og innovasjonsaktivitet ved Høgskolen i Ålesund skjer i et tett samspill med nærings- og arbeidslivet. Høgskolen har et svært godt omdømme, og Campus Ålesund er et tyngdepunkt som kompetansemiljø for næringslivet på Nordvestlandet. Grunnutdanning, kurs og annen etterutdanningsvirksomhet, forskning, innovasjon og bedriftsutvikling skjer i et tett og integrert campusmiljø, og retter seg mot nærings- og kunnskapsområder med store potensialer for framtidig verdiskaping. Det nære samarbeidet med nærings- og arbeidslivet gir oss en tydelig profil og identitet, der vi prioriterer helse, marin og maritim, jfr. innspill til Langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Vi har en ambisjon om å videreutvikle våre styrker og å bli mere unike. Campus Ålesund, med HiÅ som kjerneinstitusjon, vil etablere et Senter for Havromsinnovasjoner. Senteret skal drive fremragende profesjonsutdanning, anvendt forskning og innovasjon rettet mot framtidig forvaltning, høsting og utnyttning av havrommets ressurser. Design, prototyping, simulering og visualisering, sammen med innovasjon og entreprenørskap, er viktige pedagogiske og metodiske satsingsområder for å få dette til.

Vi har forventninger til vår eier:

Vår viktigste utfordring og prioritering framover er å løfte kvaliteten både i utdanning og forskning. Dette krever at vi øker andelen førstekompetente og at KD tilfører oss flere stipendiatstillinger i årene framover. Stipendiatene er viktige både som aktive forskere, og som bindeledd til ledende fagmiljø på gradsgivende universiteter både nasjonalt og internasjonalt. Tilsvarende er moderne laboratorier og oppdatert infrastruktur på Campus helt avgjørende for å holde høy kvalitet både innen utdanning og forskning.

¹ Tore Ulstein, styreleder NHO og styreleder Ulstein Group i TU Karriere 16.10.2013¹

Nærings- og arbeidslivet etterspør høyere kompetanse og nye utdanningstilbud:

Kunnskapsinnholdet i de varer og tjenester som produseres av næringslivet i regionen øker, med påfølgende økte krav til kompetanse i arbeidsstokken. For å møte dette har vi utviklet nye mastergradsprogram på flere fagområder. I 2013 ble det vedtatt å starte opp 3 nye mastergradsprogram. Et mastergradsprogram i avansert klinisk sykepleie, og et i ledelse av avanserte maritime operasjoner, ble startet opp høsten 2013. Et mastergradsprogram for ingeniørfag, simulering og visualisering, startes opp høsten 2014.

Styret har videre, etter mange års etterspørsel fra næringslivet, vedtatt å starte opp et bachelorgrad ingeniørstudie i elektro - elkraftsystemer høsten 2014. Bachelorstudiet vil bli levert i samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Bedre resultater i både utdanning og forskning:

Vi har fokus på kvalitet og gjennomstrømming i våre bachelorgrader, og er hele tiden opptatt av å forbedre våre studier. I forhold til å fylle antall studieplasser på våre bachelorstudier, har vi svært god måloppnåelse innen de aller fleste studieretninger. Der vi opplever utfordringer er innen biologiske fag, hvor rekrutteringen har vært svakere enn måltallene over en lengre periode.

Gjennomsnittlig gjennomføring på normert tid var i 2013 for alle våre studier på 59 %, som er noe under eget måltall. Gjennomføring i forhold til avtalt studieplan ligger samtidig på 86 %.

I 2013 hadde vi en god vekst i studiepoengproduksjon. NOKUT sitt studiebarometer gir oss samtidig verdifulle tilbakemeldinger på hvilke programmer vi bør være spesielt oppmerksomme på i 2014, når det gjelder hvorvidt studentene er tilfredse med studiet eller ikke.

Vi har stort fokus på å bygge kvalitet i utdanning og forskning gjennom strategiske samarbeidsavtaler både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi søker å etablere samarbeid med internasjonale partnere på et bredt grunnlag gjennom både utdannings- og forskningssamarbeid. Deltakelse i Erasmus+ er også en viktig del av dette.

Etter presiseringen Kunnskapsdepartementet ga i mars 2013 vedrørende samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet (brev datert 22.03.13), så vi oss nødt til å revurdere samarbeidet med Gateway College om språkstudier utenlands. Vi har i januar 2014 sagt opp samarbeidsavtalen med Gateway College.

Økt forskningsaktivitet gir resultater i form av et økt antall publikasjoner, og en stadig voksende forskningsportefølje. Økningen i publiseringsaktivitet innenfor teknologi- og ingeniørfag er spesielt positiv.

Samarbeid – Arbeidsdeling – Konsentrasjon:

HiÅ har en sammensetning og dimensjonering av sine utdanningstilbud som sammenfaller med trendene i de regionale arbeidsmarkedene vi leverer kandidater til. Styret mener HiÅ har et utdanningstilbud som er komplementær med de andre høgskolene som rekrutterer fra og leverer kandidater til Nordvestlandet.

I forhold til de samlede leveransene av kandidater til arbeidsmarkedene på Nordvestlandet, både i utdanningsretninger og kandidatproduksjon, opplever vi arbeidsdelingen med de andre høgskolene i landsdelen som god. Utgangspunktet for HiÅ sine SAK-strategier blir dermed hvordan et sterkere samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon kan styrke kvaliteten på utdanningene, forsknings- og innovasjonsaktiviteten som HiÅ driver mot det samme nedslagsfeltet.

Kunnskapsministeren har varslet en stortingsmelding om fremtidig struktur i høyere utdanning. Styret ved Høgskolen konstaterer at økt kvalitet er prioritert som overordnet mål, og vil innrette fremtidige strategier inn mot dette.

For å videreutvikle kvaliteten i våre studier samarbeider Høgskolen i dag bla. med NTNU, SINTEF, MARINTEK og NIC (Norwegian Industrial Cluster) innen teknologi /maritimt fagområde. Høgskolen har også i flere år samarbeidet de andre høgskolene i Møre og Romsdal gjennom Mørealliansen. Styret ser nå behov for å gå lengre i å utdype og forsterke samarbeidet enn det Mørealliansen ser ut til gi muligheter for, og har derfor tatt initiativ til et tettere og mer formalisert samarbeid med Høgskolen i Molde.

Tydelige faglige prioriteringer:

Styret ønsker en sterkere profilering og spesialisering av HiÅ sin virksomhet. Dette gjør at Høgskolen fremover ønsker å fokusere spesielt på fagområder knyttet til marin og maritim virksomhet og til helsesektoren. Høgskolen vil være spesielt god på bruken av Havrommet, i vid forstand. Næringsrettet forskning vil følge parallelt med utdanningsløpene, og sørge for at Høgskolen og dens kandidater er helt i front på disse områdene. Høgskolen ønsker derfor å etablere et ledende senter for fremragende profesjonsutdanning, anvendt forskning og innovasjon for fremtidens havromsoperasjoner. Høgskolen i Ålesund har fulgt opp KD sin satsing på ingeniør- og teknologiutdanningene de siste årene, og disse har en framtrædende posisjon i denne satsingen.

Helse vil være et svært viktig fagområde for Høgskolen i Ålesund også i årene som kommer, og det blir viktig å tenke innovativt for å kunne videreutvikle helsetjenestene i kvalitet og effektivitet. Høgskolen vil utdanne bachelor- og masterkandidater til helseforetak og kommuner. Etter- og videreutdanning vil bli ennå viktigere fremover enn det er i dag. Videreutdanninger innenfor helse rekrutterer godt, og har en gjennomføringsgrad på 90-100 %. Høgskolen jobber tett sammen helseforetak og kommuner, og samarbeid om forskning og utdanning gir førstehånds kunnskap om utfordringene i helsesektoren.

Innovasjon, entreprenørskap, økonomi og markedsføring henger nøye sammen i en næringstett region som vår. Innovasjon og entreprenørskap blir nøkkelen for at regionens bedrifter skal få et konkurransefortrinn i et globalt marked, og kunnskap om økonomi og markedsføring blir like viktig for å overleve i dette markedet. Høgskolen i Ålesund er, og vil være en leverandør av kandidater med kunnskaper innen entreprenørskap, internasjonal business og markedsføring, og samarbeidet med de lokale næringsklyngene vil bli stadig viktigere. Innovasjon og entreprenørskap vil derfor være en viktig og integrert del av alle de fagområdene HiÅ prioriterer.

Stor ekstern virksomhet:

Samarbeid med arbeids- og næringslivet er viktig for Høgskolen mht til å kunne tilby relevante utdanningsløp, og å forske på relevante problemstillinger. Høgskolen opplever økt etterspørsel fra nærings- og arbeidslivet etter ulike typer kompetansepåfyll, fra kortere kurs til skreddersydde etter- og videreutdanningstilbud. Behovet er størst innenfor maritime næringer, bl.a. som følge av ny teknologi og nye sikkerhetskrav som krever trening og samhandling. Høgskolen i Ålesund etablerte i 2012 et heleid datterselskap som står for markedsføring og gjennomføring av den maritime kursvirksomheten. Utviklingen av faglig innhold i ulike kurskonsepter gjøres av HiÅ i tett samarbeid med næringen. Høgskolen i Ålesund Maritime Operasjoner AS (i dagligtale MOAS) har i 2013 hatt sitt første hele driftsår, og over 1000 personer gjennomførte ulike ukeskurs.

Deltakerne i EVU- og kursvirksomheten gir oss viktige tilbakemeldinger om hva som kreves av fagkunnskap og ferdigheter i arbeidslivet, som input til å videreutvikle innholdet i våre grunnutdanninger. Høgskolen har 20 simulatorer som brukes både i grunnutdanninger og EVU. Utviklingen av programvare og infrastruktur for å drive slik simulatorbasert utdanning og kursvirksomhet skjer i stor grad i samarbeid med selskapet Offshore Simulator Center AS, der HiÅ er 25 % aksjonær. Eierskapet i MOAS og OSC er viktige forutsetninger for faglig utvikling og FoU-virksomhet knyttet til våre maritime utdanninger.

Også innen økonomifag, helsefag og biologiske fag opplever vi voksende interesse for samarbeid om EVU, kurs og forsknings- og utviklingsaktiviteter. I samarbeid med Ålesund kommune, NAV mfl. er det initiert en omfattende satsing på velferdsteknologi, med etablering av bl.a. en demoleilighet for å drive uttesting av nye hjelpemidler og forskning innen helseteknologi. Tilsvarende er nye kurstilbud rettet mot biomarine næringer under utvikling i samarbeid med Legasea. FoU- og laboratoriesamarbeidet med Møreforskning Marin, der HiÅ er deleier, bidrar til å utvide bredden og størrelsen på de biologiske og marine fagmiljøene på Campus Ålesund.

Høgskolens eierskap i disse aksjeselskapene er strategisk forankret, og styret blir jevnlig orientert om aktiviteten i selskapene.

Campus Ålesund er attraktiv:

Styret har arbeidet mye med Campus-utvikling i 2013. Bakgrunnen er arealknapphet som følge av økt studenttall, større kursaktivitet og flere ansatte. HiÅ utvidet arealet som leies av

Kunnskapsparken Eiendom AS, og gjennomførte sommeren 2013 en omfattende intern flytteprosess for å samle ulike fagmiljøer og øke arealutnyttelsen. Høgskolen har behov for å disponere ytterligere arealer i Kunnskapsparken fra 2015, og har anmodet KD om at den opsjonen som foreligger på å overta Kunnskapsparken fra 2015 blir benyttet. KD har som følge av dette anmodet Statsbygg om å forberede en slik overtakelse.

Det ny-renoverte Laboratorie-bygget ble offisielt åpnet ved studiestart 2013-14. Høgskolen har brukt betydelige midler på å oppgradere ulike laboratorier og utstyr i dette bygget, og dette vil bli videreført gjennom ytterligere investeringer i 2014.

Attraktiviteten til Campus Ålesund er stor og det foreligger en rekke utbyggingsplaner i området. Høgskolen i Ålesund er kjerneinstitusjonen på Campus Ålesund. For å samordne og koordinere ulike aktiviteter, og for å styrke identiteten og profilen til Campus Ålesund er det etablert en egen Samordningsgruppe for campus-utvikling der Ålesund kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Ålesund kunnskapspark og Norsk Maritimt Kompetansesenter (NMK) deltar. Gruppen ledes av Høgskolen i Ålesund.

På oppdrag fra HiÅ har arkitektfirmaet Signal gjennomført en Mulighetsstudie for Campus Ålesund. Den skal hjelpe oss å tegne bildet av «Framtidas Campus Ålesund» og hvordan vi ser for oss at undervisningsrom, gruppe- og prosjektrum, laboratorier, kontorlokaler, fellesarealer bør utformes og fungere i framtida. Mulighetsstudien blir overlevert i mars 2014, og vil bli fulgt videre opp i tett samarbeid med Statsbygg.

Effektiv ressursbruk:

En ny budsjettfinansieringsmodell for den bevilgningsfinansierte virksomheten til Høgskolen ble vedtatt av styret i 2013 og er tatt i bruk fra budsjettåret 2014. Denne modellen sikrer en mer transparent og forutsigbar finansieringsmodell for ulike utdanninger, og stimulerer til økt studiepoengproduksjon, gjennomstrømming og kvalitet. Den nye budsjettfordelingsmodellen er en viktig forutsetning for å videreutvikle Høgskolen sin virksomhetsplanlegging og langtidsbudsjettering. Styret vedtok også i 2013 en ny beredskapsplan for Høgskolen i Ålesund.

Vi har ambisjoner om å fortsette HIÅ sin positive utvikling også i 2014 og kommende år. Dette krever satsing fra våre eiere, men stiller også krav til at vi utnytter ressursene vi disponerer effektivt og at vi er fokusert mot å realisere felles mål. Åpne prosesser og transparens i forhold til hvordan vi driver Høgskolen og utnytter våre ressurser er avgjørende for å identifisere og utnytte mulighetsrommet vi har innenfor de ulike virksomhetsområdene. Bare slik kan ta vi strategiske grep for å videreutvikle Høgskolen sin posisjon, egenart og profil også i fremtiden.

2. RESULTATRAPPORTERING FOR 2013

2.1 Rapportering på mål

2.1.1 Utdanning

SEKTORMÅL 1: **UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL GI UTDANNING AV HØY INTERNASJONAL KVALITET I SAMSVAR MED SAMFUNNETS BEHOV**

Hovedtrekk resultater utdanning 2013

Datatype	2013	Endring fra 2012
60-studiepoengs-ekvivalenter, egenfinansierte	1587,2	+146,9
Kandidattall	380	+10
Søkertall, egenfinansierte	8142	+236
Opptakstall, egenfinansierte	1199	+9
Registrerte studenter, egenfinansierte	2248	+104

Søkertall og opptakstall flater nå ut, etter en meget sterk vekst fra 2011 til 2012. Antall semesterregistrerte studenter fortsetter imidlertid å stige, selv om økningen ikke er like sterk som fra 2011 til 2012. Høgskolen i Ålesund ser ut til å lykkes i å rekruttere et høyt antall søkere, og antall registrerte studenter er derfor økende.

Avdeling for biologiske fag (ABF), Avdeling for ingeniør- og realfag (AIR) og Avdeling for maritim teknologi og operasjoner (AMO) har alle økte søkertall i 2013, mens Avdeling for helsefag (AHF) og Avdeling for internasjonal markedsføring (AIM) har en nedgang. Høgskolen totalt sett har en økning i antall søkere.

ABF og AIR har i 2013 flere søkere til alle studier, mens AMO har en økning på bachelorprogrammene. Antall søkere til mastergradsprogrammene er noe svakere i 2013 enn i 2012. Ved AHF er antall søkere til sykepleierutdanningen økende, og nedgangen vi ser i forhold til 2012 skyldes at enkelte utdanninger har opptak annet hvert år. AIM har derimot hatt en sterk økning i antall søkere til mastergradsprogrammet, mens det for

bachelorgradsutdanningene varierer. Dette fører da til at avdelingen totalt sett har en nedgang i søkertall.

Kandidatproduksjonen fortsetter å øke og studiepoengproduksjonen har hatt en meget sterk vekst fra 2012 til 2013. Veksten i kandidatproduksjonen stammer i hovedsak fra AIR (Bachelor i automatiseringsteknikk; Bachelor i data), AMO (Bachelor i nautikk) og ABF (Bachelor i marine og biologiske fag).

Studiepoengproduksjonen har økt spesielt mye på AIM og AIR, men alle avdelinger har økt sin produksjon sammenlignet med 2012. Studiet Bachelor i biomarin innovasjon bidrar mest til ABFs økte studiepoengproduksjon. Ved AIM er det i hovedsak fag som tilhører Bachelor i eksportmarkedsføring og Master i internasjonal business og markedsføring som bidrar til økningen, mens AIR har hatt stor økning i studiepoengproduksjonen på Bachelor i bygg og Bachelor i data.

Virksomhetsmål 1.1: Høgskolen i Ålesund skal være en attraktiv utdanningsinstitusjon.

Styringsparameter	Resultat				Resultat mål
	2010	2011	2012	2013	2013
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass	1,2	1,4	1,7	1,7	1,8
Søkere på Y-vei studier per studieplass *		2,9	2,0	1,9	2,3
Søkere på mastergradsstudier per studieplass**	1,7	6,9	8,1	6,9	8,5
Registrerte førsteårsstudenter på bachelorgradsstudier per antall utlyste studieplasser, fordelt på avdeling:					
- Avdeling for biologiske fag			61/70	56/70	70/70
- Avdeling for helsefag			141/148	155/148	148/148
- Avdeling for ingeniør og realfag			118/105	149/115	110/105
- Avdeling for internasjonal markedsføring			170/100	150/100	150/100
- Avdeling for maritim teknologi og operasjoner			124/80	136/85	110/80

* Pga. konvertering fra M-stas til FS har Høgskolen ikke tilstrekkelig godt statistisk materiale på dette for 2010.

** Inkluderer både norske og utenlandske søkere

Innen de biologiske fagene ser det ut til å være en positiv utvikling når det gjelder tilfanget av søkere, og bioingeniørutdanningen hadde i 2013 langt bedre søkning enn foregående år. Bedre søkning medførte allikevel ikke økt studenttall ved ABF fordi mange takket nei til tilbudet om studieplass.

Innen maritim utdanning er søkningen til bachelorgradsutdanningene god, mens rekrutteringen til mastergradsstudiene ikke er tilfredsstillende. Bachelor i økonomi og administrasjon rekrutterer godt og mastergradsutdanningen i internasjonal business og markedsføring har hatt en positiv utvikling etter oppstart i 2012. Helsefagutdanningene rekrutterer også godt, men videreutdanning i operasjonssykepleie fikk til tross for god søkning, meget få studenter som faktisk startet på studiet.

Antall søkere til Y-vei varierer en del fra studium til studium, men ingeniørutdanningene opplever generelt en positiv utvikling når det gjelder søkere til Y-vei.

Til tross for jevnt over gode søkertall til studiene ved Høgskolen, ser en for flere av studiene at konkurransepoengsummene de svakeste studentene har, er lave. Dette gir utfordringer i undervisningen, da forskjellen mellom de sterkeste og svakeste studentene er stor. Alle avdelinger med unntak av ABF oppfyller målsettingene når det gjelder antall førsteårsstudenter pr. studieplass.

Virksomhetsmål 1.2: Høgskolen i Ålesund skal utdanne kandidater med høy og relevant kompetanse i tråd med studienes læringsutbytte.

Styringsparameter	Resultat				Resultat mål
	2010	2011	2012	2013	2013
Gjennomføring på normert tid i %		57	60	59	63
Gjennomføring i henhold til avtalte utdanningsplaner i %	82	89	86	86	88
Totalt antall uteksaminerte kandidater (gradsstudier)	284	359	370	374	385
Antall studenter som gjennomførte første studieår, i forhold til aktivitetskrav:					
- Sykepleie		120,4	116	113,2	130
- Bioingeniør		10,2	16,5	18,2	30
- ABIOK		45,8	35	24,3	39
Antall uteksaminerte studenter ABIOK*:					
- Anestesi-, Intensiv- og operasjonssykepleie	30	27	-	33	35
- Kreftsykepleie	-	-	25		-
Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent (60- studiepoengsekvivalent) per år	51	51	49	50	46
Prosentandel hovedprosjekt/ bachelorgradsoppgaver i samarbeid med arbeids- og næringslivet					
- Avd. for biologiske fag	100	100	100	100	100
- Avd. for helsefag	-	-	-	-	-
- Avd. for ingeniør og realfag	95	95	81	87	95
- Avd. for internasjonal markedsføring	-	-	-	-	80
- Avd. for maritim teknologi og operasjoner	-	98	100	100	100

* ABIO-utdanningene går over tre semestre, Kreftsykepleie går over fire semestre.

Grunnet lavt opptak av studenter i 2011 oppfyller ikke bioingeniørutdanningen aktivitetskravene i 2013. Sykepleierutdanningen har tilstrekkelig opptak, men sliter med noe høyere strykprosent enn vanlig i enkelt fag. Til AIOK har det vært et godt antall søkere. Anestesi og intensiv har optimal studiepoengproduksjon, men i forhold til operasjon og kreftsykepleie falt mange studenter fra ved oppstart. Dette skyldes mangel på stipendordninger og permisjoner fra arbeidsgiver. De studentene som startet studiene fullfører bortimot 100 %.

Gjennomstrømmingen er fortsatt lav, og under målsettingen. Bachelorutdanningene har en nedgang i andelen som fullfører på normert studietid, men dette kompenseres av en høy andel studenter på mastergrad – og videreutdanninger som gjennomfører på normert tid.

Studiepoengproduksjonen har økt, men gir ikke utslag i økt gjennomstrømming. Det har derfor ikke vært mulig å nå målene når det gjelder antall uteksaminerte kandidater. Dette skyldes at de tiltak som er iverksatt først og fremst får virkning for de ferskeste studentene, men også at økt produksjon for en stor del skyldes økt studenttall. Gjennomføring på normert tid er lav, men gjennomføring i henhold til planlagt studieprogresjon er vesentlig bedre. Dette viser at studentene har behov for mer enn normert studietid for å gjennomføre studiet. Tiltak for bedre gjennomstrømming har fått økt fokus, med noe ulik profil i de enkelte studieprogram/avdelinger. Eksempler på tiltak er:

- Individuelle veiledningssamtaler
- Gruppevis oppfølging/veiledning, gruppearbeid
- Obligatorisk studiedeltakelse
- Obligatoriske arbeidskrav med tilbakemeldinger til studentene
- Jevnere arbeidsbelastning
- Støtteundervisning i emner med høy strykprosent
- Særlig fokus på de nye studentene og tett oppfølging av disse
- De ansatte er lett tilgjengelig for studentene for individuell veiledning og oppfølging

Studentenes produktivitet i form av antall nye studiepoeng pr. egenfinansierte heltidsekvivalent ligger godt over målsettingen, og er på samme nivå som tidligere år. Ovenstående tall, som gjelder produktiviteten tidligere år, er blitt justert fordi disse var feil. Målsettingen var basert på tidligere tall og dette er grunnen til at målsettingen for produktiviteten i 2013 er satt så lavt.

De fleste avdelingene har en meget høy andel hovedprosjekt/bacheloroppgaver i samarbeid med arbeids- og næringslivet. Innenfor økonomiutdanningene er det i gang en prosess for å øke innsatsen på dette området, og første bidrag blir i form av at første kull mastergradsstudenter fullfører sine studier våren 2014.

Kvalitativ styringsparameter: Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

Høgskolen har i 2013 fortsatt å ha fokus på læringsutbyttebeskrivelsene som grunnlag for undervisning og vurdering. Spørsmål knyttet til læringsutbytte har vært inkludert i

høgskolens studenttilfredshetsundersøkelse som ble gjennomført våren 2013, og resultatene fra undersøkelsen viser at en stor andel av studentene har et bevisst forhold til læringsutbyttene knyttet til det enkelte emne. Andelen må imidlertid økes, og selve utformingen av læringsutbyttebeskrivelsene arbeides det mye med ved de årlige revisjoner av emnebeskrivelser slik at disse beskrivelsene bidrar enda bedre til å hjelpe studentene til å forstå hva som er målsettingen med det enkelte emne i studiet. Malen for emnebeskrivelser har blitt endret i 2013 for ytterligere å tydeliggjøre betydningen av læringsutbyttebeskrivelser. Gjennom arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene har vi fokus på hvordan disse beskrivelsene danner grunnlaget for hvilke undervisningsmetoder som benyttes, bruk av varierte undervisningsformer, samt bruk av arbeidskrav og vurderingsformer for øvrig. Noen ansatte har deltatt i pedagogisk utviklingsprogram hvor slike tema har vært drøftet.

Innen ingeniørutdanningene har ny rammeplan medført en omfattende revisjon av fagplaner og dermed også alle emnebeskrivelser. Arbeidet har vært inkludert i den årlige revisjonen av emne- og studiebeskrivelser. Arbeidslivsrelevans har vært innarbeidet i prosessene knyttet til dette revisjonsarbeidet. Innen maritim utdanning er dette arbeidet spesielt krevende i og med også spesifikke krav fra Sjøfartsdirektoratet må oppfylles. Disse kravene er det blitt ytterligere krevende å oppfylle i og med nye pålegg om Veritas-sertifisering.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen skal følge opp kvalitetsfremmende tiltak i tråd med Høgskolens kvalitetsrapport

Studentenes evalueringer av ingeniørutdanningene har mest fokus på pensum, koordinering mellom fagene og faglig progresjon. Ingeniørutdanningene er i ferd med å implementere ny rammeplan og den gamle er derfor i utfasing. Faglig innhold i ett av emnene i bachelorstudiet i biomarin innovasjon justeres som følge av evalueringer i 2013.

Obligatorisk studiedeltakelse i teoriundervisningen i sykepleierutdanningen ser ut til å ha hatt positiv virkning på strykprosent og karakterer. Emner med høy strykprosent følges nøye opp og ulike tiltak er satt i verk.

I bachelorgradsutdanningene i økonomi er det satt mye inn på at studentene skal oppnå læringsutbyttene i grunnleggende bedriftsøkonomi og regnskap i og med at studentene har svake forutsetninger i matematikk fra videregående opplæring. Studiene er derfor under omstrukturering. Det er etablert eLæringsressurser slik at studentene enkelt kan repetere stoffet på egenhånd og satt inn mye ressurser for øvrig når det gjelder undervisningstilbud. Det er også implementert obligatorisk matematikk-test for å sikre et visst faglig nivå som er helt nødvendig i studiet.

Virksomhetsmål 1.3: Høgskolen i Ålesund skal være internasjonalt ledende utdanningsinstitusjon innenfor krevende maritime operasjoner

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2010	2011	2012	2013	2013
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass på bachelorgradsstudiet nautikk	2,6	3,4	4,8	3,8	5,0
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass på øvrige maritime bachelorgradsstudier *	2,2	2,1	3,2	3,4	3,5
Antall uteksaminerte kandidater på maritime bachelorgradsstudier	41	76	77	87	85
Søkere per studieplass på maritime mastergradsstudier	1,7	6,9	6,2	5,8	7,0
Antall uteksaminerte kandidater på maritime mastergradsstudier	9	19	18	28	20
Antall maritime mastergrader **	4	4	4	5	5
Antall utstedte maritime kursbevis	1003	874	1006	1068	1050

* Inkluderer bachelorgradsstudiene Produkt og Systemdesign, Skipsdesign og Shipping og Logistikk.

** Mastergrader som tilbys som både erfaringsbaserte og disiplinbaserte telles som to.

Nautikkstudiet rekrutterer fortsatt godt, men svakere enn målsettingen. Dette kan tolkes som at den økningen vi har hatt over flere år nå er flatet ut. Inntakskvaliteten er imidlertid fortsatt god. Rekrutteringen til øvrige maritime bachelorstudier øker fortsatt, og målsettingen for 2013 ble nesten nådd. Rekrutteringen til mastergradsstudiene ble svakere enn ønsket, men skyldes i hovedsak at det ble lyst ut flere studieplasser i og med at mastergradsstudiet i krevende maritime operasjoner startet i 2013 og viste seg og ikke rekrutterte så godt som forventet.

Kandidatproduksjonen for både bachelor- og mastergradsutdanninger er bedre enn målsettingen, og fortsetter å øke i forhold til tidligere. Kandidatproduksjonen for mastergradsutdanningene har økt betydelig i 2013.

I og med oppstart av mastergradsstudium i ledelse av krevende maritime operasjoner i 2013, oppfylles målsettingen om 5 maritime mastergrader.

Antall utstedte maritime kursbevis fortsetter å øke og ligger over målsettingen for 2013.

Virksomhetsmål 1.4: Høgskolen i Ålesund skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet som bidrar til økt utdanningskvalitet

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2010	2011	2012	2013	2013
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	61	57	54	65	60
Igangsatte mastergradsstudier på engelsk*	4	4	5	6	5

*Mastergrader som tilbys som både erfaringsbaserte og disiplinbaserte telles som to.

Antall utvekslingsstudenter øker noe, og målsettingen er nådd. I tillegg kommer 5 utvekslingsstudenter (3 AIM og 2 AHF) som ikke avslutter oppholdet før månedsskiftet januar/februar. Disse rapporteres derfor i 2014.

Det er fortsatt økonomiutdanningene som har det største volumet av studenter (44 av 65). Avdelingen har et internasjonalt preg, og det er lagt til rette for innreisende studenter ved at de fleste emner i 3. studieår undervises på engelsk. Innen de andre utdanningsområdene er antall inn/ut-reisende studenter beskjedent.

Innen helsefag oppleves det stor interesse fra studentene når det gjelder utvekslingsopphold, men likevel resulterte dette i kun 6 utreisende studenter i 2013. Det har vært noe utveksling av lærere mellom helsefagutdanningene og Universitetet i Ørebro, både innreisende og utreisende. Generelt er lærerutveksling av et beskjedent omfang, men det er noe aktivitet som nevnt innen helse - og økonomiutdanningene.

I forbindelse med revidering av fagplan for ingeniørutdanningene er det lagt bedre til rette for utvekslingsopphold enn tidligere. For nautikkstudiet er det krevende å implementere slike utvekslingsopphold i og med at studiet inneholder mange emner knyttet til utløsning av sertifikater som er nødvendig for å arbeide i næringen.

Innen biologiske fag er mulighet for internasjonalisering inkludert i veiledningssamtaler med studentene.

Oppstart av mastergradsstudium i ledelse av krevende maritime operasjoner førte til at målsettingen når det gjelder antall mastergradsstudier på engelsk ble overoppfylt.

Kvalitativ styringsparameter: HiÅ skal implementere handlingsplan for internasjonalisering

Mastergradsstudiet i krevende maritime operasjoner undervises på engelsk, og det rekrutteres bevisst en høy andel internasjonale studenter.

Det har vært arbeidet med rekrutteringsstrategi for internasjonale masterstudier, og for de studentene som tas opp tilbys eget opplegg ved oppstart av studiet.

Videre ble det i 2013 igangsatt et arbeid for å utrede tiltak for grunnopplæring i norsk språk og kultur for studenter og ansatte. Arbeidet blir ferdigstilt i 2014.

AIM har arbeidet aktivt med internasjonalisering i 2013 og har satt av ressurser til dette arbeidet i og med at avdelingen har et internasjonalt fokus i sine utdanninger.

Risikovurdering sektormål 1 – rapportering av tiltak for 2013

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Studentenes oppfatning av høgskolens kvalitet; omdømme regionalt og nasjonalt

Høgskolens omdømme er viktig for å fremstå som et attraktivt studiested. Omdømme er nært knyttet til allmenn oppfatning av høgskolens kvalitet og de forventninger som finnes til Høgskolen. Studentenes oppfatning av høgskolens kvalitet påvirker høgskolens omdømme direkte. Dette kan få negative konsekvenser for fremtidige opptakstall og påvirke høgskolens økonomi. Dersom studentene har en negativ oppfatning av høgskolens kvalitet, kan dette gi økt frafall og lavere gjennomstrømming.

KSF 2: Tilstrekkelig faglig oppfølging av studentene og høy gjennomstrømming

Studentene må få god faglig oppfølging og veiledningssamtalene må bli utnyttet på en god måte. En svekket faglig oppfølging av studentene kan medføre lavere gjennomstrømming og et svekket omdømme. God gjennomstrømming er helt sentralt for høgskolens økonomi. Det er viktig å finne svar på hva svak gjennomstrømming og frafall skyldes.

KSF 3: Høyt antall kvalifiserte søkere og høye opptakstall

Gode søkertall og opptakstall er viktig, både for å fylle opp de studieplasser som Høgskolen har utlyst og for å ha best mulig inntakskvalitet til de enkelte studier. Høyere inntakskvalitet kan føre til bedre gjennomstrømming, samtidig som det er positivt for omdømmet.

KSF 4: Godt studentmiljø og velferdstilbud for studentene

Et godt studentmiljø er viktig for studentenes trivsel. Et godt studentmiljø kan begrense frafall og forbedre gjennomstrømming, samtidig som det kan være omdømmebyggende og øke attraktiviteten blant søkerne. Tilgang på studentboliger, barnehageplasser og studenthuser viktige faktorer.

KSF 5: Internasjonal rekruttering til engelskspråklige studietilbud

Det er viktig å ha innpass på flere rekrutteringsarenaer og det må være mulig å gjennomføre utveksling ved alle gradsstudier ved Høgskolen. Langsiktige avtaler med utenlandske utdanningsinstitusjoner bør inngås og vedlikeholdes.

KSF6: Tilstrekkelig antall praksisstudieplasser på sykepleierutdanningen

En forutsetning for å ta opp tilstrekkelig antall sykepleierstudenter for å oppfylle aktivitetskravene, er at det finnes et tilstrekkelig antall praksisstudieplasser.

KSF 7: Tilstrekkelig tilgang til undervisningsareal for studentene

Dagens studenttall er en utfordring i forhold til tilgang på undervisningsarealer. Det er mangel på både større auditorier, mindre klasserom og grupperom, og dette kan gi lavere læringskvalitet enn ønsket.

Identifisering av risiki

Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

R 1 Lav gjennomstrømming av studenter

Gjennomstrømming har direkte påvirkning på høgskolens økonomi og betydning for høgskolens og studietilbudenes omdømme.

R 2 Svekket faglig oppfølging av studentene

Studentene må få god faglig oppfølging i løpet av sin studietid ved Høgskolen. Mulige konsekvenser ved omprioritering av faglige ressurser fra undervisning til faglig ledelse og forskning må overvåkes for å avdekke om dette totalt sett styrker eller svekker oppfølgingen av studentene.

R 3 Svekket attraktivitet blant søkerne

Høgskolen må opprettholdes og helst styrke sin synlighet og attraktivitet i søkermassen. Svekket disse, kan det føre til at studieplasser ikke blir fylt. Lavere attraktivitet kan medføre at inntaks kvaliteten, som er en kritisk faktor for gjennomstrømmingen, svekkes. Svingninger og trender i samfunnet kan påvirke attraktiviteten mye.

R 4 Svekket omdømme

Et svekket omdømme kan gi lavere attraktivitet blant søkerne, samtidig som det kan påvirke eksisterende studenters oppfatning av høgskolens kvalitet. Høgskolen må kontinuerlig ha fokus på dette, både i forhold til faglig og administrativt arbeid med studiekvaliteten og studentene.

R 5 Svekkede studieadministrative tjenester

Studentene og avdelingene må få god administrativ oppfølging ved Høgskolen. En svekkelse av disse tjenestene kan påvirke oppfatningen av høgskolens kvalitet og skade høgskolens omdømme.

R 6 Antall praksisstudieplasser sykepleierutdanningen

Færre praksisstudieplasser, primært tilknyttet helseforetaket, kan føre til at Høgskolen ikke kan ta opp det antall studenter som er satt som mål fra Kunnskapsdepartementets side. Det gir utfordringer for Høgskolen i å oppfylle aktivitetskravet som er satt. Høgskolen må ha et tilstrekkelig antall praksisstudieplasser tilgjengelig.

R 7 Mangel på undervisningsareal til studentene

Høgskolen har i dag en mangel på større auditorier, mindre klasserom og grupperom. Selv med fokus på effektiv utnyttelse av undervisningsrom, er romsituasjonen slik at studentenes undervisningskvalitet og læringsutbytte kan svekkes. Dette kan påvirke høgskolens omdømme negativt blant studenter, kandidater og søkere.

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2013

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R 1	Gjennomstrømming av studenter	5	3	15	<ul style="list-style-type: none">• Oppfølging på frafall og gjennomstrømming• Spesielt rettede tiltak hvor utfordringer er størst• Veiledningssamtaler med studentene• Velfungerende samspill mellom utdanning og FoU
R 2	Svekket faglig oppfølging av studentene	4	3	12	<ul style="list-style-type: none">• Fortsatt overvåkning av konsekvenser organisasjonsjustering i 2011• Evaluering av tiltak for å forbedre gjennomstrømming• Rekruttering av tilsatte• Rekruttering av studenter• Velfungerende samspill mellom utdanning og FoU
R 3	Svekket attraktivitet blant søkerne	5	2	10	<ul style="list-style-type: none">• Studenttilfredshet• Markeds- og kommunikasjonsplan• Målrettede hjemmesider• Målrettet rekruttering,

					ikke minst fra egen region
R 4	Svekket omdømme	5	2	10	<ul style="list-style-type: none"> • Studenttilfredshet • Informasjon til samfunnet • Aktiviteter ved Høgskolen • Utvikling av Ålesund som studentby
R 5	Svekkede studieadministrative tjenester	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Fastsette alle rutiner tilknyttet nytt studieadministrativt system • Tilstrekkelige bemannings-messige ressurser • God backup/overlapping
R6	Antall praksisstudieplasser sykepleie	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog med helseforetaket • Dialog med departementene • Dialog med kommunene
R7	Mangel på undervisningsareal til studentene	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av Campus-prosjektet med ulike aktører • Timeplaner med fokus på læringskvalitet • Effektiv romutnyttelse

Gjennomførte tiltak 2013 og vurdering av konsekvens

Kritiske suksessfaktorer og risikofaktorer er gjennomgått i forbindelse med utarbeidelse av planer for 2014. Både suksessfaktorer og risikofaktorer er gjennom dette arbeidet betydelig endret i forhold til det som framkommer her.

R 1 - Gjennomstrømming av studenter

Vi har høyt fokus på gjennomstrømming, og det har vært iverksatt tiltak rettet mot fag med spesielt høy strykprosent. Veiledningssamtaler med studentene er også benyttet i arbeidet for å redusere risiko. Antall fag med spesielt høy strykprosent er redusert i 2013 i forhold til tidligere år. Gjennomstrømming er imidlertid fortsatt en utfordring og varierer mellom studieprogrammene.

R 2 - Svekket faglig oppfølging av studentene

Rekruttering av studenter har vært prioritert i 2013, noe som har ført til god søkning til mange studieprogrammer. Det er imidlertid fortsatt utfordringer fordi spredningen i det

faglige nivået hos de studentene er stor, noe som gjør den faglige oppfølgingen krevende. Undersøkelser gjennomført i 2013 viser at individuell oppfølging og faglig tilbakemelding fortsatt er et forbedringsområde.

R 3 - Svekket attraktivitet blant søkerne

Sterkt fokus på rekruttering, spesielt i egen region, og utarbeidelse av en operativ markedsplan har bidratt til at en ser gjennomgående god søkning til studietilbudene ved Høgskolen. Nye mastergradsstudier kan være vanskelig å synliggjøre i markedet og gjør det nødvendig å drive omfattende rekrutteringsarbeid. Høgskolen rekrutterer imidlertid godt til mange av studiene. I 2013 startet et tiltak med navn «Student for en dag», hvor studentambassadører gir potensielle studenter omvisning og informasjon om Høgskolen og studier som tilbys. Tiltaket videreføres i 2014 og interessen fra målgruppen er sterkt økende.

R 4 - Svekket omdømme

Undersøkelser gjennomført i 2013 viser at studentene har forventninger til studiets faglige nivå. Venner, bekjente og tidligere studenter betyr mye for å gjøre studentene kjent med studie tilbudene ved Høgskolen. Høgskolens nettsider er også svært viktige og en oppgradering av disse ble startet i 2013. Høgskolens omdømme synes å være meget godt.

R 5 - Svekkede administrative tjenester til studentene

Rutiner knyttet til studieadministrasjonen er i stor grad etablert og fungerer. Bemannings - situasjonen gjør samtidig at vi er sårbare ved fravær. Styrking av bemanning i 2014 forventes å redusere sannsynligheten for svekkede studieadministrative tjenester betydelig.

R 6 - Redusert antall praksisplasser sykepleie

Praksisstudieplasser følges opp kontinuerlig med kommuner, helseforetak og departement. Sannsynligheten for at studenter ikke får praksisstudieplass vurderes derfor nå som meget lav.

R 7 - Mangel på undervisningsareal til studentene

Campus-prosjektet følges opp videre, og det nyrenoverte laboratoriebygget ble tatt i bruk i 2013. En oppgradert versjon av timeplanlegging/rombookings-programvaren ble tatt i bruk i 2013 og forventes å bidra til bedre arealutnyttelse. Veksten i antall studier og studenter gjør at utfordringene knyttet til egnede undervisningsarealer fortsatt er betydelige. Det vises til rapportering av tiltak knyttet til risiko 3, sektormål 4, for utfyllende informasjon.

2.1.2 Forskning og utvikling

SEKTORMÅL 2: **UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL I TRÅD MED SIN EGENART UTFØRE FORSKNING, KUNSTNERISK – OG FAGLIG UTVIKLINGSARBEID AV HØY INTERNASJONAL KVALITET**

Virksomhetsmål 2.1: Høgskolen i Ålesund skal ha et særskilt ansvar for profesjonsrettet forskning og utviklingsarbeid.

Høgskolen skal legge til rette for at dr. gradsstudenter gjennomfører på normert tid

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2010	2011	2012	2013	2013
Gjennomstrømning netto tidsbruk per avlagt doktorgrad (år).	2,90	3,35	2,97	2,8	3,00
Antall avlagte doktorgrader*	2	1	3	3	4

*Annen institusjon er gradsgivende, siden HiÅ ikke har egen forskerutdanning.

Høgskolen i Ålesund har ikke egne doktorgradsprogram, men har til enhver tid 10 stipendiatstillinger finansiert av Kunnskapsdepartementet og et varierende antall stipendiater ansatt på prosjekt. Stipendiatene har intern veileder ved HiÅ og ekstern veileder ved gradsgivende institusjon. Tre av våre stipendiater disputerte i 2013, hvor gradsgivende institusjoner var UiB (2) og NVH. Netto tidsbruk har vært 2,8 år, som isolert sett er svært bra. Utfordringen ligger i brutto tidsbruk, hvor en del bruker lenger tid enn normert pga. at stipendiatene blir engasjert i andre oppgaver utover planlagt pliktarbeid. I noen tilfeller kan dette være hensiktsmessig, men HiÅ har som mål at dette skal være unntaket og ikke regelen. En annen årsak er at HiÅ ikke har egen forskerutdanning, og at vi er avhengig av de gradsgivende institusjonene. Dette samarbeidet fungerer godt, men det krever en del oppfølgingsarbeid i oppstartsfasen. Det er imidlertid helt avgjørende at stipendiatene har intern veileder ved HiÅ, og at denne oppgaven vies tilstrekkelig oppmerksomhet. Resultatmålet for avlagte doktorgrader var fire, men vi ligger likevel godt an, da ytterligere tre stipendiater hadde levert sine doktorgradsavhandlinger ved utgangen av 2013. En av disse disputerte 17. februar 2014, og de to andre vil disputere i løpet av året.

Doktorgradenes strategiske relevans sikres ved at avdelingene må søke om stipendiathjemler fra Forskningsstrategisk råd, når disse er ledige. Forutsetningen for tildeling er best mulig tilrettelagt stipendiatprosjekt innenfor strategiske områder.

I tillegg til disse stipendiatene, har en ansatt ved Avdeling for maritim teknologi og operasjoner disputert for sin doktorgrad ved NTNU i 2013. Ved Avdeling for ingeniør- og realfag oppnådde, etter vurdering, en ansatt personlig opprykk til førsteamanuensis, og en førsteamanuensis II personlig opprykk til professor II. Videre har en av våre kvinnelige forskere disputert for sin doktorgrad nummer to i 2013, ved Universitetet i Hamburg.

Vedkommende er nå tilsatt på professorstipend ved Avdeling for biologiske fag. Høgskolen har fokus på å øke kvinneandelen blant professorer, og har to kvinner i professorløp, hvorav den ene nå har bedt om vurdering av professorkompetanse. Utover disse, har vi en kvinnelig professor ansatt i 20 % stilling ved Avdeling for Helsefag.

Som rapportert sist, har vi vært gjennom en flytteprosess hvor stipendiatene har blitt bedre integrert i fagmiljøet på sine avdelinger. Erfaringene med det er svært positive både for stipendiater og øvrige ansatte.

Antall internfinansierte stipendiater var 11 i 2013, mens antall eksternfinansierte stipendiater var tre. I tillegg har vi tre ansatte på 50 % professorstipend. Det er tre nye stipendiater i tilsetningsprosess, hvor en av disse er rekruttert fra en av høgskolens egne masterutdanninger.

Kvalitativ styringsparameter: Resultatoppnåelse på forskning i forhold til Institusjonens egenart. Høgskolen i Ålesund skal være praksisnær, og høgskolens FoU-virksomhet skal være innrettet til å kunne møte utfordringer og behov i arbeids- og næringsliv.

Høgskolen er i en oppbyggingsfase i forhold til forskning, og ser behovet for å stimulere flere til å forske. Forskningsstrategisk råd tildelte i 2013 forprosjektmidler til 6 prosjekter, hvor målet var å stimulere til økt BOA-aktivitet. Prosjektene hadde en tverrfaglig profil og klare målsetninger om å skrive prosjektsøknader til eksterne utlysninger.

Med en stadig økende portefølje på næringsrettede forskningsprosjekter, er det svært viktig at Høgskolen har en solid IPR-strategi. Utformingen av høgskolens IPR strategi ble startet i 2013 med utvikling av strategien, etterfulgt av et arbeidsseminar hvor jurist Morten Øien fra NTNU var sentral bidragsyter. Målet er at IPR-strategien skal styrke høgskolens posisjon i forskningsprosjekter. IPR-strategien vil bli fremlagt for styret våren 2014.

Strategisk høgskoleprosjekter (SHP) er et viktig virkemiddel for å bygge opp vår kompetanse på strategiske områder. Etter forutgående fremlegg av skisse, ble tre grupper valgt ut til å skrive søknader til SHP 2014. Søknadene er innenfor områdene; maritim, innovasjon og et tverrfaglig prosjekt mellom marin, simulering og visualisering. Avdeling for ingeniør - og realfag initierte i 2013 et samarbeid med Høgskolen i Østfold om tverrfaglig forskning på pasientforløp. Dette har resultert i en SHP-søknad fra Høgskolen i Østfold der HiÅ er inne som likeverdig partner. Det internasjonale konsortiet som er skapt rundt dette prosjektet er planlagt brukt til å utvikle søknad til Horizon 2020.

Avdeling for maritim teknologi og operasjoner (AMO) har søkt status som Senter for fremragende innovasjon (SFI) innen avanserte maritime operasjoner. Søknaden er utviklet i samarbeid med NTNU, SINTEF og MARINTEK, med HiÅ som prosjektleder og søkerinstitusjon. Søknaden er til behandling hos Forskningsrådet.

Vi ser også Horizon 2020 som en mulighet til å bygge opp vår forskning på strategisk viktige områder. EU-programmet har aldri tidligere hatt så uttalt næringslivsfokus, noe som kan

gjøre det desto mer aktuelt for oss. Målet er derfor å delta i søknadsrundene til Horizon 2020 på aktuelle områder.

Som nevnt over, har Høgskolen et nært samarbeid med arbeids- og næringsliv i regionen. Dette avspeiles tydelig i vår prosjektportefølje. Noen eksempler på dette er nevnt under.

Eksempler fra prosjektporteføljen er ordnet tematisk etter strategisk satsingsområde. Finansieringskilde/partner fremgår i parentes:

Eksempler på marine forskningsprosjekter:

- Oppdrett av laksefisk, fokus pancreas disease (NFR)
- Interaksjoner mellom oppdrettstorsk og kysttorsk (Kommune)
- Dyrking av celler og virus til vaksineproduksjon (Næringsliv)
- Kvalitet og utnyttelse av økologisk laks (Kommune, og Fylkeskommune)
- Velferd for leppefisk i laksemerd (RFF)
- Velferd rensefisk (RFF)

På marint fagområde samarbeider vi tett med den marine klyngen som deltaker i Arenaprojektet Legasea og med Forskningsforum Møre (Møreforskning, Nofima, SINTEF Fiskeri og havbruk, NINA, Runde miljøsentor, HiM, HVO). På Campus har vi en rekke biologiske laboratorier, vi har laboratorier i Atlanterhavsparken sammen med Møreforskning, og samarbeider med SALMAR Organic om økologisk oppdrett.

Eksempler på forskning innen helse:

- Mestring og helse hos pårørende til kreftpasienter (Helse Møre og Romsdal)
- Akutt KOLS-exacerbasjon. Pasient og sjukepleiarperspektiv
- Evaluering av forebyggende hjemmebesøk hos eldre i Ålesund (Kommune, fylkeskommune)
- SPIS (NFR)

Innenfor helsefag samarbeider vi tett med Helseforetaket og Kommunenes helse- og omsorgstjeneste. Vi har sykepleielaboratorier, laboratorier for simulering og velferdsteknologi på Campus.

Eksempler på tverrfaglig forskning helse og teknologi:

- Velferdsteknologi

Dette er et nytt område som er startet i 2013 etter initiativ fra Avdeling for ingeniør - og realfag. I samarbeid med Ålesund kommune og hjelpemiddelsentralen NAV bygges det opp en demonstrasjonsleilighet ved HiÅ sin rehabiliteringslab med formål å være en læringsarena. VRI og Fylkesmannen støtter oppbyggingen av læringsarenaen.

Eksempler på tverrfaglige prosjekter mellom helse og bioteknologi

- Nye metoder for rask og sikker diagnostikk av infeksjonssjukdom hos landbruksdyr, herunder flåttbårne sykdommer (RFF)

- TICKLESS (Bioforsk/ NFR)

Eksempler på maritime forskningsprosjekter:

- Integrated marine operations (NFR)
- Integrerte maskineri systemer (NFR)
- BIP Gestures (NFR/OSC)
- Anti-sway system (NFR/Rolls Royce)
- Crane and robotic arms (NFR/Rolls Royce)
- Anti-fouling (RFF)
- Senter for krevende maritime operasjoner i virtuelle omgivelser (RFF)
- Bio fremdrift (NFR/Sintef)
- Safe operation of subsea systems (NFR)
- Ecowind (EU)
- Smart climbing robot (Saudi Arabia)
- Ronomar (Romania / EØS-midler)

Høgskolen har gjennom laboratorieparaplyen Marine Operations in Virtual Environments (MOVE) en rekke laboratorier for aktiviteter innen design, prototyping, simulering og visualisering, herunder Ship Operation, Human Factor, Mechatronics, Machinery, Simulation & Training, og Innovation & Prototyping. Det overordnede forskningsmålet er å ha inngående innsikt i anvendelser og utfordringer i industrien, samt utføre anvendt forskning og innovasjon i samspill med næringslivet.

Eksempler på forskning knyttet til simulering og visualisering:

- Maritime kraner: Simulering og regulering av svingninger i dynamiske omgivelser
- Slepebåtbereidskap: Optimal, dynamisk posisjonering av slepebåter
- Virtuelle Møre: Simulering av komplekse systemer på 3D-visualiserte kart (NFR)
- Klima-analyse: Identifisere svingninger i klimaendringer
- Parallele simulatorer: Neste generasjon simulatorteknologi for big data
- Partikkelspredning: Simulering og visualisering av strømningsmønster i vann
- Smart grid: Visualisering og optimalisering av veg og vann
- Virtuell prototyping: Maskinsystemer og systemintegrasjon
- Menneskelig faktor: Naturlige brukergrensesnitt og Kinect-baserte visuelle systemer
- Simulering som verktøy for å studere spredning av sykdom mellom oppdrettsanlegg

I tillegg til en rekke laboratorier for ingeniørutdanning, og simuleringslaboratorier som nevnt over, vil vi i 2014 bygge opp ett nytt generisk laboratorium for simulering og visualisering. Målet er å styrke kunnskapen om simulering og visualisering på tvers av våre fagområder, og også å initiere tverrfaglige forskningsprosjekt.

Kvalitativ styringsparameter: Samspill mellom forskning og utdanning

Samarbeidet med arbeids- og næringslivet kommer til uttrykk ved at mange av studentene får utføre prosjektoppgavene sine i samarbeid med relevante institusjoner og bedrifter.

Førstekompetente har oppgavene med å undervise i forskningsetikk, vitenskapsteori og metode, og derved hvordan man gjennomfører bachelor- og masteroppgaver. Høgskolen har som mål at flest mulig av våre bachelor- og masteroppgaver skal være reelle problemstillinger i samarbeid med arbeidslivet, og mange av disse inngår igjen i forskningsprosjekter. Eksempelvis nevnes enkelte avdelingens målsetninger og gjennomføring av studentoppgaver i samarbeid med arbeids- og næringsliv.

Ved Avdeling for ingeniør- og realfag (AIR) skjer dette gjennom prosjektarbeid og bacheloroppgaver som tematisk passer med egne FoU prosjekt eller FoU-oppgaver i næringslivet. En særlig utfordring for regioner som ønsker å framskynde utviklingen av teknologibasert industri og nyetableringer, er å styrke båndene mellom regionens vitenskapsbase, representert ved universitetene, og industribedriftene. Ved Høgskolen har det over flere år vært en kontinuerlig aktivitet på utvikling av innebygde sanntidssystemer i tett samarbeid med teknologimiljø i lokal industri. Mange av arbeidene er relatert til utvikling av systemer for styring og kameraovervåking av prosesser og arbeidsoperasjoner i næringslivet, med hovedvekt på operasjoner om bord i skip. Hovedmålet er å øke sikkerheten og effektiviteten i krevende operasjoner på land og i skip. Utviklingen av dedikerte innebygde sanntidssystemer som integreres i et felles nettverk, har vist seg som en lovende framgangsmåte for å nå dette målet. Innenfor denne rammen har bachelorstudenter i Automasjon vært involvert i mange forskjellige industriprosjekt. Dette har gitt dem en unik mulighet til å arbeide med utvikling av reelle industrioppgaver under ledelse av sine lærere og ingeniører ansatt i bedriftene. Oppgavene omfattet av dette arbeidet har inngått i et forsøk med et nytt utdanningsopplegg, hvor resultatene blir evaluert med tanke på hvilke oppgaver som har det største potensialet for videre innovasjon og forskning. De mest lovende oppgavene blir så fulgt opp gjennom bygging av prototyper og videre forskning. Prosessen krever betydelig innsats både fra studenter, lærere og de involverte bedriftene med hensyn til en grundig evaluering og tilrettelegging av arbeidene. Resultatene har imidlertid vært til fordel for alle parter, dersom en dømmer ut i fra antall oppgaver som har resultert i innovasjonsprosjekter i bedriftene eller gitt uttelling i form av vitenskapelige publikasjoner. Da kvaliteten til en ingeniør først og fremst blir bedømt på grunnlag av evnen til å gjennomføre prosjekter etter gitte spesifikasjoner og innenfor gitte kostnadsrammer, er resultatene av denne prosessen også en representativ kvalitetsindikator både på læreprogrammet og ingeniørstudentenes arbeider. Erfaringene med dette arbeidet blir nå publisert i antologien fra Fjordkonferansen 2013: «Including bachelor students in research activities in real-time process control».

Ved avdeling for maritim teknologi og operasjoner (AMO) utføres bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med maritim industri. Masteroppgavene forsøkes knyttet opp til pågående forskningsprosjekt mellom Høgskolen og industrien. Det er opprettet 5 ulike forskningslaboratorier, hvor også studenter får sin undervisning. Studentene inkluderes i forskningsprosjekter, som alle er i samarbeid med industrien. Videre er studenter deltidsansatt for å bygge opp aktivitet i forskningslaboratorier og delta i prosjekter. Dette gjelder først og fremst Mechatronic og Human factor lab, mens det er økende aktivitet på Machinery & Ship operation, og Innovation & prototype lab.

Ved Avdeling for Helsefag (AHF) arbeides det systematisk med forskningsbasert undervisning på ulike måter. Studentene starter med å søke aktuelle vitenskapelige forskningsartikler knyttet til arbeidskrav i undervisningen. Dette arbeidet er gjennomgående i alle de tre studieårene og omfatter opplæring i søk, analyse og kritisk anvendelse av vitenskapelige forskningsartikler i studentarbeid, og det er på alle tre studieår krav til at studentene bruker et visst antall forskningsartikler. Typiske arbeidsoppgaver knyttet til forskning er bla. en oppgave der studentene skal med utgangspunkt i praksis lage et fagutviklingsprosjekt ved hjelp av forskning, en oppgave i forebyggende helsearbeid der studentene henter data ute, for så å skrive oppgave. Dette arbeidet er knyttet tett opp til undervisning i forskningsmetoder.

Avdeling for biologiske fag (ABF) ser bacheloroppgaver som en ressurs inn i mot forskning og næringsliv. Eksempelvis har både bioteknologi- og bioingeniør- studenter bidratt til utprøving av analysemetoder for tverrfaglige prosjekter relatert til forskning på mikrobiologi og flått. I 2013 resulterte dette i en poenggivende felles publikasjon mellom veileder og studenter. Artikkelen ble publisert i International journal of microbiology med tittel: "DGGE identification of microorganisms associated with *Borrelia burgdorferi* sensu lato or *Anaplasma phagocytophilum* infected *Ixodes ricinus* ticks." Andre eksempler på studentenes deltagelse i ABFs forskningsprosjekt er en bacheloroppgave innen transfusjonsmedisin angående det statlige standard-skjemaet for godkjenning av blodgivere. I etterkant av oppgaven ble funnene i 2013 etterspurt av Helsedirektoratet. Ellers har funn i bachelorarbeidet «Hvorfor er du ikke blodgiver?» blitt presentert på flere kurs for ansatte i blodbanker i Norge i løpet av 2013.

HERD (Higher Education, Research and Development in the Western Balkans) Maritime 2010 – 2014 som er et program til å styrke høgre utdanning og forskning på Balkan. Målet med programmet er å bidra til økonomisk vekst, sosial utvikling og samarbeid. Programmet er administrert av Høgskolen i Ålesund og finansiert av Utenriksdepartementet. HiÅ er også prosjektleder for to av prosjektene innen maritime utdanning og forskning, hvorav et er i Montenegro og et i Albania. Prosjektet gir viktig bidrag til internasjonalisering av både utdanning og forskning på det maritime området.

Risikovurdering sektormål 2 – rapportering av tiltak for 2013

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Tilstrekkelig andel ansatte engasjert i forskning (førstekompetanse)

Andel ansatte med førstekompetanse er kritisk for å oppnå måltall om publisering, utarbeide kvalitativt gode søknader til virkemiddelapparatet, og for å skape kompetanseoppbygging, styrke forskningsgruppene og rekruttere og ivareta stipendiatene.

KSF 2: Tilstrekkelig interne ressurser til forskning

Interne ressurser er kritisk for kvalitet og kvantitet i forskningen samt i forskningsbasert undervisning. Ressursene gjelder både forskningstid og økonomiske ressurser til å utføre pågående prosjekter og initiere nye, samt organiseringen av forskningstiden.

KSF 3: Organisere forskningsgrupper med tilstrekkelig ”kritisk masse”

Oppfølging av FoU-strategien for å videreutvikle gode forskergrupper med tilstrekkelig størrelse anses som kritisk.

KSF 4: Rekruttere kvalifiserte stipendiater og inkludere disse i sterke fagmiljøer internt

Rekruttering av stipendiater og oppfølging av disse anses som strategisk viktig. Denne gruppen vil påvirke andel førstekompetanse Høgskolen har.

Identifisering av risiki

Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

- R 1 For få med førstekompetanse
- R 2 For lite intern tid til forskning
- R 3 Stor spredning på forskningsfelt internt
- R 4 For liten gjennomføringsgrad for stipendiatene

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2013

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R1	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende FoU-kapasitet • Liten publisering • Svak faglig utvikling hos ansatte • Lite forskningsbasert undervisning 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Måltrettet nyrekruttering med førstekompetanse • Tilrettelegging for raskere gjennomføring av doktorgradsløp • Kompetansetiltak for faglig ansatte • Etablere flere II-stillinger i samarbeid med andre institusjoner
R2	<ul style="list-style-type: none"> • Lite resultat av forskningen • Lite tid til prosjektinitiering Begrenset evne til forstudier og satsinger • Liten evne til egeninnsats i bidragsforskning • Liten prosjektportefølje • Mangel på langsiktighet for kompetanseoppbygging 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> • Tydelig forskningsledelse på seksjons/gruppenivå • Søke ekstern FoU-finansiering • Økt samarbeid med andre FoU-aktører • Strategisk bruk av midler til FoU • Strategisk utvelgelse for utarbeiding av prosjektsøknader
R3	<ul style="list-style-type: none"> • Mangler ”kritisk masse” 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre FoU-strategien • Fokus på tverrfaglige prosjekter
R4	<ul style="list-style-type: none"> • Få avlagte doktorgrader per år • Manglende intern rekruttering av førstekompetanse • Svake forskergrupper 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke prosessen rundt rekruttering og ansettelse av stipendiater • Bedre oppfølging internt, forbedrede rutiner og veiledning • Lage håndbok for stipendiater • Stipendiatsamlinger

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

Gjennomførte tiltak 2013 og vurdering av konsekvens

R1 - For få med førstekompetanse

Andelen førstekompetanse blant faglig tilsatte er redusert til 40,19 % (41,3 % i 2012), hvor avdeling for helsefag er mest utsatt, med 24,20 % førstekompetanse. Avdeling for internasjonal markedsføring (AIM) har høyest andel med 60,5 % førstekompetente. Andel kvinner med førstekompetanse blant alle ansatte er 25,5 %. Dette er en nedgang fra 2012 og det jobbes med tiltak for å øke andelen førstekompetente ved Høgskolen og det vil være særlig fokus på å øke kvinneandelen.

Nyrekruttering med førstekompetanse har skjedd i 11 stillinger, herav 2 interne opprykk, og 3 professor II-stillinger.

- Incentivsystemet for poenggivende publikasjoner som ble innført i 2012 er videreført. Publiseringen har økt også i 2013.
- Høgskolen var i 2013 vert for den internasjonale konferansen ECMS – European Conference on Modelling and Simulation. Konferansen førte med seg en økning av presentasjoner og publiseringer blant ansatte.
- Kurs i Multivariate analyser ble startet høsten 2012, og ble slutført våren 2013.
- Prosedyre for tildeling av stipendiatstillinger er endret, med strengere krav til veiledning og gjennomføringstid. Dette har gitt økt fokus på stipendiatenes prosjekttinnhold og gjennomføring.
- Delstillinger fra industrien. Delstillinger fra industrien benyttes i utstrakt grad innenfor maritimt fagområde, men også innenfor andre fagområder ser vi økt bruk av slike delstillinger fra arbeids- og næringslivet. Disse gir viktige bidrag til både kvalitet og relevans i våre studier.

De gjennomførte tiltakene har gitt flere publikasjoner, samt flere søknader og tilsagn om eksternt finansierte FoU-prosjekt. Tiltakene må imidlertid virke over tid for at risikoen skal reduseres. Konsekvensen av for få med førstekompetanse vurderes å være alvorlig, spesielt for enkelte fagmiljøer. Risikoen vurderes fortsatt som høy og tiltak for å redusere denne risikoen vil videreføres i 2014.

R2 - For lite intern tid til forskning

- Endret arbeidsplansystem for frigjøring av tid til faglig ledelse, forskning og utvikling er iverksatt. Et større fokus på forskergrupper og ledelse av disse innenfor avdelingene har gitt et økt fokus på FoU, og bidratt til en spissing av forskningsområdene. Men vi mangler fremdeles økonomi til å frigjøre større forskningsressurser til vitenskapelig personell, og er derfor avhengig av eksterne forskningsmidler for å drive forskning.

- Alle avdelinger har forskningskoordinatorer. AMO har organisert seg med forskningsgrupper og gruppeledere. Sterk økning i tilslag på Forskningsøknader på denne avdelingen.

- Det er sendt flere søknader til NFR og til Regionalt forskningsfond Midt-Norge, der Høgskolen er søker eller samarbeidspart. To av søknadene til NFR er innvilget og 7 av søknadene til Regionalt forskningsfond er innvilget. - Det ble innvilget 6 søknader om interne forskningsmidler. Midlene har som formål å kvalifisere forskningsgrupper til eksterne forskningsmidler og fri gi tid til søknadsskriving. Alle de 6 prosjektene var tverrfaglige, med fokus på samarbeid mellom etablerte fagmiljøer og bygge nye relasjoner. Dette vil styrke høgskolens posisjon i kampen om eksterne midler.

Totalvurderingen er at risikoen anses å være uendret, selv om vi har begrenset evne til egenfinansiering i enkelte fagmiljø. Vi anser at denne risikofaktoren henger nøye sammen med R1, og er derfor slått sammen med denne i risikovurderinger for 2014.

R3 - Stor spredning på forskningsfelt internt

- Høgskolen har vedtatt ny FoU-strategi og utpekt strategiske fagområder, inkludert tverrfaglig samarbeid.

- Avdelingene har opprettet tydeligere forskningsfelt og samler fagmiljøene rundt strategisk viktige områder

- Grunnlag for tverrfaglig samarbeid er bedret gjennom blant annet Forskningsstrategisk råd, noe som er konkretisert i flere prosjektsøknader (omtalt tidligere). Tiltakene har hatt effekt, men konsekvensen av eventuelt ikke å lykkes med å bygge opp kritisk masse innen strategiske fagområder og satsinger vurderes fortsatt å være stor. Høgskolen har fremdeles sårbare miljøer når det gjelder ”kritisk masse”. Totalvurderingen er derfor at risikoen er redusert, men at tiltak videreføres i 2014.

R4 - For liten gjennomføringsgrad for stipendiatene

- Prosessen rundt rekruttering og ansettelse av stipendiater er styrket
- Stipendiatene er integrert i eget fagmiljø
- Rekrutteringen til stipendiatstillinger er bedret, og stillingene innen teknologi som har stått ubesatte over tid er nå fylt.
- Stipendiatene har et netto tidsforbruk på under 3 år.

Vi vil fortsatt ha fokus på gjennomføringsgrad for stipendiatene, men viderefører ikke denne som en risikofaktor i 2014.

2.1.3 Samfunnets behov

SEKTORMÅL 3: UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL VÆRE TYDELIGE SAMFUNNSAKTØRER OG BIDRA TIL INTERNASJONAL, NASJONAL OG REGIONAL UTVIKLING, FORMIDLING, INNOVASJON OG VERDISKAPNING.

Virksomhetsmål 3.1: Høgskolen i Ålesund skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, formidling, innovasjon og verdiskaping.

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2010	2011	2012*	2013*	2013
Totale inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) - Regnskapsførte	12.561	17.963	20.359	22.737	24.300
Totale inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) – Korrigert etter faktisk aktivitet	12.561	17.963	18.842	25.707	24.300
Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) utenom EU og NFR	4,5 %	5,3 %	2,2 %	6,1 %	3,5 %
Andel BOA totalt i prosent av total omsetning	5,91 %	8,02 %	8,35 %	9,8 %	9,67 %
Totale inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) innenfor maritime fag (mill.kr)	5,9	8,6	15,5	15,2	16
Høgskolen skal ha en publikasjonsproduksjon som gjennomsnittet for høgskoler:	23	31	39	54**	40
- Antall publikasjoner pr. år	16,3	23,4	31,2	31,8**	35
- Antall publikasjonspoeng pr. år					

* På grunn av endringer i prinsippene for periodisering av BOA-inntekter i 2013 viser regnskapet en underrapportering av BOA-virksomheten i 2013 i forhold til den faktiske aktiviteten, og tilsvarende en noe høyere aktivitet i 2012 enn den faktiske. Tabellen er derfor utvidet med en egen rad som viser faktiske, aktivitetsbaserte omsetningstall i 2012 og 2013, korrigert for endret periodiseringsprinsipp. Omtalen nedenfor er basert på den faktiske aktivitetsutviklingen.

** Foreløpige tall – endelige tall foreligger i CRISin pr 01.04.

Det tette samarbeidet med arbeids- og næringsliv gjenspeiler seg i en god vekst i prosjektportefølje og totale BOA-inntekter i 2013, og den faktiske omsetningen i 2013 overstiger det som var fastsatt som resultatmål. Dette gir en BOA-andel i forhold til total omsetning i 2013 som ligger tilsvarende høyere enn resultatmålet. Antall prosjekter og omsetning er størst innenfor maritime fagområder, der vi har lyktes i å bygge opp en robust forskningsaktivitet. Målet er at BOA-aktiviteten skal fortsette å vokse, med en relativt større økning også på andre fagområder.

Høgskolen har arbeidet for økt tildeling gjennom VRI, Regionalt Forskningsfond, NFR og EU. Vi har særlig lyktes når det gjelder Regionalt Forskningsfond, og flere søknader er innvilget fra flere fagmiljøer. Prosjektene avspeiler et nært samarbeid med næringslivet, da

en stor del av prosjektene har arbeids- og næringsliv som samarbeidspartnere. Når det gjelder NFR-prosjekter er det særlig brukerstyrte prosjekt som inngår i prosjektporteføljen, men også et samarbeidsprosjekt innen helse og samhandling nevnes. Videre er Høgskolen med på et EU-prosjekt på vindkraft (Ecowind), og et Eurostar-prosjekt (Ensuring the survival and profit in SME construction companies - SmallBuild). Vi vil påpeke at randsoneprogrammene til EU's rammeprogram ikke regnes som EU-midler, og disse rapporteres som NFR-prosjekter. Det ser derimot ut til at Eurostar 2 vil bli innlemmet i Horizon 2020.

Den vitenskapelige publiseringen ved Høgskolen fortsetter å stige. Antall publikasjoner overstiger klart måltallet, men målt i publikasjonspoeng når vi fortsatt ikke helt opp. Dette indikerer at flere av publikasjonene er sampublisering med andre institusjoner, noe som er svært viktig for å bygge solide forskningsgrupper på tvers av institusjonene. Det er svært positivt at hele 60 % av publikasjonspoengene i 2013 skyldes økt publisering innenfor ingeniør- og maritime fag, områder som tidligere har ligget mye lavere enn andre fagområder mht publisering. Når det gjelder totalt antall publiseringspoeng, ligger vi lavt sammenliknet med mange andre i sektoren, til tross for økende fokus på publisering. Tar man derimot i betraktning antall vitenskapelig ansatte i forhold til publikasjonspoeng, blir bildet noe mer nyansert. I forhold til forskningsintensitet ligger vi der nærmere sammenlignbare høgskoler. Nivået er imidlertid for lavt, og målet om at HiÅ skal ha en publikasjonsproduksjon som gjennomsnittet for høgskoler er ikke nådd. Gjennomsnittet for høgskoler er et urealistisk mål på kort sikt. Derimot bør vi ha ambisjon om å nå gjennomsnittet for sammenlignbare høgskoler. Vi vil derfor fortsatt ha stort fokus på publisering med tilhørende virkemidler.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal være en synlig samfunnsdebattant, og øke formidlingen av FoU-resultater i media og andre fora.

- ***Hjemmeside:*** Høgskolen har vurdert ulike tiltak for å forbedre rutiner for formidling av forskning på hjemmesidene. Høgskolen har et stort mangfold blant sine forskere og stipendiater og det jobbes med utforming av prosedyrer som gjør at alle forskningsgruppers egenart skal formidles på hjemmesidene og at alle forskningsgrupper skal foretrekke å bruke en fellesplattform for formidling.
- ***ECMS:*** Høgskolen var i 2013 arrangør av European Conference on Modelling and Simulation (ECMS) konferansen. 180 deltagere fra hele verden var samlet ved Høgskolen til denne store konferansen. Tre av høgskolens forskere var også utvalgt til å være redaktører for den årlige ECMS antologien.
- ***Fjordkonferansen:*** Fjordkonferansen var et regionalt tiltak for å stimulere til økt forskningsaktivitet i region og bidra til økt fokus på publisering og annen formidling. Fjordkonferansen har samlet flere publikasjoner i en felles antologi som forventes publisert i 2014. Tiltaket var svært positivt og samlet forskere fra flere ulike fagfelt. Fjordkonferansen videreføres i 2014.
- Stipendiatene og andre forskere har deltatt på ulike ***internasjonale konferanser***, og postere og innlegg er presentert. Våre forskere og professorer gjør seg også bemerket i sine fagmiljøer og er ettertraktet som redaktører og fagfeller i tidsskrifter.
- ***Forskningsdagene:*** Arrangementet i 2013 var et stort arrangement med flere aktiviteter og tilbud til studenter, ansatte og publikum. Det ble innført et nytt arrangement kalt

«Forsker for en dag» hvor inviterte elever for videregående fikk invitasjon til å være med et par av høgskolens forskere på vårt marine laboratorium for å prøve seg som forskere. Elevene fikk tildelt populærvitenskapelig litteratur som de fikk lese før forsøkene ble gjennomført og avsluttet dagen med en diskusjon om oppnådde resultater. Videre ble det invitert til et åpent arrangement med Stig Remøy som hovedforedragsholder. Campus Ålesund åpnet dørene slik at studenter, ansatte og publikum fikk se litt av mulighetene Campus Ålesund har å by på.

I tillegg til poenggivende publisering har også HiÅ vært aktive på forskningsformidling. CRISStin databasen har mange nyttige funksjoner som vi jobber målrettet med å utnytte. I tillegg til registrering av vitenskapelige tidsskrift, oppfordrer vi ansatte til å registrere også annen forskningsformidling. HiÅ jobber for å gjøre forskning synlig ved å formidle forskning gjennom flere fora, og det er fortsatt en del aktivitet som ikke er blitt registrert i CRISStin. Selv om bildet ikke er fullstendig, gir databasen oss informasjon om at det i 2013 var god aktivitet innen forskningsformidling, mht. vitenskapelig publisering, vitenskapelige foredrag, kronikker, fag- og bransjeartikler etc. Det er registrert bidrag fra 70 ulike ansatte fra HiÅ, hvorav 46 er menn og 24 er kvinner. Blant de ansatte som er mest aktive (5 eller flere bidrag) er 7 menn og 4 kvinner. HiÅ er sterk på faglig formidling, men kan med fordel styrke populærvitenskapelig formidling.

Kvalitativ styringsparameter: Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Næringslivet i vår region er karakterisert ved en høy innovasjonshastighet, og det er antatt at mye av grunnlaget for innovasjonshastigheten ligger i bedriftsstrukturen, med lavt hierarki og kultur for direkte tilbakemelding mellom ledelse og arbeidere. En nær kobling mellom ulike tekniske og merkantile funksjoner i bedriftene utfyller dette bildet.

Næringslivet er eksportrettet, og kunnskap om internasjonal forretningsdrift er derfor en sentral faktor i det å opprettholde lokale konkurransefortrinn. Innovasjon og entreprenørskap er nøkkelen for at regionens bedrifter skal opparbeide konkurransefortrinn i et globalt marked. Dette gjelder i høyeste grad for maritimt og marint fagområde, og Høgskolen i Ålesund ønsker å bidra til at våre regionale næringsklynger utvikler den konkurransekraften de trenger for å overleve i et globalt marked. En viktig utfordring er utvikling fra små og mellomstore lokale selskap med lokal styring, til større globalintegreerte selskap med utenlandsk eierskap.

Høgskolens tre viktigste prioritetsområder for fremtiden, sammenfaller med de prioriterte fagområdene i forskningsmeldingen 2013 – Helse, marin og maritim. Felles for høgskolens prioriterte områder, er at de alle er knyttet tett opp til behov i arbeids og næringslivet i regionen. Høgskolen rekrutterer en høy og stabil andel av studentene fra regionen (ca 60-70 %), og innenfor helsefag, økonomifag og ingeniørfag finner vi rundt 90 % av disse igjen som arbeidstakere i regionen etter fullført utdanning. På samme måte som marin og maritim satsing er knyttet til næringsklyngene i regionen, er satsingen på helse knyttet til behov i helsesektoren.

Det er et stort behov for grunnutdanning innenfor helse, men Høgskolen opplever også en stadig økende etterspørsel etter videreutdanning innenfor helse. Det tilbys i dag en rekke etter- og videreutdanninger, med mastergradsstudium i klinisk sykepleie som det øverste nivået. Felles for alle etter- og videreutdanningene er at de har kommet til gjennom tett dialog med helseforetak og kommuner.

Innovasjon innenfor helse og offentlig sektor for øvrig, er og blir svært sentralt for å takle de utfordringene helsesektoren står overfor. Et sterkt fokus på kunnskapsbasert profesjonsutøvelse er viktig, men alene er det ikke nok, evne til omstilling og nytenkning må komme i tillegg. Her er det trolig mye å vinne på tverrfaglig samarbeid, som for eksempel mellom helse og teknologi.

Høgskolen i Ålesund ønsker å være med på å drive utviklingen innenfor helseområdet, og levere arbeidskraft som har de beste forutsetninger til å følge opp de utfordringene de møter som arbeidstakere i helseforetak eller i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Vi ønsker å bidra til innovasjon i helsesektoren, og utnytte de mulighetene vi har med både helsefag og teknologiske fag under samme tak til å tenke nye løsninger med fokus på kvalitet og effektivitet. Et økt fokus på forskning er avgjørende for å bidra til innovasjon og nyskaping.

Eksempel på oppretting av studietilbud som følge av etterspørsel fra næringslivet, er opprettelsen av bachelor i ingeniørfag – elkraftsystem. Høgskolestyret vedtok i 2013 at studiet Bachelor i ingeniørfag - elkraftsystem kunne etableres og startes studieåret 2014/2015. Oppstart av en slik utdanning har vært etterspurt av regionalt næringsliv og bedrifter har gitt tilsagn om finansiell støtte til studiet på kr. 700.000,- pr. år i 3 år slik at studiet kan komme i gang. Det er tidligere gjennomført en markedsundersøkelse som viser at rekrutteringsgrunnlaget for studiet er tilfredsstillende. Studiet er viktig også for maritim industri der m.a. dieselelektrisk maskineri er standardutrustning i mange av fartøyene som bygges i dag.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal delta aktivt i utviklingen av den maritime og den marine næringsklyngen i regionen.

Maritim klynge

Møreregionen er base for en unik konsentrasjon av maritime bedrifter samt spesialiserte forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Sammen representerer disse den maritime klyngen på Møre, som har fått status som Norwegian Centre of Expertise - Maritime på grunn av sin sterke internasjonale posisjon og høye innovasjonstakt. NCE Maritime klyngen består av 19 rederi, 15 designskaper, 14 skipsverft og 165 utstyrsleverandører som sysselsetter over 22.000 personer og har en samlet omsetning på 62 milliarder kroner (Menon 2013).

Klyngen er blant de svært få komplette maritime klynger i verden. Det vil si at klyngen består av bedrifter som dekker alle segmenter i den globale verdikjeden innen avanserte maritime operasjoner (operasjoner hovedsakelig knyttet til offshore olje- og gassutvinning). Suksessen til den maritime klyngen ligger i en kombinasjon av samspill og konkurranse, både eksternt

og internt. Denne interne konkurransen, sammen med en tett geografisk konsentrasjon og sterk og uformell kommunikasjon på alle nivåer danner grunnen for klyngens interne konkurransefortrinn. Samtidig opererer aktørene i den maritime klyngen på Møre globalt og samhandler med kunder, forskere og konkurrerende maritime miljøer internasjonalt. På denne måten høster de kontinuerlig innspill og erfaring også fra andre bransjer, miljøer og deler av verden.

Den maritime industrien er i transformasjon fra å være en næringsklynge til å bli en kunnskapsklynge. Høgskolen i Ålesund opplever sterk etterspørsel etter spesialisert utdanning, trening og anvendt forskning, og har de siste årene bygget opp kompetansen til å bli et ledende miljø i Norge innen maritim profesjonsutdanning og kursaktivitet.

Høgskolen i Ålesund samarbeider tett med den maritime klyngen både på utdanning og forskning. Høgskolen tilbyr relevant utdanning på bachelor- og masternivå innen bl.a. ingeniørfag og nautikk, i tillegg til en stor kursportefølje. Relevansen sikres gjennom tett dialog med næringslivet, og samarbeid om praksis for våre studenter. Forskningsporteføljen på næringsrettede prosjekter er i kraftig vekst, og vil bli enda viktigere fremover.

Høgskolen vil videreføre sitt nære samarbeid med den maritime klyngen i årene fremover, og vil søke samarbeid med andre akademiske institusjoner der vi ikke er sterke nok selv.

Det kan i den sammenheng nevnes at den maritime klyngen på Møre, og teknologiklyngene på Sørlandet, Kongsberg og Raufoss har gått sammen med Universitetet i Agder og høgskolene i Ålesund, Buskerud og Gjøvik i samarbeidet ”Norwegian Industrial Cluster”. Samarbeidet omfatter dermed Norges mest globaliserte og eksportrettede industriklynger og næringslivsnære akademiske institusjoner. Forsknings- og utdanningssamarbeid mellom aktørene i NIC, samarbeid med andre norske og utenlandske fagmiljøer, utvikling av nasjonale innovasjonssentre og nye industrielle muligheter på tvers av regionene, er noe av det viktigste NIC skal jobbe med fremover. En offensiv satsing på etter- og videreutdanning og etableringen av det nye klyngeprogrammet Global Centres of Expertise, står også høyt på dagsordenen.

Høgskolen driver 4 masterprogram spesialisert mot den maritime industrien. Høsten 2013 ble ytterligere et masterprogram, Ledelse av avanserte maritime operasjoner, startet. Dette er en samlingsbasert utdanning som kombinerer etter- og videreutdanning med en gradsutdanning. Med andre ord er dette en fleksibel utdanning som er tilpasset næringens behov. Industrien har bidratt med 5 gaveprofessorat til å støtte utvikling av nye utdanninger og forskning ved Høgskolen.

Høgskolen i Ålesund er en betydelig aktør innen maritim etter- og videreutdanning. Vi har over 1000 personer på 3-5 dagers kurs i året. Kursene utføres på simulatorene på Campus Ålesund. Eksempler på kurs er:

- Anchor Handling (AH)/ Platform Supply (PSV)/ (Subsea)
 1. Operational Training

2. Team Performance

3. Managing Risk

- Safe Cargo Transport and handling on offshore vessels (SCTH)
- Coastal Navigation for apprentice Pilot Exemption
- Dynamic Positioning
- Position References
- Electronic Chart Display and Information System (ECDIS/ AIS)
- Fast Craft
- Bridge Resource Management / Engine Resource Management
- Stability on offshore vessels
- Train the trainer

Kursene utvikles i tett samarbeid med næringen. Instruktørene er en blanding av egne ansatte og deltidsansatte som har fast jobb i næringen. På denne måten blir utdanningen hele tiden oppdatert og relevant. Teori og praksis blir forent på en god måte.

Kursene er viktig mht til å gi nødvendig spisset kompetanse og dermed konkurransekraft i næringen. Så langt har vi fokusert kurs til bropersonell. Vi arbeider nå med utvikling av en serie kurs tilpasset maskinpersonell. Vi vil her utvikle en fleksibel utdanning hvor vi kombinerer kurs og påbygging til BSc grad. Utdanningen er samlingsbasert og tilpasses seilende.

Fra høsten 2014 vil Høgskolen også drifte et nytt maritimt kurscenter i Fosnavåg og vi forventer en betydelig økning i kursaktiviteten. Med utgangspunkt i den forskningen og utdanningen som foregår ved Høgskolen, står Høgskolen for faglig innhold og utvikling av nye kurskonsepter, som deretter gjennomføres i regi av Maritime Operasjoner AS (MOAS) som kursenhet. MOAS er et heleid datterselskap av Høgskolen. Forskning er en sentral premisse for utvikling av nye kurskonsept. Vi arbeider nå med å utvikle nye kurskonsept innen subsea og tungløft. Det er et viktig mål for Høgskolen å skape attraktive og fleksible utdanninger i tett samarbeid med industrien.

Kursaktiviteten har en positiv synergi med vår nautiske bachelorutdanning. Antall ansatte kommer over en kritisk størrelse og særdeles kostnadskrevende fasiliteter blir utnyttet på en effektiv måte. Dette betyr at også utdanningene får tilgang til moderne og oppdaterte simulatormiljøer.

Biomarin næringsklynge – Legasea

Det industrielle tyngdepunktet for den biomarine næringen i Norge ligger på Nordvestlandet. Kyststrekningen fra Florø til Trondheimsfjorden har sterke fiskeritradisjoner og tilsvarende posisjon som havbruksregion. Florø, Måløy, Fosnavåg og Ålesund er viktige landingshavner for fiskeriene og Ålesund er Norges største eksporthavn for fiskeprodukt (målt i verdi). Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag har også stor produksjon av laks og ørret, med tilhørende slakterianlegg og fôrproduksjon. Innenfor denne regionen har det vokst frem en allsidig biomarin industri, med kjernevirksomheter i Ålesund- og Kristiansundregionen.

Med røtter i tran- og sildemelindustrien har det vokst frem en avansert marin ingrediensindustri. I perioden fra 2001 til 2010 økte den norske marine ingrediensindustrien sin årsomsetning fra en milliard til fem milliarder kroner. Fra å være avfall som det knapt fantes omsetning for, er restråstoff fra fiskeri, oppdrett og fiskeindustri en stadig mer verdifull råvare for en kunnskapsbasert og høyteknologisk industri rettet mot globale markeder. Dagens biomarine industri raffinerer denne råvaren videre både til marine oljer og proteiner; til bruk i helsekost, legemidler, ulike næringsmidler og til andre industrielle formål.

Den marine klyngen ser nytten av samarbeid mellom bedrifter, akademia og andre forskningsaktører. Høgskolen i Ålesund ligger midt i denne klyngen, er forskningspartner, og leverer relevant arbeidskraft og etterutdanning til bedriftene i klyngen.

Høgskolen i Ålesund gikk i 2012 sammen med sentrale aktører i den biomarine næringsklyngen i regionen og forskningsinstitusjoner for å løfte det biomarine klyngesamarbeidet. Etter en kartlegging av ulike behov for kompetanseheving og utvikling blant næringsaktørene, ble det høsten 2012 besluttet å gå sammen om oppbyggingen av en felles forskningsinfrastruktur/laboratorier. Det ble derfor søkt om infrastrukturmidler fra Forskningsrådet til oppbygging av et slikt senter lokalisert på Campus Ålesund – MARINE bioprocess Innovation Centre (MarinIce). Partnere i denne søknaden var Firmenich Bjørge Biomarin AS, Danmarks Tekniske Universitet, Arctic Nutrition AS, EPAX AS, Olympic Seafood AS, Pharma Marine AS, MATIS Iceland, BASF Brattvåg, Møreforskning og SINTEF Fiskeri og Havbruk, i tillegg til Høgskolen i Ålesund. Søknaden fikk dessverre avslag i Forskningsrådet våren 2013, alle infrastrukturmidlene gikk til universiteter.

Sommeren 2013 fikk den biomarine klyngen status som Arenaprojekt. Styret består pr. i dag av toppledere fra de største aktørene i klyngen (Epax, Olympic Seafood, Firmenich Bjørge Biomarin, Fiskebåt og Koppernæsgruppen), samt Møreforskning og Høgskolen. Ålesund Kunnskapspark har rollen som koordinator/fasilitator. Klyngen har et geografisk utgangspunkt på Møre, men har ambisjoner om å ta en posisjon for å løfte næringen i hele nasjonen. Klyngen har fått navnet Legasea - Norwegian Biomarine Resources.

Høgskolen i Ålesund vil, i tillegg til å være forskningspartner for klyngens bedrifter, være ansvarlig for den delen av samarbeidet som omfatter utdanning og kursing, sammen med NTNU. Avdeling for biologiske fag utviklet i 2012 EVU-kurs for de marine bedriftene og studenter, Marine lipider 1 & 2. Kursene bestod av fem separate, samlingsbaserte moduler. Disse kursene vil bli gjennomført på nytt i 2014, og nye kurs innen marine ingredienser er under utvikling. Disse kursene er eksempel på hvordan Høgskolen kan bidra til kompetanseheving av personell i næringsklyngene i regionen, og øvrig arbeidsliv. LEGASEA er i ferd med å gjennomføre et eget kompetanseutviklingsprogram for den biomarine klyngen, der HiÅ har ansvar for utvikling av ulike kursmoduler innen biomarine ingredienser. Programmet er finansiert av Innovasjon Norge og deltakende bedrifter.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal satse aktivt på innovasjon i sin utdannings- og forskningsvirksomhet, og bidra til verdiskaping, innovasjon og entreprenørskap i privat og offentlig sektor.

For å skape nye bedrifter som er konkurransedyktige i globale markeder kreves det omfattende kunnskap og ferdigheter knyttet til innovasjon, entreprenørskap og internasjonal markedsføring. Nærheten til kyst og hav, og den sterke gründertradisjonen og entreprenørskapskulturen på Møre, gir oss viktige fortrinn for å drive utdanning og forskning innenfor innovasjon og entreprenørskap. Oppbygging av den maritime klyngen og utvikling av løsninger knyttet til denne har skapt en tradisjon for innovasjon og entreprenørskapsånd. Dette gir grunnlag for spinnoff i form av nye bedrifter og nye forretningsmodeller på en rekke andre områder.

Høgskolen i Ålesund har i mange år hatt sterkt fokus på samarbeid med næringslivet, og har som mål å bidra til verdiskaping, innovasjon og entreprenørskap i privat og offentlig sektor, gjennom aktiv satsing på innovasjon i vår utdannings- og forskningsvirksomhet. Nærheten til praksis er en viktig forutsetning, som vi ser verdifulle gevinster av både i studier og forskning.

Vi ønsker å tilrettelegge for en kultur som:

- Øker motivasjon for og ferdighetene i å drive nyskaping hos våre studenter
- Øker kunnskapene om innovasjon hos aktørene i det regionale innovasjonssystemet.
- Kobler sammen kunnskap om innovasjon og internasjonalisering, ut fra at dette er gjensidig avhengige kunnskapsområder for å få fram flere bedrifter klarer å realisere vekst
- Styrker samarbeidet i det regionale innovasjonssystemet.

Innovasjon skal være en viktig og integrert del av alle våre studier. Innovasjon er et resultat av samspill mellom ulike aktører, og har best vilkår når aktører med ulik fagbakgrunn og erfaring møtes. Vår viktigste jobb er å utdanne faglig sterke kandidater som har relevant kunnskap. Har de i tillegg med seg innovative ferdigheter, en basistrening i å tenke innovativt, kan de lettere utnytte sin kunnskap i møte med næringsliv, organisasjoner og offentlig sektor.

For å lykkes med å kommersialisere nye innovasjoner, enten dette skjer i etablert næringsliv eller i form av nyetableringer, kreves det omfattende kunnskap om forretningsplanlegging, markedsføring, merkevarebygging og internasjonalisering. Norge har mange nyetableringer, men flesteparten av de som overlever selve etableringsfasen forblir små. Kun et fåtall av de mange nyetableringene som skjer i Norge blir internasjonale vekstbedrifter. Innovasjon og internasjonalisering er derfor gjensidige avhengige kunnskaps- og ferdighetsområder for at mere av det potensialet som de mange nyetableringene representerer skal bli realisert.

Ved å tilby studentene å utføre sine bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med arbeidslivet, legges det til rette for at nyskaping kan skje i møtet mellom studenter og bedrifter. Å jobbe med reelle problemstillinger er noe som også motiverer studentene. Et

næringsliv som ser nytten av kontakt med studentene er avgjørende, og regionale aktører innenfor den maritime og den marine næringsklynga, helsesektoren, Statens Vegvesen og bykommunene i fylket, er viktige samarbeidspartnere for oss i så måte. Vi har etablert samarbeid med Stanford University sin d.school innen innovasjon og design. Programmet til Stanford har mange likhetstrekk med vår satsing innen innovasjon. Vi har også etablert forskningssamarbeid med Stanford innen designmetodikk.

Studenter kan ha en viktig rolle både som forskningsressurs, og som innovatører. Vi ser mange eksempler på at studenter bidrar med viktig nyskaping i arbeidslivet gjennom sine bachelor- og masteroppgaver, og ved deltakelse i forskningsprosjekter. Bakgrunnen for prosjektene er ofte aktuelle problemstillinger knyttet til utviklingsoppgaver i lokal industri eller offentlig sektor. Dette har resultert i en rekke nye produkter og løsninger som senere har blitt kommersialisert av regionale bedrifter. Ambisjonen er at studentene, gjennom en kombinasjon av innovasjons- og entreprenørskapsaktiviteter og høyt faglig nivå, skal få en solid kunnskapsbasert verktøykasse, et profesjonelt og sosialt nettverk og økt individuell mestringsevne til å drive med innovasjon i sin framtidige yrkeskarriere.

Studentbedrifter

Høgskolen i Ålesund har de siste årene utmerket seg nasjonalt og internasjonalt innen entreprenørskap og nyskaping, gjennom våre studentbedrifter. Studentbedriften tar utgangspunkt i ”learning by doing”, og bruker studentaktive læringsmetoder i undervisningen. Hver gruppe skal ha en faglig veileder fra Høgskolen og en mentor fra industri/arbeidsliv. Studentbedriftene kommer i dag fra to fagmiljøer: Produktutvikling og systemdesign (PoS) på ingeniørsiden og Innovasjonsledelse og Entreprenørskap (IE) fra økonomifagene, og fra 2014 også Biomarin innovasjon.

Studentbedrifter ved HiÅ har siden 2007 gjort seg bemerket med en rekke gode plasseringer i NM og EM for studentbedrifter.

Det er ønskelig at flere studentbedrifter utvikles til reelle bedrifter, og gjennom et nært samarbeid med Ålesund Kunnskapspark og deres ”Studentinkubator” legges det til rette for dette. En felles idébank for mottak og foredling av gode forretningsidéer inngår også i samarbeidet.

Gjennom å bygge en forsterket tverrfaglig plattform for innovasjon og entreprenørskap, vil vi gi alle våre studenter en basistrening i å tenke innovativt, og dermed være bedre rustet for å utfordre og endre etablert praksis når de kommer ut i arbeidslivet.

Kvalitativ styringsparameter: Fleksibel utdanning. Høgskolen i Ålesund skal legge til rette for fleksibel utdanning, gjennom deltidsstudier o.a. Fleksibel etter- og videreutdanning skal utvikles gjennom tett samarbeid med arbeids- og næringsliv.

Mastergradsutdanningene rettet mot maritim næring, inkl. utdanningen som ble startet i 2013 innen krevende maritime operasjoner, samt master i klinisk sykepleie, har et studieopplegg som gjør det mulig å kombinere studier og arbeid.

En videreutdanning innen helsefag, Flerkulturell forståelse, ble gjennomført i 2013 med et undervisningsopplegg hvor en har benyttet eLæring kombinert med samlinger ved Høgskolen. Noen andre studier/enkeltemner er i 2013 tilbudt med et fleksibelt undervisningsopplegg. Deltidsstudium Bachelor i handels og -serviceledelse i Kristiansund ble avsluttet våren 2013 med 5 kandidater som fullførte studiet.

I 2013 ble eLæring ytterligere utviklet som pedagogisk metode innen flere fagområder og dette forventes å gi flere studier med fleksible studieopplegg framover.

Risikovurdering sektormål 3 – rapportering av tiltak for 2013

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Strategisk samarbeid med FoU-institusjoner, arbeids- og næringsliv

Det er essensielt å samarbeide med arbeids- og næringslivet på prosjektbasis. For å være attraktive må Høgskolen dokumentere og synliggjøre relevant kompetanse rettet mot samfunnsoppdraget, tilby etterspurte utdanninger og utføre relevant forskning. Det er videre nødvendig å ha kompetanse og kapasitet til å hevde seg i konkurransen om midler fra virkemiddelapparatet, både nasjonalt og internasjonalt.

KSF 2: Tekniske og organisatoriske løsninger

Utvikling av gode tekniske og organisatoriske løsninger er viktig for at Høgskolen skal kunne tilby fleksible utdanningstilbud.

KSF 3: Innovasjon

Innovasjon skal være naturlig del av undervisning og forskning.

KSF 4: Rekruttering av kompetente ansatte til undervisning og forskning

Det er utfordrende å rekruttere kompetent arbeidskraft innenfor flere fagområder, og spesielt innenfor teknologi/ realfag. Suksess innenfor utviklingen av strategisk viktige fagområde avhenger av tilgangen på kompetent personell.

KSF 5: Renommé

Godt renommé og attraktiv samarbeidspartner for FoU-institusjoner, arbeids- og næringsliv.

Identifisering av risiki

Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

R 1 Ikke langsiktighet nok til å bygge sterke fagmiljøer

R 2 Manglende ressurser eller kompetanse til utvikling av nye tekniske og organisatoriske løsninger

R 3 Innovasjon blir ikke implementert i alle fagområder

R 4 Sviktende rekruttering av kompetent personell, spesielt innenfor realfag/teknologi

R 5 Manglende evne til prosjektinitiering og -gjennomføring

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2013

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R1	<ul style="list-style-type: none">• Sviktende tilgang til forskningsmidler• Redusert forskningsomfang• Redusert relevans i utdanning og forskning• Dårligere studietilbud• Reduserte bevilgninger	4	3	12	<ul style="list-style-type: none">• Strategisk bruk av forskningstid• Rekruttere kompetente forskere• Velge samarbeidspartnere med komplementær kompetanse• Følge opp gode samarbeidsrelasjoner
R2	<ul style="list-style-type: none">• Lite fleksible utdanninger• Redusert mulighet til samarbeid om studier• Dårlig rekruttering	4	3	12	<ul style="list-style-type: none">• Iverksette handlingsplan som følge av IKT-strategien• Ta i bruk nye e-læringsverktøy til undervisning og nettbaserte løsninger for fleksible studier• Lære opp ansatte til å bruke IKT-baserte verktøy i undervisningen
R3	<ul style="list-style-type: none">• Lite innovasjon, entreprenørskap og utvikling• Tverrfaglighet uteblir	4	3	12	<ul style="list-style-type: none">• Implementere felles innovasjonsmodul• Arrangere tverrfaglig Gründercamp• Videreutvikle de initiativene som allerede eksisterer innenfor innovasjon• Få på plass IPR-strategi
R4	<ul style="list-style-type: none">• Redusert kvalitet i utdanning og forskning• Redusert rekruttering av studenter	4	4	16	<ul style="list-style-type: none">• Videreføre gode rekrutteringstiltak og gjøre de bedre• Ivareta stipendiater på en sosialt og faglig god måte
R5	<ul style="list-style-type: none">• Mindre prosjektportefølje• Mange små prosjekter uten strategisk betydning	4	3	12	<ul style="list-style-type: none">• Strategisk kvalitetssikring av prosjektinitiering• Prosjektoppfølgning• Prosjektinformasjon på hjemmesidene• Fokus på økt publisering• Tverrfaglig strategisk samarbeid

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

Gjennomførte tiltak 2013 og vurdering av konsekvens

R1 - Ikke langsiktighet nok til å bygge sterke fagmiljøer

Et stort fokus på etablering av forskergrupper internt og på tvers av institusjoner, har redusert denne risikoen, men den er så sentral for utvikling av Høgskolens forskning og utdanning at den blir videreført i 2014.

R2 - Manglende ressurser eller kompetanse til utvikling av nye tekniske og organisatoriske løsninger

Det er vedtatt en styrking av e-læring i 2014, og risikoen vurderes ikke som stor nok til å videreføre i 2014.

R3 - Innovasjon blir ikke implementert i alle fagområder

Innovasjon blir ikke implementert i alle fagområder:

- Arbeidet med felles innovasjonsmodul er igangsatt.
- Høgskolens studentbedrifter har markert seg positivt i nasjonal og europeisk konkurranse.
- IPR-strategi er utformet, og vil bli implementert i organisasjonen i 2014.

Risikoen anses totalt å være på samme nivå. Iverksatte tiltak må virke over tid, og de igangsatte prosesser må implementeres i alle fagmiljøene. Tiltak er derfor nødvendig også i 2014.

R4 - Sviktende rekruttering av kompetent personell, spesielt innenfor realfag/teknologi

Nyrekruttering har skjedd, samtidig som andre har sluttet. Rekruttering av førstekompetanse er avgjørende, og er adressert som risiko under sektormål 2. Risikoen vil derfor ikke bli videreført som risiko under sektormål 3 i 2014.

R5 - Manglende evne til prosjektinitiering og – gjennomføring

En stadig økende prosjektportefølje vitner om at evnen til prosjektinitiering og gjennomføring er økende. Risikoen er derved redusert, og videreføres derfor ikke i 2014.

2.1.4 Organisasjon og ressurser

SEKTORMÅL 4: UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL HA EFFEKTIV FORVALTNING AV VIRKSOMHETEN, KOMPETANSEN OG RESSURSENE I SAMSVAR MED SIN SAMFUNNSROLLE.

Virksomhetsmål 4.1: Høgskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen, slik at det gis åpning for strategiske tiltak for å utvikle Høgskolen som utdannings- og forskningsinstitusjon. Effektiv ressursforvaltning skal underbygge høgskolens strategiske prioriteringer.

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2010	2011	2012	2013	2013
Planlagt / disponert til strategiske satsingstiltak i prosent av total finansiering fra departement	1,72 %	2,03 %	2,52 %	6,1 %	3 %

Høgskolens strategiske disposisjoner i prosent av total finansiering fra departementet har økt gradvis fra 1,15 % i 2009 til 2,52 % i 2012, for deretter å ha en kraftig økning fra 2012 til 2013. Det er iverksatt en rekke strategiske tiltak der Høgskolen disponerer tidligere avsatte midler, hovedsakelig ifm rehabiliteringen av laboratoriebygget og anskaffelse av vitenskapelig utstyr. Igangsetting av nye tiltak i 2013 ved Høgskolen er gjort mulig gjennom disponering av akkumulerte avsatte midler.

Kvalitativ styringsparameter: Langsiktig økonomisk planlegging

I 2013 ble det utviklet en ny intern budsjettfordelingsmodell som ble tatt i bruk ved budsjettfordelingen for 2014. Modellen er langt mer transparent enn forhenværende modell, og har gitt enhetene et klart inntrykk av hvilke insentiver som ligger til grunn i budsjettfordelingen internt. I tillegg til insentiver for forskning, utvekslingsstudenter og sambruk av fag, gir modellen inntekter per studieprogram. Dette har skapt et godt beslutningsgrunnlag. Modellen tildeler inntekter basert på forventet produksjon i budsjettåret, noe som gir bedre konsistens mellom planer og tildelte ressurser, bl.a. ved budsjettering av ny aktivitet. Modellen gir også enhetene mulighet til mer langsiktig styring gjennom mer forutsigbare inntekter frem i tid.

Gjennom endrede maler for budsjettinnspill og årsplaner, ble enhetene bedt om å budsjettere både bevilgningsfinansiert virksomhet, strategiske satsinger og forventede eksterne inntekter for planperioden 2014-2016. Dette har vært en nyttig øvelse, og har dannet et bedre beslutningsgrunnlag ved prioritering og gjennomføring av nye satsingstiltak.

Aggregering av langtidbudsjett for både BFV og BOA har ikke blitt gjennomført fullt ut i 2013. Administrasjonen ønsker å la avdelingene selv registrere sine budsjetter for å skape eierskap og kjennskap til budsjettet. I den forbindelse har enhetene fått en innføring i det nye systemet gjennom kun å gjennomføre ettårig budsjettering i systemet i 2013.

Høgskolen har begynt arbeidet med totalkostnadsmodellen i 2013. Implementering skjer i tråd med resten av UH-sektoren og arbeidet med å fastsette leiesteder og leiestedspriser har startet opp i etterkant av UHR sin opplæringsdag 14. november 2013. Høgskolen har en ambisjon om å ha modellen klar til bruk fra og med 1. juli 2014. Høgskolen ser at totalkostnadsmodellen på sikt vil kunne skape et klarere bilde av hva Høgskolens ulike aktiviteter koster, noe som gir et godt beslutningsgrunnlag frem i tid.

Virksomhetsmål 4.2: Høgskolen skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til en kompetanseprofil og et arbeidsmiljø som gjør Høgskolen attraktiv som arbeidsplass og studiested, og som bidrar til et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Styringsparameter	Resultat				Resultatmål
	2010	2011	2012	2013	2013
Andel kvinner i dosent eller professorstillinger	0	0	0	2,6 %	15,0 %
Andel midlertidig ansatte:	21,5 %	24,2 %	23,6 %	22,6 %	20,0 %
Kvinner i førstestillinger	27,4 %	25,4 %	30,7 %	25,5 %	34,0 %
Andel ansatte som opplever organisatorisk arbeidsmiljø som godt	75,9 %	79,5 %	83,9 %	89,1 %	85,0 %
Andel ansatte som opplever psykososialt arbeidsmiljø som godt	78,5 %	82,8 %	85,3 %	87,2 %	85,0 %

HiÅ har 7,7 årsverk i professor-/dosentstillinger pr 1. oktober 2013. Kun en ansatt i II-stilling er kvinne, og dette gir en mindre andel enn målsettingen for 2013. Flere kvinner arbeider for dosent-/professorkvalifisering, og andelen vil øke i de kommende årene.

Gjennomsnittlig andel midlertidige tilsatte ved de statlige høyskolene har økt fra 20,5 % pr 1. oktober 2012 til 21,5 % pr 1. oktober 2013. HiÅ har oppnådd en reduksjon fra 23,6 % til 22,6 %, som samtidig er mindre enn målsettingen. 40,8 % av ansatte i de midlertidige stillingene er kvinner. Etterfølgende oversikt viser hvordan de midlertidige tilsetningsforholdene fordeler seg på stillingsgrupper:

Stillinger	Årsverk	Merknad
Stipendiater	11,5	1,0 har permisjon fra fast stilling
Vitenskapelig assistent	2,0	Forberedelse til doktorgrad
Lærlinger	3,0	
Rektor, dekaner, fagseksjonsleder (åremål)	7,5	Hvorav 6,0 har permisjon fra fast stilling
II-stillinger/samarbeid med næringsliv	3,1	
Gaveprofessorat	1,1	Eksternt finansiert
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	7,2	5,5 vikariat 1,7 tidsavgrensede oppgaver
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	3,0	2,0 eksternt finansierte prosjekter 1,0 tidsavgrensede oppgaver/ekstrahjelp
Administrative stillinger	8,7	1,0 tilbudt fast stilling 0,4 vikariat 1,8 eksternt finansierte prosjekter 4,5 tidsavgrensede oppgaver
Sum	47,1	1,0 Ikke fast organiserte oppgaver

Ser vi bort fra ansatte i utdanningsstillinger (16,5 årsverk), ansatte i åremålsstillinger (7,5 årsverk) og ansatte i II-stillinger (3,1 årsverk) gjenstår 20 årsverk (9,6 %) midlertidig tilsatte. Dette mener HiÅ er et rimelig nivå som samsvarer med den risiko Høgskolen kan ta i forhold til fremtidige forpliktelser.

Målsettingen for 2013 var en videre økning av andelen kvinner i førstestillinger. I stedet er andelen redusert til 25,5 %, hovedsakelig grunnet tilfeldig avgang. Vi har tidligere hatt en overvekt av kvinner i stipendiatstillinger, noe som på sikt ville bidratt til å øke kvinneandelen i førstestillinger. Denne utviklingen har nå snudd, og kun 4 av 14 som er tilsatt i stipendiatstillinger er kvinner. En forklaring til dette er at 11 av stillingene er knyttet til teknologiområdet, hvor vi tradisjonelt har få kvinnelige søkere.

Fra 2013 økte vi vår målsetting om at minimum 85 % av de ansatte skal oppleve det organisatoriske og psykososiale arbeidsmiljøet som godt. Tidligere måltall var 80 %. Denne målsettingen er nådd med 89 % for det organisatoriske og 87 % for det psykososiale arbeidsmiljøet.

Høgskolen i Ålesund er IA-bedrift og avtalen om inkluderende arbeidsliv har fokus på:

- Lavt sykefravær
- Økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne
- Økning av den reelle pensjonsalderen

Høgskolen i Ålesund har en målsetting om et lavt sykefravær på ca 4 %. Vi har hatt følgende utvikling i sykefraværet de fire siste årene:

2010	2011	2012	2013
4,2 %	3,7 %	4,3 %	2,6 %

Det er først og fremst sykefraværet blant kvinner som er redusert fra 6,7 % i 2012 til 3,2 % i 2013. For menn er det en nedgang fra 2,2 % i 2012 til 2,1 % i 2013.

Høgskolen gjennomfører flere tiltak for å forebygge sykdom. Det arbeides forebyggende på flere områder i samarbeid med bedriftshelsetjenesten og høgskolens interne vernetjeneste. I medarbeidersamtaler er det fokus på forebygging gjennom å avklare tilretteleggingsbehov. Det gjennomføres årlige personalsamlinger, enten avdelingsvis eller fellessamlinger, hvor hensikten er å styrke samhold og fellesskapsfølelse. Høgskolen tilbyr ansatte forskjellige former for fysisk aktivitet, og for tilbud organisert av Høgskolen kan ansatte benytte inntil en time av ukentlig arbeidstid. Høgskolen har gode rutiner for oppfølging av sykmeldte.

Høgskolen i Ålesund legger vekt på mangfold på arbeidsplassen, og ved utlysning av ledige stillinger oppfordres kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming eller etnisk bakgrunn. Høgskolen samarbeider med NAV om tilrettelegging av IA-plasser/praksisplasser. To søkere som har opplyst om redusert funksjonsevne er tilsatt i fast stilling i 2013.

Høgskolen har også fokus på langsiktig personalplanlegging i medarbeidersamtalene og gjennom arbeidet med bemanningsplaner. Aldersavgangen er økende og forventes å tilta i de kommende årene. Gjennomsnittlig pensjonsalder har gått noe ned i 2013, men er fortsatt høy, jf. etterfølgende tabell.

	2010	2011	2012	2013
Antall	3	4	3	6
Pensjonsalder	65,7	68,5	68,7	67,5

Kvalitativ styringsparameter: Robuste fagmiljøer

Høgskolen skal ha robuste fagmiljøer med god pedagogisk kompetanse knyttet til alle studieprogrammer. I 2013 har vi kommet videre i arbeidet med bemanningsplaner for å kartlegge fremtidig kompetansebehov. Det er arbeidet med organisering i forskningsgrupper, og forskningsproduksjonen er økende. 14 ansatte har fullført pedagogisk utdanning (15 stp) i regi av NTNU. Høgskolen har et godt omdømme og anses som en attraktiv arbeidsplass. Dette er momenter som har bidratt til en viss bedring i tilgangen av vitenskapelig personell. Til tross for at lønnsnivået ved Høgskolen er blant de høyeste i UH-sektoren, har vi utfordringer i forhold til lønnsnivået i næringslivet. Dette gjelder i første rekke teknologiområdet.

I brev om Etatsstyring 2013 etterlyser Departementet en nærmere omtale av hvordan høgskolen jobber med utdanningsledelse og forskningsledelse: Høgskolen foretok fra høsten 2010 en endring i arbeidsplasssystemet. En av hensiktene med endringen var å frigjøre tid til forskning og faglig ledelse. Dette ble fulgt opp ved en endring av organisasjonsstrukturen fra 1. august 2011, hvor HiÅ gikk fra fire institutter til fem avdelinger. Fra samme dato ble det opprettet to fagseksjoner ved Avdeling for biologiske fag. Ved Avdeling for helsefag ble det opprettet en fagseksjon med planlagt utvidelse til to fagseksjoner ved oppstart av

masterutdanning i avansert klinisk sykepleie høsten 2013. Fagseksjonene ledes av åremålstilsatte seksjonssjefer.

Disse endringene har medført redusert kontrollspenn for dekanene og blant annet gitt rom for sterkere fokus på faglig ledelse av utdanning og forskning.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal implementere handlingsplan for likestilling og inkludering

Handlingsplanen gjelder for perioden 2012 – 2015. Det vises til Likestillingsredegjørelsen i kapittel 4.2.

Risikovurdering sektormål 4 – rapportering av tiltak for 2013

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Økonomisk handlefrihet

HiÅ har den nødvendige økonomiske handlefrihet til å gjennomføre tiltak for å sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

KSF 2: Kompetanse og bemanning

HiÅ har tilstrekkelig kompetanse og ressurser til å utføre sine oppgaver på en god måte.

KSF 3: Infrastruktur

HiÅ har tilstrekkelig infrastruktur til å utføre sine oppgaver på en god måte.

KSF 4: System og rutiner

Systemer og rutiner fungerer slik at tjenester kan leveres/oppgaver utføres med god kvalitet Til rett tid.

KSF 5: Kommunikasjon og oppfølging

Vedtak fra Høgskolestyret, beslutninger fra ledelsen og anbefalinger blir klart formidlet og følges opp internt i hele organisasjonen.

Identifisering av risiki

Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

- R 1 HiÅ har ikke nødvendig økonomisk frihet for å sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.
- R 2 HiÅ har ikke tilstrekkelig kompetanse og/eller ressurser.
- R 3 HiÅ har ikke tilstrekkelig lokaliteter til å håndtere økt studentmasse og økt bemanning.

R 4 Systemer og rutiner fungerer ikke slik at tjenester kan leveres/oppgaver utføres med god kvalitet til rett tid.

R 5 Svikt i kommunikasjon, misforståelser og manglende oppfølging av vedtak, beslutninger og anbefalinger i organisasjonen.

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2013

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R 1	<ul style="list-style-type: none"> • HiÅs mulighet til måloppnåelse kan bli svekket • Uforutsette hendelser må håndteres ved omprioriteringer • Nye aktiviteter kan ikke startes 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge og iverksette tiltak for å øke økonomisk handlefrihet på sikt • Utarbeide nødvendige analyser for å gi bedre beslutningsunderlag • Identifisere kostnadsdrivere og iverksette tiltak • Ytterligere gjennomgang av avsatte midler, både bundne og frie • Langtidsbudsjettering • Planlegge for og forankre strategiske valg økonomisk frem i tid
R 2	<ul style="list-style-type: none"> • Oppgaver kan bli utsatt eller bli utført med redusert kvalitet • Enkelte fag kan ikke tilbys ved HiÅ og må leveres på annen måte • Ressursbruken unødig høy 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Ferdigstille og implementere rekrutteringsstrategi • Fokus på langsiktig personalplanlegging • Sørge for optimal dimensjonering av fagmiljøer og administrasjon
R 3	<ul style="list-style-type: none"> • Studiekvaliteten kan svekkes • HiÅ's omdømme kan bli redusert • Manglende fasiliteter til studenter og ansatte (undervisningsareal, kontor, grupperom mv) • Brukertilfredshet kan bli redusert 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Søke å finansiere nødvendig utstyr for å kunne gi et bedre studietilbud • Leie flere kontorer • Ombygging av lagerrom til grupperom for studenter • Prosjekt for å øke totalutnyttelse av alle arealer • Sikre arealer innenfor campus • Initiere behov for større auditorium • Planlegge for nybygg/overtakelse av eksisterende bygg

R 4	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende verktøy/system kan føre til tungvinte arbeidsmetoder og/eller at arbeid blir utført med dårlig kvalitet • Manglende integrasjon mellom systemer kan føre til dobbeltarbeid • Ineffektiv ressursbruk dersom systemer ikke benyttes fullt ut • Ikke tilstrekkelig beredt til å imøtekomme kritiske situasjoner 	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende fokus på å etablere og videreutvikle system og rutiner • Internopplæring • Bedre utnyttelsesgrad i system som er tilgjengelige • Utarbeide en bedret mal for virksomhetsplan • Samordne høgskolens ulike planer • Revidere og implementere beredskaps-system • Gjennomføre ROS
R 5	<ul style="list-style-type: none"> • De ulike deler av organisasjonen og de ansatte kan oppleve ”uforklarlige” forskjeller i hvordan saker håndteres og følges opp • Organisasjonen kan dra i forskjellig retning • Uklare kjøreregler kan gi usikre forhold for de ansatte og bidra til misforståelser og misnøye 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> • Aktive møteplasser • Bedre tilgang på informasjon • Bedre kommunikasjon • Tettere oppfølging av beslutninger på ulike nivå (iverksetting, gjennomføring og oppfølging) • Innføre effektive og moderne kommunikasjonssystemer

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

Gjennomførte tiltak 2013 og vurdering av konsekvens

R1 - HiÅ har ikke nødvendig økonomisk frihet for å sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene

Høgskolen sin nye interne budsjettfordelingsmodell gir enhetene mer forutsigbarhet mht. hvilke økonomiske rammer de vil få i planperioden. Modellen gir klare insentiver, noe som vil være med på å stimulere til mer kostnads- og inntektseffektive valg. Modellen tildeler inntekter til nye studier basert på forventet studiepoengproduksjon allerede i oppstartsåret, og dette gir et godt beslutningsgrunnlag og bedre resultatoppfølging av ny aktivitet.

Det har blitt arbeidet videre med internrapportering, og det gjøres forsøk med å inkludere nøkkeltall og å foreta automatiske økonomiske analyser. Ved implementering av nytt budsjetteringsverktøy i 2013, ble det utviklet maler for standardiserte og automatiske analyser av enhetenes kostnadsbudsjetter. Dette dannet et godt grunnlag for styringsdialoger og budsjettprosess.

I budsjettprosessen for 2014 ble det igangsatt en omfattende kartlegging av avsatte midler for å frigjøre og omfordele disse. Deler av midlene ble fristilt inn mot felles strategiske

satsingstiltak. Arbeidet videreføres inn i første kvartal av 2014 når tall fra årsoppgjøret er kjent.

Arbeidet med TDI-modellen ansees som nyttig og viktig for å bevisstgjøre om hva de ulike aktivitetene ved Høgskolen koster.

Enhetene presenterte i sine budsjettforslag og årsplaner langtidsbudsjett for planperioden 2014-2016. Budsjettene omfattet både BFV og forventede eksterne inntekter. Dette har vært en nyttig øvelse, og dannet et godt beslutningsgrunnlag mtp oppstart av ny aktivitet. Arbeidet med langtidsbudsjettering videreføres inn i 2014, hvor budsjettene vil settes i system og aggregeres.

I budsjettet for 2013 ble det lagt til grunn omfattende bruk av avsatte midler og forskuttering fra fremtidige bevilgninger. Dette ble også gjort i budsjettet for 2014. Dette reduserer samtidig den økonomiske handlefriheten og evnen til å håndtere uforutsette hendelser. Høgskolen har gjort seg avhengig av å oppnå forventede resultater.

Konsekvens på 4 opprettholdes. Tiltakene har redusert sannsynligheten fra 4 til 3.

R2 - HiÅ har ikke tilstrekkelig kompetanse og/eller ressurser

Det er arbeidet videre med tiltak som har kommet frem som følge av arbeidet med rekrutteringsstrategien. Bemanningsplaner inngår som en del av Høgskolen sine årsplaner, og disse blir et viktig verktøy i planleggingen av fremtidige kompetansebehov. Utfordringer knyttet til rekruttering og kompetansebehov i fagmiljøene ble fokusert på som en del av styringsdialogen med avdelingene. Det er iverksatt ulike tiltak for å rekruttere og beholde personell, og det samarbeides med universiteter, høgskoler samt nærings- og arbeidsliv for å bygge mer robuste fagmiljø.

Konkurransen om arbeidskraften er stor, og HiÅ må ha et sterkt fokus på rekruttering i årene som kommer. Konsekvens på 4 opprettholdes. Gjennomførte tiltak bidrar til å redusere sannsynligheten, men er ikke tilstrekkelig til å redusere sannsynligheten fra 4 til 3.

Det vises for øvrig til rapportering om SAK i pkt. 2.2.3.

R3 - HiÅ har ikke tilstrekkelig lokaliteter til å håndtere økt studentmasse og økt bemanning

Høgskolestyret har for 2013 hatt en strategisk satsing på 15 millioner kroner for oppgradering av laboratorium i det rehabiliterede Lab bygget. Det er videre søkt å få ekstern finansiering både fra KD og næringslivet. I 2013 er det gjort investeringer på til sammen 7 millioner. Resterende satsingsmidler som er stilt til rådighet vil bli disponert i 2014. Det er fortsatt et behov for oppgradering for å etterkomme det behovet som er skissert overfor KD i forbindelse med store nysatsinger for 2013 og 2014 som totalt var skissert til 23,2 millioner kroner.

Høgskolen har utvidet sitt leieforhold med Kunnskapsparken med 821 kvm. Dette tilsvarer 23 kontorplasser. Totalt leier nå Høgskolen 1.393 kvm i Kunnskapsparken, totalt 47

kontorplasser. I tillegg har Høgskolen vært igjennom en større flytteprosess som involverte alle avdelingene for å oppnå en mer effektiv arealbruk og bedre nærhet innen både avdelinger og fagmiljø. Dette løser langt på vei utfordringene Høgskolen har for kontorfasiliteter i 2013 og 2014.

Det er tilrettelagt for ombygging av lagerrom til grupperom for studenter. Grupperommene er klar for bruk i vårsemesteret 2014.

Høgskolen har vært i dialog med KD og Statsbygg med sikte på at Statsbygg skal benytte sin opsjon på kjøp av Kunnskapsparken. Dette er nå avklart med KD og Statsbygg har videreformidlet signal om at de ønsker å gå i forhandlinger med sikte på å benytte seg av opsjonen. Forhandlingene vil kunne gi svar på om det er økonomisk tilrådelig å benytte seg av opsjonen, eller om alternative løsninger som for eksempel nybygg tilpasset høgskolens fremtidige virksomhet bør vurderes.

Høgskolen har engasjert konsulentbyrået Signal for å gjennomføre en mulighetsstudie for arealdisponering og effektivisering. Mulighetsstudiet startet opp i november 2013 og slutføres i februar 2014. Mulighetsstudiet er et viktig grunnlag for hvordan Høgskolen løser utfordringene med arealbehovet fremover i tid, først og fremst gjennom arealeffektivisering og omlegging av høgskolens nåværende areal. Se også kapittel 2.2.10 Større investeringsprosjekt.

Konsekvens på 4 opprettholdes. Tiltakene har redusert sannsynligheten noe, men ikke tilstrekkelig til å redusere den fra 4 til 3. Med de tiltakene som er planlagt for 2014 vil sannsynligheten trolig kunne reduseres til 3.

R4 - Systemer og rutiner fungerer ikke slik at tjenester kan leveres/oppgaver utføres med god kvalitet til rett tid

HiÅ har i 2013 tatt i bruk Agresso Planlegger for registrering av ettårig lønns- og driftsbudsjett (BFV). Systemet forenkler registreringen og gir bedre kvalitet i budsjetteringen, samt forenkler saldering og konsolidering av budsjettforslagene. Agresso Planlegger gir også en rikere detaljeringsgrad i budsjettet, noe som vil bedre budsjettoppfølgingen i 2014, og særlig bedre enhetenes oversikt over lønnskostnadene.

HiÅ har i 2013 også tatt i bruk ny funksjonalitet i Agresso Excelerator, og da særlig Post back-funksjonen. Dette har forenklet en rekke standardiserte oppgaver som eks. timeregistrering inn i eksternfinansiert virksomhet ved pilotavdelingene, og prosessen med periodeavslutninger i regnskapet. Systemet er også tatt i bruk for å forenkle utfyllingen av malen ved regnskapsrapportering til departementet.

Høgskolen utarbeidet i 2013 en felles mal for årsplan. Hovedfokuset er på kommende år, men årsplanene har et 3-årig perspektiv. Årsplanen utarbeides som et grunnlag for budsjettprosessen som fra og med 2014 vil ha tilsvarende tidshorisont. Årsplan og budsjett utarbeides med støtte fra en 3-årig bemanningsplan. Høgskolen vil evaluere mal og prosess for årsplanen og jobbe videre med å samordne planverktøyet mot øvrige planer i 2014.

Høgskolestyret vedtok våren 2013 høgskolens nye beredskapsplan.

Det er gjennomført ROS analyse for alle enheter ved Høgskolen med ett unntak. Denne ferdigstilles i mars 2014.

Internopplæring innen høgskolens systemer er gjennomført løpende etter behov og når endringer som er gjennomført.

Konsekvens på 3 opprettholdes. Tiltakene har redusert sannsynligheten fra 4 til 3.

R5 - Svikt i kommunikasjon, misforståelser og manglende oppfølging av vedtak, beslutninger og anbefalinger i organisasjonen

Høgskolen opplever en bedring i etablerte møteplasser og ser effekten av det. Det er lagt et løp for en ytterligere forbedring i 2014.

Høgskolen har i 2013 og 2014 en strategisk satsing for å videreutvikle høgskolens nettsider som et aktivt verktøy for kommunikasjon. Dette vil bedre tilgangen til informasjon for alle nivå i organisasjonen.

Høgskolen har utarbeidet en kommunikasjonsplan og en oppdatert beredskapsplan/-system.

Høgskoledirektøren har lagt opp til en tettere oppfølging av styrets vedtak, samt beslutninger i de ulike deler av organisasjonen.

Arbeid med klargjøring av roller, ansvar og rutiner, herunder informasjonsflyt, er videreført i 2013. Det er fortsatt behov for å forbedre dette ytterligere. Vi ser det som mer hensiktsmessig å innordne dette i KSF 4 fra 2014.

Konsekvensen er på 3 og sannsynligheten reduseres som følge av vurderingene ovenfor til 2.

KSF 5 videreføres således ikke som en aktiv del av risikovurderingen.

2.2 Annen rapportering

2.2.1 Oppfølging etter etatsstyringsmøtet

Modellen for styringsdialog ble i 2013 lagt om, og etatsstyringsmøtet gjennomføres nå annethvert år. Siste ordinære etatsstyringsmøte for Høgskolen i Ålesund var i 2012, og den videre oppfølgingen av de temaene som her ble drøftet fremgår av Rapport og planer for 2012-2013. Vurderingene nedenfor gjelder derfor oppfølgingen av de styringssignalene som Høgskolen fikk i brev av 25.juni 2013: *Etatsstyring 2013 - Tilbakemelding til Høgskolen i Ålesund*.

Profil, prioriteringer, ambisjoner og utfordringer:

Basert på tilbakemeldingene som fremkom i etatsstyringsmøtet i 2012 gjennomførte styret en revisjon av virksomhetsmål og styringsparametere for 2013. Styret har valgt å la disse virksomhetsmålene ligge fast uten ytterligere endringer i planleggingen av virksomheten i 2014. Bakgrunnen for dette er at HiÅ med virkning fra budsjettåret 2014 har innført nye styringsverktøy i form av en ny budsjettfinansieringsmodell, samt en ny modell med treårige, rullerende årsplaner med tilhørende langtidsbudsjettering. Sentralt i dette er at vi går fra å bruke historiske tall til plantall for all bevilgningsfinansiert virksomhet. Malen for årsplanene er bygget opp etter gjeldende sektormål og med de virksomhetsmål, kvantitative og kvalitative styringsparametere som er fastsatt for Høgskolen i Ålesund. For å sikre en god gjennomføring av denne prosessen har vi prioritert å ha kontinuitet i denne grunnleggende målstrukturen, og Årsplanene for 2014-16 følger denne strukturen for alle budsjettenheter.

På grunn av de omfattende endringene som gjøres i planverktøyet, og et ønske om at planarbeidet skal bygge opp under gjennomføringen av Høgskolen sin Strategiplan 2012-2015, besluttet styret at plan- og budsjettarbeidet for 2014 skulle bygge på noen felles strategiske prioriteringer. Et viktig siktemål er også å identifisere (felles) utviklingsaktiviteter og å skaffe økonomisk handlingsrom til de endringene som vi ønsker å gjøre i 2015 og videre utover i neste strategiperiode. Dette ble oppsummert i form av følgende endringsmål:

HiÅ må øke kvaliteten i utdanning og forskning:

Fire strategier ble fastsatt for å skape handlingsrom til å gjennomføre det utviklings- og forbedringsarbeidet som dette vil kreve:

1. Økt studiepoengproduksjon
2. Bedre gjennomføringsgrad
3. Økte oppdragsinntekter
4. Utnytte mulighetene for gaveinntekter

For å realisere disse fire strategiene fastsatte styret fire felles strategiske tiltak som alle budsjettene prioriterte i sitt arbeid med årsplan og budsjett for 2014:

1. Satsing på e-læring og økt pedagogisk kompetanse
2. Bedre synliggjøring og støttefunksjoner for forskning
3. Mer treffsikker markedsføring overfor nye studenter
4. Simulering og visualisering som felles, tverrfaglig satsingsområde

Etableringen av nye verktøy for årsplanlegging og langtidsbudsjettering legger et godt grunnlag for å videreutvikle HiÅ sine virksomhetsmål og styringsparametere fremover i tid, i retning av å spisse den faglige profilen og HiÅ sin egenart ytterligere. Grunnlaget for dette er lagt gjennom HiÅ sitt innspill til Langtidsplan for forskning og Store nysatsinger 2015.

Høgskolen har i sin Langtidsplan for forskning tre tematiske prioriteringer:

- Havrommet – maritim og marin FoU
- Helse
- Entreprenørskap

Dette er ytterligere videreutviklet i våre ambisjoner om å utvikle Høgskolen og Campus Ålesund til et «**Senter for havromsinnovasjoner**». Senteret skal drive fremragende profesjonsutdanning, anvendt forskning og innovasjon rettet mot fremtidig forvaltning, høsting og utnytting av havrommets ressurser. Innholdet i dette senteret er nærmere beskrevet i vårt forslag til Store nysatsinger for 2015. Senteret bygger videre på og vil utnytte det tette samarbeidet som Høgskolen har med den maritime og marine klyngen på Nordvestlandet. Disse klyngene er pådrivere og krevende kunder som gir utdanningen, forskningen og kunnskapsoverføringen som Høgskolen skal stå for en næringsrettet innretning. På denne måte kan Høgskolen bidra til flere og mer bærekraftige innovasjoner og nyetableringer i regionen også i fremtiden. Innovasjoner for å utløse nye, bærekraftige anvendelser av ressursene i havrommet stiller krav om at det utvikles teknologi og kompetanse som gjør nye, krevende maritime og marine operasjoner mulig. Senteret vil derfor fokusere på innovasjon innen krevende havromsoperasjoner. Design, prototyping, simulering og visualisering er viktige generiske verktøy for å utvikle slik ny teknologi og ny kunnskap. Senteret vil dekke hele bredden av høgskolens samfunnsoppdrag, og bygge sammen våre styrker og særpreg på tvers av avdelinger og fagmiljø.

Slik vi tolker Departementets brev om Etatsstyring 2013 ønsker Departementet at vi videreutvikler og forsterker HiÅ sin egenart og profil ytterligere, og vi mener at arbeidet med Langtidsplanen for forskning og Satsinger 2015 legger et godt grunnlag for dette. Senteret skal videreutvikle den posisjonen og den kompetansen som Høgskolen har med å drive undervisning, anvendt FoU og innovasjonsarbeid på en integrert måte. Senteret skal utvikle nye undervisningsformer, pedagogiske metoder og verktøy, drive forsknings- og utviklingsarbeid, og gi alle studenter operative ferdigheter innen innovasjon og entreprenørskap. Dette skal skje i tett samarbeid med brukere i nærings- og arbeidsliv og involvere våre studenter, faglige ansatte og samarbeidspartnere. Vi vil arbeide videre med dette i planleggingen av virksomheten for 2015.

Tilbakemelding på mål og resultater

Tilbakemeldingen til de enkelte sektormål og resultater fremgår av kommentarene til kapittel 2.1 foran.

2.2.2 Aktivitetskrav til helseutdanningene

Henviser til kapittel 2.1.1 Utdanning, Virksomhetsmål 1.2 med omtale.

2.2.3 SAK

MØREALLIANSEN:

Mørealliansen er en allianse mellom Høgskulen i Volda, Høgskolen i Molde, Høgskolen i Ålesund og Møreforskning AS. Mørealliansen innebærer et formalisert, avtalefestet samarbeid om høyere utdanning og forskning i Møre og Romsdal. Arbeidet blir ledet av en styringsgruppe sammensatt av rektorene og direktørene ved de tre høgskolene, i tillegg til direktøren ved Møreforskning. Styringsgruppen hadde i 2013 tre møter.

De tre høgskolene etablerte i 2012 i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune et felles «Råd for samarbeid med arbeidslivet» for Møre og Romsdal – kalt RSA Møre. Det er laget et eget mandat for RSA Møre. Rådet møtes to ganger i året, og har blitt en viktig arena for å diskutere samarbeidet med nærings- og arbeidslivet i regionen, og for å utvikle nye samarbeidsinitiativ. Som følge av dette har antallet organisasjoner og etater som er med i RSA Møre økt. De tre regionrådene og de regionale næringsforeningene deltar nå fast i Rådet.

Parallelt med RSA Møre har vi også etablert Forskningsforum Møre, som en felles møteplass for alle de 9 forskningsmiljøene som er lokalisert i Møre og Romsdal. En egen samarbeidsavtale ble her undertegnet i 2012. Forskningsforum Møre møtes to ganger i året og flere nye, større felles forskningssatsinger er initiert gjennom forumet.

Aktiviteter i 2013:

Styringsgruppen for Mørealliansen har laget en egen Handlingsplan for 2013, oppbygd med 5 resultatmål. For hvert av resultatmålene er det fastsatt og budsjettert ulike aktiviteter. Status for de viktigste er kommentert i kursiv under:

Resultatmål 1: Tilby høyere utdanning og FoU som treffer brukerne og regionen sine behov

- Dokumentere høgskolenes betydning for rekruttering til næringsrettede profesjonsyrker. *Dette prosjektet er initiert av Mørealliansen, og ser på høgskolenes betydning for rekrutteringen til næringsrettede profesjonsyrker. Prosjektet studerer de viktigste næringsrettede profesjonsutdanningene som tilbys på høgskoler og universiteter på Vestlandet, og sammenligner dette med tilsvarende for Høgskolen i Oslo og Akershus. Rapporten vil foreligge våren 2014.*
- Kartlegge fremtidig kompetanse- og rekrutteringsbehov i petro- og maritime næringer. *Tema i RSA-møte 11.september 2013 følges blant annet opp gjennom tre ulike prosjekt som utvikler EVU- og kurstilbud innen subsea, biokjemi og lederutvikling.*
- Formalisere samarbeidet om utdanning og forskning i helse- og omsorgssektoren med Helse Møre og Romsdal og kommunene. *Samarbeidsavtale er inngått og slikt samarbeidsorgan er etablert.*

- Sette søkelys på rammevilkårene for regionale kunnskapsmiljø gjennom oppfølgingen av Forskingsmeldingen og Regionalmeldingen. *Fulgt opp gjennom innspill til Langtidsplan for FoU.*

Resultatmål 2: Utvikle studier, forskingsfelt og fagmiljø med høy kvalitet og relevans

- Samordne endringer i studietilbudet i 2014-2015. *Pågår innen økonomi og helseutdanning.*
- Utvikle felles, modulbasert Mastergrad i folkehelse. *Samarbeidsprosjekt pågår.*
- Sende søknad til NOKUT om godkjenning av felles PhD-grad i helse og sosialfag (01.05.13). *Endelig søknad sendt NOKUT november 2013.*
- Styrke tilgangen til ingeniørutdanning i Romsdal og på Nordmøre (Y-veien). Utvikle samarbeid om ingeniør – og logistikkutdanning opp mot Trondheimsmiljøet. *Forsøkt etablert Y-vei tilbud i Molde høsten 2013, men tilbudet ble ikke startet pga. for få søkere.*
- Utvikle samarbeid om fremtidig yrkesfaglærerutdanning mellom de tre høgskolene, jfr. ny Rammeplan for yrkesfaglærerutdanning. Dette arbeidet skjer i tett samarbeid med næringslivet i regionen, i tillegg til Møre og Romsdal fylkeskommune som eier av de aktuelle yrkesfaglige utdanningstilbudene. *Felles prosjektgruppe etablert. Søknad om delprosjekt sendt og senere avslått av Norgesuniversitet. Søknad om SAK-bevilgning til videre oppfølging er sendt KD.*

Resultatmål 3: Bygge større og sterkere fagmiljø

- Synliggjøre samarbeidet i Mørealliansen, mellom annet gjennom felles nettsider for Mørealliansen og Fjordkonferansen. *Gjennomført.*
- Gjennomføre Fjordkonferansen 2013. *Konferansen ble avviklet i Loen 19.-21. juni 2013. Konferansen hadde ca 110 deltagere og 45 abstracts ble presentert. En egen antologi er i produksjon og vil bli utgitt våren 2014. Ny konferanse er under planlegging og vil bli avviklet 17. – 19. juni 2014 med temaet «Regional utvikling på Nordvestlandet mot 2020».*

Resultatmål 4: Sterkere samarbeid om anvendt FoU og innovasjon

- Utvikle Forskingsforum Møre som arena og nettverk for økt samarbeid mellom FoU-miljøene i Møre og Romsdal. *Ut fra dette nettverket er det etablert 3-4 samarbeidsinitiativ på ulike tematiske områder. Et av disse samarbeidsprosjektene er Marine Møre 21, som Møreforskning, Høgskolen i Ålesund, Bioforsk Økologisk og Runde miljøsenter deltar i. Målet med Marine Møre 21 er å utvikle en felles kunnskapsplattform for utnyttelse av ressursene i havrommet, og et forprosjekt er finansiert og igangsatt. Parallelt gjennomfører de samme aktørene et prosjekt om utvikling av marine grunnkart.*
- Samarbeid om søknad og gjennomføring av VRI Møre og Romsdal 2014-2016. Arbeide for økt ramme for VRI offentlig sektor. *Søknad om VRI 3 2014-2017 er innvilget av Forskingsrådet.*

Resultatmål 5: Bli mer attraktive i rekruttering av studenter og ansatte

- Utvide samarbeidet med nærings- og arbeidslivet om prosjektoppgaver, gjesteopphold og sommerjobb underveis for utvalgte studieretninger. *Pågår.*
- Etablere tilbud om forkurs/Y-vei for sykepleierutdanningene. *Ikke igangsatt.*

De ulike aktivitetene er budsjettet og tidfestet mer detaljert i Handlingsplan for 2013. Handlingsplanen er videreført i 2014.

Mørealliansen arrangerte onsdag 16. oktober 2013 et felles seminar for styrene for alle de tre høyskolene i Mørealliansen. Tema for styreseminaret var «*Korleis få til auka kvalitet i utdanning og forskning ved våre høgskular*» - både hver for seg og gjennom samarbeid. Basert på de signalene som kom frem på seminaret vil styringsgruppen for Mørealliansen arbeide videre med å identifisere nye samarbeidsområder i 2014, både på faglige og administrative områder.

MIDT-NORSK NETTVERK

MNN er en arena for UH-institusjonene i Midt-Norge (DMMH, HiNT, HiST, NTNU, HiALS, HiVolda og HiMolde). Aktiviteten i MNN foregår primært i de faglige nettverkene for lærerutdanningene (MNL) og de helsefaglige utdanningene (MNHS). Aktivitetene omfatter både forskning og utdanning. I og med at Høgskolen i Ålesund ikke har lærerutdanninger, avgrenses omtalen nedenfor til å gjelde helsefaglige utdanninger.

Det diskuteres hvordan MNN kan utgjøre en forskjell for regionen på sitt område. Dersom MNN skal være et nettverk av betydning, må nettverket ha en tydeligere ambisjon og klarere profil og målsetting, og de faglige undernetverkene må ha klarere forventninger om hva de skal oppnå.

Som en del av arbeidet med å utvikle robuste fagmiljø vil MNN-institusjonene gå gjennom sine respektive studieprogramporteføljer og vurdere hvor det kan ligge til rette for samarbeid, arbeidsdeling eller konsentrasjon. Teknologi- og øk-adm-fag er områder som i første omgang er pekt ut som aktuelle for samarbeid i tillegg til de eksisterende samarbeidsområdene for lærer- og helsefaglige utdanninger. MNN ser også på mulighetene for å samarbeide om e-læring/e-eksamen.

Det ble i 2012 tatt initiativ til et bibliotekssamarbeidet i MNN, men da bibliotekene er så ulike - bl.a. i størrelse - har det vist seg vanskelig å finne gode områder å samarbeide om.

Rapport 2013 MNHS (helse- og sosialfaglige utdanninger)

MNHS fikk i 2012 kr 400 000 av SAK-midlene tildelt MNN. Disse midlene er brukt til å finansiere aktiviteter som har strukket seg inn i 2013.

De tildelte midlene er brukt til drift av arbeidsutvalget, deltakelse i ulike fora, til finansiering av forprosjekt, til to samarbeidsprosjekt og til å dekke utgiftene til et dagsseminar i Trondheim i regi av HiST og NTNU.

Det nevnte dagsseminaret kom som en erstatning for en planlagt forskningskonferanse. Denne måtte avlyses på grunn av manglene deltakelse. Med bakgrunn i dette vurderer MNHS om de i fremtiden skal arrangere konferanser, eventuelt gjøre det i samarbeid med andre eller andre form.

MNHS fikk også avsatt midler til å utvikle en søknad til Kunnskapsdepartementet om et forkurs til sykepleierutdanningen (Y-vei) som et pilotprosjekt. Dette arbeidet ble ikke igangsatt da departementet har lagt saken på is.

Nå i 2014 arbeides det videre med utdanningsprosjekt på tvers av institusjonene; Internasjonal master i psykisk helsearbeid, E-læring på masternivå, Tverrprofesjonelt samarbeid. I tillegg er det planlagt et nytt prosjekt for å se på kombinerte stillinger.

MARKOM 2020

Som ledd i en nasjonal satsing på å heve kvaliteten i maritim profesjonsutdanning har høgskolene i Ålesund, Stord Haugesund, Vestfold og Buskerud, samt UiT Norges arktiske universitet et omfattende samarbeid i prosjektet MARKOM 2020.

Visjon for prosjektet er at de maritime utdanningene i 2020 skal overgå næringens og myndighetenes krav til operativ kompetanse for stadig mer komplekse konstruksjoner, systemer og operasjoner i skipsfarten. Visjonen er satt ut fra det faktum at maritime næringer har stor betydning for verdiskaping og sysselsetting i Norge, og at kompetanse er avgjørende for næringenes videre utvikling av konkurransekraft og evne til verdiskaping og nyskaping. I dag har om lag 100 000 personer sin arbeidsplass i næringen hvorav om lag 25 000 arbeider om bord i et fartøy. Det kreves maritim utdanning på høgt faglig nivå og et sterkt utviklingsfokus for å møte dagens og fremtidens krav i en global maritim næring der endringer skjer i et stadig hurtigere tempo, og den internasjonale konkurransen blir hardere.

Til grunn for prosjektet legges også ”Stø kurs – Regjeringens strategi for miljøvennlig vekst i de maritime næringer og MARUT utvalgets rapport” – ”Maritim profesjonsutdanning – forslag til ny nasjonal struktur for maritim offisersutdanning”. Prosjektet baserer seg i hovedsak på MARUT rapportens anbefalinger:

1. Behov for **konsentrasjon** av utdanningstilbudene
2. Behov for mer **differensierte** utdanningsløp
3. **Rekrutteringen** til profesjonsutdanningene
4. **Kvalitetsutvikling** i utdanningene
5. **Samarbeid** og **arbeidsdeling** mellom lærestedene
6. **Kompetanseutvikling** av undervisningspersonalet
7. Utvikle **Infrastruktur**
8. **Forskningsbasert** utdanning

MARKOM 2020 er administrativt lagt til Høgskolen i Vestfold og Buskerud, som også har prosjektleder. I 2013 er aktiviteten samlet i fem delprosjekter: Utdanning (HiÅ), FoU (UiT),

SAK (HSH), Rammevilkår (HiVeBu) og MARFAG (HSH). Institusjonen i parentes har hver sin nasjonale delprosjektleder som sammen med prosjektleder utgjør prosjektledelsen. For hvert av delprosjektene er det fastsatt konkrete og etterprøvbare delmål. Delprosjektet MARFAG kom til i 2013, og skal arbeide for en bedre tilknytning av fagskolene til de fire institusjonene og bidra til at de maritime fagskolene gis et kvalitativt løft. MARKOM ble i 2013 bevilget 18,5 mill. og denne er videreført på samme nivå også i 2014.

Fokusområder:

- **Mastergradsutdanning:**
 - Første mastergrad kom i gang fra 2011 ved HiVe. Denne har to spesialiseringer: kommersiell og teknisk
 - Andre mastergrad, Ledelse av krevende maritime operasjoner, kom i gang 2013 ved Høgskolen i Ålesund
- **Bachelorutdanning.** Spesialiseringer er under utvikling ved alle institusjonene og er som følger:
 - HiÅ tema: Kunnskaps- og innovasjonsnav innen avanserte maritime operasjoner
 - HSH tema: Krevende maritime operasjoner med spesiell vekt på offshoreteknologi og maritim ledelse
 - HiVe – Tema 1: Alle maritime fag: MTO (Menneske, teknologi og organisasjon) og for marinteknisk drift arbeides det med en egen teknisk spesialisering i tillegg på LNG drift (under utvikling)
 - UiT – Tema: Operasjoner i nordområdene (under utvikling)
- **Kompetanseutvikling:**
 - Pågående etterutdanning mot mastergrad for ansatte med maritime sertifikater (NOKUT krav)
 - Pågående forskningsarbeid av ressurser for å ta PhD grad (krav om førstegradskompetanse blant utdanningsressursene fra NOKUT etc.)
 - Professorkvalifisering for å utvikle spesialiseringene ved den enkelte institusjon
- **Forskning:**
 - Arbeid har startet opp for å etablere en felles nasjonal maritim profesjon forskerskole med planlagt oppstart i 2015. Den enkelte institusjon vil her utvikle fag knyttet opp mot den enkelte institusjons spesialisering og levere inn til en felles forskerskole
 - Det er behov for å øke antallet stipendiater for å understøtte maritime spesialiseringer
- **Rammevilkår:**
 - Gjentatte innspill og møter med departementene om grunnfinansieringen av utdanningen er gjennomført
- **Overgang fagskole – bachelor:**
 - Delprosjekt er etablert og det defineres ulike tiltak for å styrke utviklingen. Planen er en langsiktig effektiv overgang mellom fagskole og bachelorutdanningen for å sikre tilvekst av offiserer med bachelorgrad og etter hvert mastergrad
 - HiÅ arbeider for å få fram en samlingsbasert etterutdanning til bachelorgrad av

- fagskoleutdannede maskinister som har løst sertifikater
- I Vestfold kan fagskoleutdannede fra fagskolen i Vestfold ta tredje året på bachelorstudiet og få en bachelorgrad

MARKOM 2020 vil videreføre sine aktiviteter i 2014. Kompetanseheving og professorkvalifisering vil fortsatt utgjøre en vesentlig del av aktiviteten. Tiltakene bidrar til å løfte kompetansen både innen utdanning og forskning. I 2014 vil arbeidet med å bygge en nasjonal næringsrettet maritim forskerskole bli intensivert, i tillegg til en rekke andre nettverkstiltak for å styrke det faglige samarbeidet mellom institusjonene både innen utdanning og forskning.

SAK Innkjøp

Prosjektet SAK Innkjøp ble etablert i 2012. Formålet med prosjektet har vært å utvikle nettverksmodeller for kompetansebaser for innkjøp i sektoren. Hovedmålet har vært å legge til rette for at alle institusjoner skal ha tilgjengelig ressurser som gjør dem i stand til å møte utfordringer innen anskaffelsesområdet. NTNU har vært prosjektleder og HINT, HIST, HiVo, HiM og HiÅ har deltatt i prosjektet. I 2013 har prosjektgruppen hatt flere møter med erfaringsdeling og kompetanseutvikling. Gruppen har gjennomført felles anbuds konkurranser på flere områder i løpet av 2013. Prosjektet avsluttes våren 2014.

Samlet vurdering:

Høgskolen i Ålesund har en stadig viktigere rolle som leverandør av kompetanse og arbeidskraft til nærings- og arbeidslivet i Møre og Romsdal. Hovedtyngden av studentene som rekrutteres til helsefaglige utdanninger, ingeniørutdanning og økonomiske-administrative utdanninger rekrutteres fra Møre og Romsdal. Innenfor maritime utdanninger, bioingeniør- og biologiske utdanninger har HiÅ et bredere geografisk nedslagsfelt rent rekrutteringsmessig. Den geografiske fordelingen av rekrutteringsgrunnlaget og studentmassen har vært stabil over lang tid. Samtidig som studenttallet til HiÅ har økt, er andelen av studentene som kommer fra Møre og Romsdal stabil. Ser vi derimot på hvor kandidatene får jobb etter endt utdanning har det skjedd en markert endring, ved at en stadig høyere del av de ferdige kandidatene går ut i nærings- og arbeidslivet i nærområdet. For både helsefaglige, ingeniørfaglige og økonomisk-administrative utdanninger har denne andelen økt til rundt 90 %. Det samme mønsteret gjelder også for maritime utdanninger og biologiske utdanninger, men HiÅ leverer her kandidater til større deler av Vestlandet.

I et SAK-perspektiv innebærer dette at HiÅ har en sammensetning og dimensjonering av sine utdanningstilbud som i stor grad har sammenfalt med og vært treffsikker i forhold til endringene i de regionale arbeidsmarkedene. Dette innebærer også at HiÅ har en sammensetning av sine utdanningstilbud som er komplementær med de andre høgskolene som rekrutterer fra og leverer kandidater til Nordvestlandet. I forhold til det regionale arbeidsmarkedet har HiÅ sin hovedrolle i å levere kandidater til de næringsrettede profesjonsyrkene, i tillegg til sjukepleierutdanningene. Høgskolen i Volda komplementerer dette ved å dekke behovene knyttet til de profesjonsutdanningene som retter seg mot offentlig sektor utenom sykepleie/helsefag. Innenfor logistikkfaglige utdanninger har Høgskolen i

Molde en mer landsdeldekkende rolle, tilsvarende det HiVolda har innen mediautdanning og HiÅ har innen maritim og bioingeniør.

Dette innebærer at både rekrutteringen til og sysselsettingen av kandidater fra de utdanningene HiÅ står for i første rekke retter seg mot arbeidsmarkedene i Møre og Romsdal og på Vestlandet. Kvaliteten og tilbudet som HiÅ har innenfor disse fagområdene blir avgjørende for kvaliteten på de som ansettes i arbeids- og næringslivet i det samme geografiske området.

I forhold til de samlede leveransene av kandidater til arbeidsmarkedene på Nordvestlandet, både i utdanningsretninger og kandidatproduksjon, opplever vi arbeidsdelingen mellom de tre høyskolene som god. Utgangspunktet for HiÅ sine SAK-strategier blir dermed hvordan et sterkere samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon kan styrke kvaliteten på utdanningene, forsknings- og innovasjonsaktiviteten som HiÅ driver mot det samme nedslagsfeltet. Høgskolen i Molde og HIÅ har begge helsefaglig utdanning og økonomisk-administrative utdanning, men med ulike spesialiseringsretninger. I det daglige oppleves dette å gi en hensiktsmessig arbeidsdeling, samtidig som det er et potensial for å utdype og forsterke samarbeidet mht. faglig spesialisering og konsentrasjon gjennom bl.a. utveksling av emner og undervisningspersonell, sterkere FoU-samarbeid, utvidet rekrutteringssamarbeid mv. Dette vil kunne bidra til å øke størrelsen og gjennomslagskraften til fagmiljøene, og dermed gjøre de mer faglig robuste.

Det vises til samarbeidet som har pågått i Mørealliansen de senere årene og samarbeidsavtalen som her er inngått. Den klare arbeidsdelingen som er mellom Høgskolen i Volda og HiÅ gjør at det her er lite faglige overlapp, og de samarbeidspotensialene som er/blir identifisert håndteres på en grei måte gjennom det samarbeidet som skjer i regi av Mørealliansen. HiÅ ser imidlertid behov for å gå lengre i å utdype og forsterke samarbeidet på fagområder der vi har overlapp eller komplementære fagmiljø med HiMolde. Styret ved HiÅ har derfor tatt initiativ til et tettere og mer formalisert samarbeid med Høgskolen i Molde, både innenfor faglige og administrative områder.

Når det gjelder samarbeid i TeknoVest innenfor ingeniøruddanning, det helsefaglige samarbeidet innen Midt-Norsk Nettverk og samarbeidet innen maritime utdanning i regi av Markom så fyller alle disse SAK-prosjektene en viktig funksjon mht. å samordne og videreutvikle utdanningstilbudet, og å stimulere til utvidet faglig og FoU-samarbeid på avgrensede fagområder. Denne formen for nettverkssamarbeid vil det alltid være behov for, uansett institusjonsstruktur. Disse nettverkene kan verken erstatte eller ekskludere det potensialet som styret mener foreligger i forhold til det eksisterende samarbeidet i Mørealliansen eller et utdypet samarbeid med Høgskolen i Molde.

2.2.4 SAK i ingeniøruddanningen

I utvikling av studieportefølje og profilering av ingeniøruddanningene veier behovene i det regionale arbeids- og næringslivet tungt i HiÅs strategiske vurderinger. Undersøkelser viser at ca. 90 % av ingeniørene fra HiÅ sine utdanninger tar seg jobb i regionen etter endt

utdanning. Tilsvarende finner en høy andel av studentene som kommer til HiÅ utenfra seg jobb i regionen etter endt utdanning. HiÅ har m.a.o. en studieportefølje som responderer godt på regionens behov for teknologi- og ingeniørkompetanse, og som bidrar til å trekke kandidater til næringslivet i regionen. Vi søker å respondere på trendene i det regionale arbeidsmarkedet med endringer i vår studieportefølje. Studieretninger blir valgt og fagportefølje og faginnhold blir utviklet i nært samspill med sentrale aktører i arbeidslivet.

Søkningen til studiene har de siste årene vært økende. Ingeniørstudiene ved Høgskolen i Ålesund hadde ingen ledige studieplasser ved studenttellingen den 1. oktober. Vi har gjennom flere år hatt et sterkt påtrykk fra industrien om å starte bachelor ingeniørstudium i Elkraft. Høgskolestyret responderte i 2013 på dette med å fatte vedtak om oppstart av slikt studium høsten 2014, noe som ble muliggjort gjennom tildeling av nye studieplasser i statsbudsjettet for 2014.

Ingeniørutdanningene, er der det er mulig, faglig profilert og innrettet mot aktivitet og kompetansebehov i maritim klynge. Dette gjelder særlig studiene Produkt og systemdesign, Skipsdesign og Automatiseringsteknikk. Profilering av datastudiet er ikke fullført. I byggingeniørstudiet er vann/avløp (VA) og veifag definert som satsingsområder. Disse fagområdene er valgt fordi her er store udekkede behov både i regionen og nasjonalt, samtidig som fagene har blitt nedprioritert ved andre høgskoler.

For å få til god ressursutnyttelse og mer robuste fagmiljø samarbeider HiÅ tett med eksterne samarbeidspartnere fra næringslivet, i tillegg til samarbeidet som skjer med andre høgskoler. HiÅ får utstyrgaver til lab og eksterne partnere betaler for II'erstillinger som brukes til å få inn fagekspertise utenfra til undervisningen. Mye kommer fra maritim industri. Statens Vegvesen finansierer 2 II'er stillinger til fagene geoteknikk og drift/vedlikehold av vei. Mangel på geoteknikklab ved HiÅ er avhjulpet gjennom samarbeid med Statens Vegvesen og Høgskolen i Sør-Trøndelag. Vegvesenet har en trailer med mobil geoteknikklab som i 2013 hadde to ukers opphold ved HiÅ, fullt bemannet med Vegvesenets egne fagfolk som veiledere. Byggstudenter ved HiÅ hadde også en lab-uke i geoteknikk ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Samarbeidet i Teknovest videreføres. Gjennom dialogen i Teknovest har Høgskolen i Ålesund og Høgskulen i Sogn og Fjordane etablert et samarbeid om utvikling av elkraftstudium ved de to høgskolene. Høgskolen i Ålesund profilerer seg på dette området mot maritime elkraftsystemer, mens HiSF har en profil mot fastlandsbaserte aktiviteter. Studiene får ulik profil, og undervisning i spesialfag ved den ene høgskolen vil bli formidlet til studentene ved den andre, og omvendt. Det nye masterstudiet i simulering og visualisering som blir startet opp høsten 2014 er også forankret i samarbeidet i Teknovest.

2.2.5 Barnehagelærerutdanning

Ikke relevant for Høgskolen i Ålesund.

2.2.6 Universell tilrettelegging

Universell utforming og tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne

Gjeldende Handlingsplan for studenter med nedsatt funksjonsevne ble vedtatt i 2005, og har vært lagt til grunn for arbeidet i 2013. Høgskolen legger vekt på å komme tidlig i kontakt med søkere som har behov for spesiell tilrettelegging, og disse følges opp individuelt gjennom en egen kontaktperson. Det arbeides kontinuerlig med å identifisere fysiske hindringer og enklere forbedringstiltak for studenter med ulike former for nedsatt funksjonsevne.

Ledergruppen nedsatte våren 2013 en arbeidsgruppe for å utrede og utvikle en ordning med skrivementorer, og en slik ordning ble satt i drift som et prøveprosjekt fra januar 2014. Skrivementorene rekrutteres blant studentene og gis egen opplæring. Skrivementorene gir råd som bidrar til å forbedre språk og framstillingsevne, og bistår studenter som sliter med å få skriveprosessen til å «løsne».

Læringsmiljøutvalget (LMU) har i 2013 arbeidet med å utvikle en ny Handlingsplan for studenter med funksjonsnedsetting, og denne ble etter en høringsrunde høsten 2013 ferdigstilt og vedtatt i LMU 18.februar 2014. Handlingsplanen gjelder for perioden 2014-2016.

Statsbygg har gjennomført en kartlegging av status i forhold til universell utforming for Høgskolen i Ålesund. Kartleggingen er en del av den oppfølgingen Statsbygg gjør av sin Handlingsplan for universell utforming 2011-2015. Høgskolen i Ålesund er her prioritert for oppgradering av eksisterende bygningsmasse i 2014. Tiltakene som er nødvendige for å bedre tilgjengeligheten på høgskolens bygninger er identifisert, og er i ferd med å bli prosjektert og prissatt.

Arbeidet med læringsmiljø, herunder samarbeidet med læringsmiljøutvalget og styret og hvordan dette bygger opp under sektormålet

LMU har i 2013 arbeidet med en ny handlingsplan for studenter med nedsatt funksjonsevne, samt etablering av ordningen med skrivementorer. LMUs årsrapport legges ved den årlige kvalitetsrapporten når denne behandles av studieutvalget og styret, og inngår i ledelsens årlige gjennomgang av kvalitetsutviklingssystemet.

I tillegg til LMU har samarbeidsforumet mellom studentorganisasjonene, samskipnaden og Høgskolen (Samarbeidsmøtet) bidratt til fokus på læringsmiljøet. Direkte kontakt mellom studenter, ledelse ved Høgskolen og samskipnaden gir verdifull informasjon om studentenes oppfatning av læringsmiljøet.

Styret vedtok høsten 2013 en valgordning for LMU, og nye medlemmer er oppnevnt. Nytt LMU ble konstituert i møte i 18.februar 2014.

2.2.7 Studentkapasitet

I forbindelse med fastsetting av antall studieplasser for det enkelte studieprogram for studieåret 2014/2015 og beslutninger om oppstart av nye studier som omtalt i kapittel 3.1.1, har høgskolens studentkapasitet blitt vurdert. Det vises til kapittel 4.1 Skjema for studentkapasitet, som også er oversendt til Kunnskapsdepartementet elektronisk.

Tilgang til egnede undervisningslokaler er en begrensende faktor for ytterligere økning på kort sikt. Det vises i denne forbindelse til prosessen som Statsbygg har igangsatt vedrørende erverv av Kunnskapsparken og Mulighetsstudien som er gjennomført av Campus Ålesund (jfr. kapittel 2.2.10 nedenfor). Dette vil evt. kunne åpne muligheter for ytterligere studiekapasitet fra studieåret 2015-2016, jfr. også innspill fra HiÅ til Statsbudsjettet 2015 (Store nysatsinger).

2.2.8 Midler tildelt over kap. 281

Høgskolen i Ålesund fikk i revidert nasjonalbudsjett 2013 en bevilgning på kroner 1 474 500 over kap. 281 post 45 til vitenskapelig utstyr. I oktober 2013 vedtok høgskolestyret at midlene i sin helhet skulle disponeres til investeringer i nytt visualiseringslaboratorium. Simulatoren/laboratoriet skal være generisk, og er et viktig ledd i den tverrfaglige satsingen som Høgskolen skisserte i *Budsjett 2015 – store nysatsinger*. Etter styrevedtaket om disponering av midlene ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra alle høgskolens faglige avdelinger. Gruppen hadde som oppgave å legge frem en konkret plan for anskaffelse av utstyr og bruk av laboratoriet. Som følge av den grundige prosessen for å sikre en tverrfaglig og fremtidsrettet satsing, vil ikke utstyrsanskaffelsene bli praktisk gjennomført før i 2014 slik det fremkommer av investeringsplanen som ble utarbeidet av arbeidsgruppen. Midlene er følgelig avsatt i sin helhet til 2014.

Høgskolen i Ålesund er en del av satsingen MARKOM 2020. Poster i høgskolens regnskap vedrørende MARKOM 2020 viser en utgående balanse per 31. desember 2013 på totalt kr 2 005, og midlene forventes brukt i henhold til plan. For ytterligere omtale vises det til kapittel 2.2.3.

2.2.9 Likestilling

Arbeidet for likestilling og inkludering ved Høgskolen i Ålesund skal være integrert i alle deler og nivåer av høgskolens virksomhet. Ledelse på alle nivå skal bidra til å fremme høgskolens målsettinger og tiltak innen likestilling og inkludering.

Høgskolen i Ålesund har fortsatt en betydelig overvekt av kvinnelige ansatte og studenter ved Avdeling for helsefag (AHF), mens det ved Avdeling for ingeniør- og realfag (AIR) og Avdeling for maritim teknologi og operasjoner (AMO) er overvekt av menn både blant studenter og ansatte. Å få kvinner inn i vitenskapelige toppstillinger er en utfordring, som det arbeides aktivt med. Høgskolen har et økende antall internasjonale studenter og ansatte, og har et spesielt fokus på inkludering og integrering av disse.

Høgskolen i Ålesund har fra 2012 til 2013 hatt en reduksjon i andel kvinnelige ansatte fra 49 % til 43,6 %. Gjennomsnittlig andel kvinner blant de statlige høyskolene er 57,6 %. Endringen ved HiÅ fra 2012 skyldes en netto avgang av 10 kvinner samtidig med en netto tilgang av 15 menn. Høgskolen har utfordringer knyttet til en reduksjon i andelen kvinner med førstekompetanse og har ikke fast tilsatte kvinner i akademiske toppstillinger (dosent og professor).

For nærmere utdypinger vises det til Likestillingsredegjørelse for 2013 i kapittel 4.2.

2.2.10 Større investeringsprosjekter

I høgskolens brev til Kunnskapsdepartementet av 31. oktober 2013 angående «Budsjettforslag store nysatsinger 2015» fremkommer høgskolens satsingsforslag og behov for større investeringsprosjekter. I tillegg ser Høgskolen det som viktig å ha fokus på følgende:

Høgskolen har vært i dialog med KD og Statsbygg med sikte på at Statsbygg skal benytte sin opsjon på kjøp av Kunnskapsparken. Dette er nå avklart med KD og Statsbygg har viderefremmet signal om at de ønsker å gå i forhandlinger med sikte på å benytte seg av opsjonen. Forhandlingene vil kunne gi svar på om det er økonomisk tilrådelig å benytte seg av opsjonen, eller om alternative løsninger som for eksempel nybygg tilpasset høgskolens fremtidige virksomhet bør vurderes.

Høgskolen har engasjert konsulentbyrået Signal for å gjennomføre en mulighetsstudie for arealdisponering og effektivisering. Mulighetsstudiet startet opp i november 2013 og rapport leveres i mars 2014. Mulighetsstudiet er et viktig grunnlag for hvordan Høgskolen løser utfordringene med arealbehovet fremover i tid, først og fremst gjennom arealeffektivisering og omlegging av høgskolens nåværende areal.

Mulighetsstudiet vil videre kunne gi grunnlag for vurderinger omkring Kunnskapsparken med hensyn på funksjonalitet, behov for bygningsmessige, tilpasninger til høgskolens fremtidige behov og de økonomiske forutsetninger. Alternative løsninger som for eksempel nybygg tilpasset høgskolens fremtidige virksomhet bør vurderes.

Behov for et større auditorium vil også bli vurdert i forbindelse med mulighetsstudien.

Høgskolen er videre i dialog med Statsbygg for å kjøpe ut tre eiendommer/boliger for å sikre kjerneområdet på campus. Statsbygg er i gang med denne prosessen.

Høgskolen er i tett dialog med Ålesund kommune for å sikre en langsiktig områdeplan for Campus Ålesund i forhold til framtidig arealtilgang og trafikkløsninger.

Høgskolen har i tidligere satsingsforslag kommunisert til Kunnskapsdepartementet et behov for investeringer i det rehabiliterte Laboratoriebygget på 23,2 millioner kroner. Dette behovet er delvis dekket gjennom omprioriteringer høgskolestyret har gjort på 15 millioner kroner, samt øremerkede tildelinger fra Kunnskapsdepartementet på til sammen 3,474 millioner

kroner. Det gjenstår et udekket behov på 4,726 millioner kroner som Høgskolen vil søke å få dekket gjennom ekstern finansiering fra næringslivet. Dette har så langt vist seg å være utfordrende og vi ser det er behov for ytterligere finansiering fra departementet.

2.2.11 Eierskap i aksjeselskap

Høgskolen har i dag eierinteresser i fire aksjeselskaper:

1. Møreforskning AS - der hver av høgskolene i Møre og Romsdal eier (18 %) av aksjene (samlet 54 %), Møre og Romsdal fylke eier (36 %), og stiftelsen Møreforskning eier (10 %). Gjennom eierskapet vil Høgskolen søke å utvikle tett samarbeid mellom fagmiljøene i Møreforskning og Høgskolen, for å skape mer robuste miljøer og styrke forskningen på Nordvestlandet.
2. Offshore Simulator Centre - hvor Høgskolen i Ålesund eier (25 %), MARINTEK (25 %), Rolls Royce Marine (25 %) og Farstad Shipping (25 %). Selskapet har hatt sterk aktivitetsvekst og en sunn økonomi. Selskapet er et viktig redskap for utviklingen av simulatoraktivitet knyttet til Høgskolen i Ålesund, og en viktig aktør i samspillet mellom næringslivet og Høgskolen. Høgskolen har styreleder i selskapet.
3. Maritime Operasjoner AS – hvor Høgskolen i Ålesund eier (100 %) av aksjene. Selskapet har som formål å drive kursvirksomhet mot maritim næring på vegne av og i samarbeid med institusjonen. Selskapet skal bidra til å styrke og utvikle høgskolens faglige virksomhet.
4. Høgskolesenteret i Kristiansund AS (10 %). Selskapet har som formål å utvikle og tilrettelegge for utdanningstilbud på høgskolenivå i Kristiansund.

Frem til oktober 2013 var Høgskolen i Ålesund også inne på eiersiden i MMU – Internasjonalt maritimt utdanningscenter AS – med en aksjeandel på 33,3 %. MMU ble avvirket i generalforsamling i oktober 2013 og medførte et tap på kr. 70 720,- som reduserte høgskolens virksomhetskaptal tilsvarende.

Eierskapet i både Møreforskning AS, Offshore Simulator Centre AS (OSC) og Maritime Operasjoner AS (MOAS) er randstoneaktiviteter forankret i Høgskolen sin faglige virksomhet og strategi, mens eierskapet i Høgskolesenteret i Kristiansund AS har vært begrunnet i formidling av utdanningstilbud.

Høgskolen opplever økt etterspørsel fra nærings- og arbeidslivet etter ulike typer kompetansepåfyll, fra kortere kurs til skreddersydde etter- og videreutdanningstilbud. Behovet er størst innenfor maritime næringer, bl.a. som følge av ny teknologi og nye sikkerhetskrav som krever trening og samhandling.

Utviklingen av faglig innhold i ulike kurskonsepter innenfor det maritime området gjøres av fagmiljøet ved Høgskolen i tett samarbeid med næringen, mens MOAS står for markedsføring og gjennomføring. Deltakerne i den maritime kursvirksomheten gir viktige

tilbakemeldinger om hva som kreves av fagkunnskap og ferdigheter i arbeidslivet, som input til å videreutvikle innholdet i våre grunnutdanninger. Kursvirksomheten er viktig for å fange opp nye behov og innsikt i hvilke faglige krav og ferdigheter som stilles i utøvelsen av ulike maritime yrker. Både eierskapet til og ansvaret for utviklingen av det faglige innholdet i ulike kurs tilhører HiÅ. Slik samarbeidet mellom HiÅ og MOAS er organisert står HiÅ for leveringen av komplette kurspakker når kursene tilbys i våre lokaler, mens kurs som leveres utenfor Campus er organisert som enkeltytelser der de i all hovedsak er MOAS eller andre står for undervisning og trening. Dette sikrer at virksomheten ikke fragmenterer fagmiljø, eller drenerer nøkkelpersonell fra undervisning og FoU.

Høgskolen har 20 simulatorer som brukes både i grunnutdanning og kurs. Utviklingen av programvare og infrastruktur for å drive slik simulatorbasert utdanning og kursvirksomhet skjer i stor grad i samarbeid med OSC. Eierskapet i MOAS og OSC er begge viktige forutsetninger for faglig utvikling, FoU-virksomhet og oppdaterte simulatorer til bruk i våre maritime utdanninger. Eierskapet i disse to selskapene er avgjørende for at HiÅ skal kunne være et internasjonalt ledende utdanningsmiljø innenfor krevende maritime operasjoner, jfr. HiÅ sine virksomhetsmål.

Også innen økonomifag, helsefag og biologiske fag opplever vi voksende interesse for samarbeid om EVU, kurs og forsknings- og utviklingsaktiviteter. I samarbeid med Ålesund kommune, NAV mfl. er det initiert en omfattende satsing på velferdsteknologi, med etablering av bl.a. en demoleilighet for å drive uttesting av nye hjelpemidler og forskning innen helseteknologi. Tilsvarende er nye kurstilbud rettet mot biomarine næringer under utvikling i samarbeid med klyngeinitiativet Legasea. Forsknings- og laboratoriesamarbeidet med Møreforskning bidrar til å utvide bredden og størrelsen på fagmiljøene på Campus Ålesund generelt, og innenfor marine/biologiske fag spesielt.

Som ledd i den strategiske oppfølgingen av sitt eierskap har styret i 2013 hatt møter med og behandlet flere saker knyttet til de selskapene HiÅ er medeier i. Styret hadde høsten 2013 en gjennomgang med styreleder/daglig leder for hhv. MOAS, OSC og Møreforskning om status for virksomheten (virksomhet, økonomi og organisasjon), videre framtidsutsikter og strategier som selskapene har for å realisere disse. Selskapene ble også utfordret på sitt bidrag til Høgskolen sin faglige utvikling. Styret vil invitere daglig leder og styreleder i tre av selskapene til å gi en slik orientering i styremøtet årlig.

HiÅ har de senere årene gjennomført et BsC-program i Handels- og serviceledelse i Kristiansund, og dette programmet ble avsluttet ved årsskiftet. Det er p.t. ikke andre studieprogram i regi av HiÅ som formidles gjennom Høgskolesenteret. Høgskolen i Molde ble i statsbudsjettet for 2014 ble bevilget 3 mill. til styrking av Høgskolesenteret i Kristiansund. Som følge av dette skal den framtidige modellen for eierskap og organisering utdanningstilbudet i Kristiansund gjennomgå i 2014. HiÅ sitt framtidige engasjement i Kristiansund vil bli vurdert som en del av denne prosessen.

2.2.12 Samfunnssikkerhet og beredskap

Høgskolen i Ålesund har i løpet av 2013 utarbeidet en helhetlig beredskapsplan som skal dekke ulike krise- og beredskapssituasjoner ved institusjonen. Beredskapsplanen ble godkjent av Høgskolestyret i møte 23. april 2013, sak 13/03. Planen er forholdsvis omfattende og dekker både den beredskapsmessige håndteringen av ulike hendelser og den videre oppfølgingen i etterkant. Planen er tilgjengelig på høgskolens nettsider.

Planen er basert på behovene som fremkommer av vårt HMS-arbeid, samt ROS-analyser og tilhørende handlingsplaner.

De ulike fagavdelingene (5 avdelinger) og tre administrative enheter (Studieseksjonen, IT-seksjonen og Driftsavdelingen) har utarbeidet sine respektive lokale beredskapsplaner. Ved større hendelser vil den sentrale beredskapsgruppen bli aktivert, og eventuelt bli forsterket med nøkkelpersoner fra berørte avdelinger.

Beredskapen ved Høgskolen er basert på følgende fire hovedprinsipper:

- Ansvarsprinsippet
- Likhetsprinsippet
- Nærhetsprinsippet
- Samvirkeprinsippet

Den sentrale beredskapsplanen er tilgjengelig på våre nettsider og består av to hoveddeler, administrativ del og operativ del. Planen har åtte innsatsplaner, pandemiplan, informasjonsplan, og plan for psykososial oppfølging. Det er også utarbeidet en rekke vedlegg som supplerer med nødvendige opplysninger, skjema, samarbeidsavtaler m.v.

Plansystemet er bygget opp på grunnlag av Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS). ROS blir lagt til grunn både for å ha et oppdatert HMS-system (forebygge) og beredskapsplan (innsats i en krise). Med ett unntak har alle avdelinger gjennomført ROS-analyser i 2013 og ajourført sine HMS-system og beredskapsplaner. Gjenværende avdeling ferdigstiller sin ROS-analyse i mars 2014.

Beredskapsplansystemet skal oppdateres fortløpende og innholdet gjennomgås minimum hvert halvår, slik at en er sikker på at de personene som har beredskapsansvar er riktig oppført i planen. Beredskapsplanen ble sist oppdatert i januar 2014. ROS skal gjennomføres annet hvert år og sikre at HMS og beredskapsplanen er tilpasset den aktiviteten som er på Campus Ålesund. Nye ROS-analyser vil bli utarbeidet i 2015.

Beredskapsaktiviteter i 2013

Høgskolen har ikke gjennomført egne beredskapsøvelser i 2013, men hadde en omfattende krisehendelse i månedsskifte august/september i forbindelse med Aksla-saken, der en av våre studenter ble meldt savnet og senere funnet drept på Aksla-fjellet i Ålesund. Savnet-meldingen medførte at beredskapsplanen ble fullt ut aktivert (nivå 1-hendelse). Om lag 250

studenter deltok i en omfattende leteaksjon organisert av studentene selv. Alle tilgjengelige ressurser ble tatt i bruk både under hendelsen og i etterkant for å følge opp de involverte studentene og de ansatte. Krisehendelsen ble i all hovedsak håndtert etter de prinsipper og prosedyrer som er beskrevet i beredskapsplanen. Studentparlamentets leder deltok også i den sentrale beredskapsledelsen som ble etablert under hendelsen, noe som sikret tett kobling av de tiltakene som ble igangsatt i Høgskolen sin regi med studentene sine behov. Det er slik beredskapsplanen fastsetter, utarbeidet en egen logg som oppsummerer de ulike handlingene og beredskapstiltakene som ble iverksatt i regi av Høgskolen i forbindelse med Aksla-saken.

Høgskolen arrangerte i januar 2014 et eget beredskapsseminar, der erfaringene fra Aksla-saken ble gjennomgått og oppsummert. Vi vil spesielt påpeke det gode samarbeidet Høgskolen hadde med andre, eksterne etater (Ålesund Politistasjon, Ålesund kommunes kriseteam m.fl.). Under Aksla-saken fikk vi dokumentert hvor viktig det er for en institusjon som Høgskolen i Ålesund å ha et gjennomarbeidet beredskapsopplegg, og hvor viktig dette er i forhold til å skape nødvendig trygghet og handlekraft når en krise oppstår. Aksla-saken gjorde oss samtidig bevisste på hvor omfattende ressurser Høgskolen har til disposisjon under en krisehendelse og hvordan disse kan mobiliseres. Vi vil også understreke hvor viktig det er å følge opp de involverte med tilstedeværelse, samtaler og arenaer for fellesskap (psykososial omsorg), både under selve hendelsen og i etterkant. I forhold til de studentene som var involvert, var rådgivings- og psykologtjenestene til Studentsamskipnaden her særlig viktige og nyttige. Tilsvarende tilbud ble gitt til de ansatte i regi av Bedriftshelsetjenesten (Medi 3).

IT-sikkerhet

Høgskolen følger de anbefalinger som er gitt av UNINETT, og har ikke hatt alvorlige hendelser i forhold til informasjonssikkerhet generelt eller i våre IT-systemer i 2013. Serverne er plassert på et sikkert sted og har nødstrøm (UPS og nødstrømsaggregat som starter automatisk når strømleveransen faller bort).

Høgskolen ser samtidig et behov for å systematisere og oppgradere arbeidet med informasjonssikkerhet, bl.a. med bakgrunn i et økende krav til beredskaps- og sikkerhetsarbeid generelt. Vi har vekst i antall studenter og ansatte, med påfølgende økt mengde informasjon fordelt på ulike informasjonsbærere som må håndteres slik at krav til informasjonssikkerhet blir ivaretatt. Deler av dette har vi på plass på enkeltområder, men vi ønsker å utvikle en mere overordnet informasjonsarkitektur for Høgskolen og tilsvarende styringssystemer for informasjonssikkerhet.

For å utvikle en slik overordnet informasjonsarkitektur og for å sikre en mer kontinuerlig oppfølging av informasjonssikkerhet er det opprettet en egen Styringsgruppe for informasjonssikkerhet som ledes av Høgskoledirektøren. Mandatet til gruppen vil være å utvikle et styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS) som er bygget på grunnprinsippene i anerkjente sikkerhetsstandarder. Inkludert i mandatet ligger også at gruppen skal utarbeide rutiner og prosedyrer for håndtering av informasjonssikkerhet som kan implementeres i HiÅ sitt kvalitetssikringssystem, samt i beredskapsplanverket.

Beredskapsarbeid i 2014

Høgskolen i Ålesund vil ajourføre sine beredskapssystemer i 2014, og videreutvikle disse i forhold til informasjonssikkerhet (se foran). Slik som beredskapsplanen fastsetter skal det gjennomføres to beredskapsøvelser i løpet av året. Høgskolen vil fortsette å gjennomføre opplæring og holdningsskapende arbeid slik de er beskrevet i 22-juli rapporten, og i vår egen sentrale beredskapsplan. Beredskapsseminaret vi gjennomførte i januar 2014 inngår som en del i dette opplærings- og holdningsskapende arbeidet.

Det er gjennomført rutinemessige brannøvelser.

2.2.13 Lærlinger

HiÅ har pr 1. oktober 2013 to lærlinger i IKT-servicefaget og en lærling innenfor industrimekanikerfaget. Vi har planer om å ta inn en lærling i automatiseringsfaget, men dette ble utsatt grunnet mangel på teknisk støttepersonell. Teknisk støttepersonell er nå ansatt, og Høgskolen vil ta opp igjen arbeidet med denne saken.

Vi har også til løpende vurdering å tilsette innenfor betongfaget/tømrerfaget og laboratoriefaget. Her har Høgskolen begrensede arbeidsoperasjoner, og vi er her avhengig å skape en lærlingplass innen disse fagene i samarbeid med andre bedrifter.

Det kan også være aktuelt å tilsette innenfor kontor- og administrasjonsfaget, men det er ikke satt av øremerkede midler innenfor disse områdene i budsjettet for 2014

2.2.14 Samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet

Kunnskapsdepartementet ber i brev av 22. mars 2013 om en redegjørelse fra institusjoner som har samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet.

Høgskolen har hatt et slikt tilbud i samarbeid med Gateway College. Våren 2014 omfatter dette 4 tilbud á 30 studiepoeng via Gateway College (GC) innenfor områdene fransk og spansk språk/kultur. 15 studiepoeng kan innpasses som valgfag i bachelorutdanningen i eksportmarkedsføring. HiÅ har det faglige ansvaret for undervisningen og utarbeidelse av studieplaner. Høgskolen gjør dessuten opptak av studenter og alle øvrige administrative rutiner er likt som for andre studenter ved Høgskolen, inkl. eksamensavvikling og kvalitetssikring av studiene.

Høgskolen har angitt 60 % egenfinansieringsandel av tilbudene via GC gjennom ordinær rapportering til DBH, for å unngå dobbel økonomisk uttelling. Tolkningen av forskrift om egenbetaling har vært at forutsetningene i § 3-2 b) er oppfylt, og ved å sette egenfinansieringsandelen lavere enn 100 % har Høgskolens intensjon vært å drive samarbeidet med GC i henhold til gjeldende regelverk. For nærmere beskrivelse av organiseringen av samarbeidet med GC og oppfølging av regelverket vises det til kapittel 4.3.

Samarbeidsavtalen med Gateway College ble sagt opp i januar 2014.

3. PLANER FOR 2014

3.1 Plan for virksomheten

3.1.1 Utdanning

SEKTORMÅL 1: *UNIVERSITETER OG HØYSKOLER SKAL GI UTDANNING AV HØY
INTERNASJONAL KVALITET I SAMSVAR MED SAMFUNNETS BEHOV*

Virksomhetsmål 1.1: *Høgskolen i Ålesund skal være en attraktiv utdanningsinstitusjon.*

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass	1,4	1,7	1,7	1,9	2,0
Søkere på Y-vei studier per studieplass	2,9	2,0	1,9	2,0	2,3
Søkere på mastergradsstudier per studieplass*	6,9	8,1	6,9	8,5	9,0
Registrerte førsteårsstudenter på bachelorgradsstudier per antall utlyste studieplasser, fordelt på avdeling:					
- Avd. for biologiske fag		61/ 70	56/70	65/ 65	65/ 65
- Avd. for helsefag		141/148	155/148	150/130	150/130
- Avd. for ingeniør og realfag		118/105	149/115	165/135	168/135
- Avd. for internasjonal markedsføring		170/100	150/100	150/100	150/100
- Avd. for maritim teknologi og operasjoner		124/80	136/85	125/125	125/125

* Inkluderer både norske og utenlandske søkere

Høgskolen i Ålesund starter høsten 2014 opp en ny bachelorgradsutdanning innen elkraftsystemer i samarbeid med Høgskolen i Sogn og Fjordane. Næringslivet har over en tid uttrykt sterkt behov for en slik utdanning, og det er med bakgrunn i dette at den nå startes opp. I tillegg startes det høsten 2014 opp et nytt mastergradsstudium i simulering og visualisering.

I 2013 startet HiÅ opp en ny mastergradsutdanning innen ledelse av krevende maritime operasjoner. Rekrutteringen har vært svakere enn ønsket og i 2014 følges dette opp gjennom et tettere samarbeid med maritim næring for å få tilfredsstillende rekruttering til studiet.

Mastergradsprogrammet i internasjonal business og markedsføring vil fra og med 2014 tilbys også som erfaringsbasert master i og med at dette er en utdanning som etterspørres i regionalt næringsliv.

Flere av videreutdanningene innen helsefag er i endring enten mot mastergradsnivå og/eller i forhold til etterspørsel i helsevesenet når det gjelder faglig innhold.

Siden Høgskolen rekrutterer en stor andel av studentene fra regionen og ferdige kandidater i stor grad forblir i regionen, er det viktig for Høgskolen å være i tett dialog med nærings- og arbeidsliv for å sikre relevans og god rekruttering til studiene.

Virksomhetsmål 1.2: Høgskolen i Ålesund skal utdanne kandidater med høy og relevant kompetanse i tråd med studienes læringsutbytte.

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Gjennomføring på normert tid i %	57	60	59	61	65
Gjennomføring i henhold til avtalte utdanningsplaner i %	89	86	86	88	88
Totalt antall uteksaminerte kandidater (gradsstudier)	359	370	374	385	390
Kandidatmåltall:					
- Sykepleie	96	114	101	104	104
- Bioingeniør	23	17	17	24	24
- ABIOK	27	25	33	31	31
Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent (60-studiepoengsekvivalent) per år	51	49	50	52	55
Prosentandel hovedprosjekt/bachelorgradsoppgaver i samarbeid med arbeids- og næringslivet					
- Avd. for biologiske fag	100	100	100	95	95
- Avd. for helsefag	-	-	-	10	20
- Avd. for ingeniør og realfag	95	81	87	85	85
- Avd. for internasjonal markedsføring	-	-	-	80	80
- Avd. for maritim teknologi og operasjoner	98	-	100	100	100

* ABIO-utdanningene går over tre semestre, Kreftsykepleie går over fire semestre.

Investeringsprogrammet for nytt laboratorieutstyr videreføres og tverrfaglig laboratorium for simulering og visualisering ferdigstilles i 2014. Det vil også være noe aktivitet knyttet til oppbygging av undervisnings- og FoU-laboratorium i byggfag, spesielt innen VA-fag.

Alle maritime utdanninger skal ha fordypning mot maritime operasjoner både bachelorgrads - og mastergradsutdanninger. Første trinn i dette implementeres i 2014.

De biologiske utdanningene vil utvikle samarbeidet med både helsevesenet og den marine klyngen for å sikre studieprogrammenes relevans. Med samme begrunnelse vil helsefagutdanningene ivareta og videreutvikle samarbeidet mellom Høgskolen, praksisfelt og andre relevante samarbeidsaktører regionalt og nasjonalt.

Samarbeid med Høgskolen i Molde og Høgskulen i Volda om å utvikle et felles mastergradsstudium i folkehelse fortsetter og muligheten for å sende en akkrediteringssøknad til NOKUT i løpet av 2011 vurderes.

Kvalitativ styringsparameter: Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

Bachelorstudiene innen økonomi/markedsføring legges om med sikte på å gi bedre læringsutbytte. Høgskolen vil fra og med høsten 2014 tilby bachelorgradsutdanning i økonomi og administrasjon, samt bachelorgradsutdanning i markedsføring og ledelse med ulike spesialiseringer. Endringene kommer som følge dels av tilbakemelding fra studentene gjennom systematisk evalueringsarbeid og dels som følge av etterspørselen fra næringslivet i regionen. Det er videre satt fokus på undervisning og testing i matematikk, da at vi ser at mange av studentene på økonomiutdanningene har for dårlig grunnlag i matematikk fra videregående.

Ved biologiutdanningene ble veiledningssamtaler med nye studenter gjeninnført høsten 2013 og effekten på gjennomføring vil evalueres fortløpende. Fagdager for ansatte og studenter vil benyttes for å synliggjøre FoU-virksomheten og knytte denne tettere til undervisningen og studieprogrammenes innhold.

Ingeniørutdanningene fullfører i 2014 revisjonen av fagplaner i henhold til anbefalingene i høgskolens Kvalitetsrapport 2012, inkl. tilrettelegging for utveksling i 5. semester, samt oppfølging av rammeplanens bestemmelser og nasjonale retningslinjer. Det vil bli opprettet fagråd for ingeniørutdanningene automatiseringsteknikk, bygg og data.

For de praksisintensive studieprogrammene innen helsefag vil kvalitetssikring av praksisstudier og læring i praksis bli prioritert i 2014, bl.a. gjennom å etablere en ny fagplan. I dette arbeidet er sammenhengene mellom læringsutbytte, undervisningsmetode, pensum og eksamensform viktige komponenter.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen skal følge opp kvalitetsfremmende tiltak i tråd med Høgskolens kvalitetsrapport

Som ledd i utviklingen av Kvalitetssystemet er evalueringsrutinene for emner og studier under omlegging.

Studiet Bachelor i biomarin innovasjon trenger egnede lokaler for laboratorieundervisning og disse vil komme på plass i løpet av 2014. Innen maritime utdanninger legges det opp til økt bruk av laboratorieundervisning og tettere kobling mellom FoU-virksomheten og undervisningen.

Flere av Høgskolens avdelinger hadde i 2013 sterkt økende bruk av eLæring og annen IKT-støttet undervisning for å øke oppnåelsen av læringsutbyttet. Dette forventes å fortsette i 2014 i og med at det satses ytterligere på området. Flere av studieprogrammene ved Høgskolen har sterkt innslag av simulering som pedagogisk metode og satsingen på simulering fortsetter i

2014. Det er dessuten fortsatt fokus på oppdatert faglig og pedagogisk kompetanse, og at denne må sees i sammenheng med eLæring, IKT-støttet undervisning og simulering.

Virksomhetsmål 1.3: Høgskolen i Ålesund skal være internasjonalt ledende utdanningsinstitusjon innenfor krevende maritime operasjoner

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass på bachelorgradsstudiet nautikk	3,4	4,8	3,8	5	5,2
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass på øvrige maritime bachelorgradsstudier *	2,1	3,2	3,4	3,5	3,5
Antall uteksaminerte kandidater på maritime bachelorgradsstudier	76	77	87	90	90
Søkere per studieplass på maritime mastergradsstudier	6,9	6,2	5,8	7,5	7,5
Antall uteksaminerte kandidater på maritime mastergradsstudier	19	18	28	20	20
Antall maritime mastergrader **	4	4	4	5	5
Antall utstedte maritime kursbevis	874	1006	1068	1100	1100

* Inkluderer bachelorgradsstudiene Produkt og Systemdesign, Skipsdesign og Shipping og Logistikk.

** Mastergrader som tilbys som både erfaringsbaserte og disiplinbaserte telles som to.

Høy inntakskvalitet til maritime utdanninger er viktig for å sikre kvaliteten i utdanningene og det satses derfor på rekruttering til disse utdanningene slik at studenter som får studieplass har konkurransepoeng i området 40-45.

Virksomhetsmål 1.4: Høgskolen i Ålesund skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet som bidrar til økt utdanningskvalitet

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	57	54	65	70	75
Igangsatte mastergradsstudier på engelsk*	4	5	6	7	7

*Mastergrader som tilbys som både erfaringsbaserte og disiplinbaserte telles som to.

Kvalitativ styringsparameter: HiÅ skal implementere handlingsplan for internasjonalisering

Høgskolen vil i 2014 starte en gjennomgang av alle internasjonale utvekslingsavtaler for å sikre gode, langsiktige og levende avtaler som gjelder både studenter og ansatte.

Risikovurdering sektormål 1

Det har vært gjennomført en grundig vurdering av tidligere benyttede kritiske suksessfaktorer og dette har ført til at antall slike faktorer er betydelig redusert. Reduksjonen skyldes dels at risikoen er redusert og dels at faktorer som henger tett sammen er samlet.

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Inntakskvalitet og omdømme

Høgskolen ønsker å fylle planlagte studieplasser og dessuten ha best mulig inntakskvalitet til alle studier. Omdømme er nært knyttet til allmenn oppfatning av høgskolens kvalitet, et godt studentmiljø, gode velferdstilbud for studentene og til de forventninger som finnes til Høgskolen. Svekket omdømme kan få negative konsekvenser for fremtidige søker- og opptakstill, og dermed påvirke høgskolens økonomi og inntakskvalitet. Svingninger og trender i samfunnet kan også påvirke attraktiviteten mye.

KSF 2: Studiekvalitet

Studentenes oppfatning av studiekvaliteten påvirker HiÅ sitt omdømme direkte. God faglig oppfølging bidrar positivt til gjennomstrømming og læringsutbytte, og i neste omgang høgskolens omdømme og økonomi. Aktivt kvalitetsarbeid sikrer studiekvaliteten og bidrar til økt gjennomstrømming i studiene. Høy motivasjon hos studenter og ansatte, sammen med høy inntakskvalitet bidrar til god studiekvalitet og gjennomstrømming. Høy inntakskvalitet bidrar dessuten til det faglige læringsmiljøet. Internasjonale studenter vil også kunne bidra positivt til høgskolens omdømme og læringsmiljø. Dagens studenttall er imidlertid en utfordring i forhold til tilgang på egnede undervisningsarealer.

Identifisering av risiki

Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

Underpunkt under hver risiko beskriver særlige risiki for gjeldende årsplaner 2014 - 2016.

R 1: Lav inntakskvalitet og svekket omdømme

1. Redusert gjennomstrømming
2. Redusert synlighet og attraktivitet i markedet
3. Forventningsgap

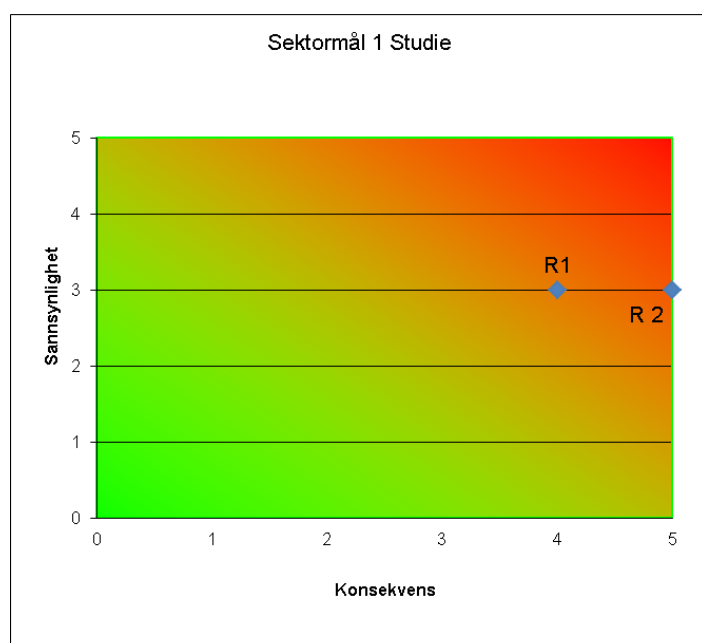
R 2: Lav studiekvalitet

1. Engasjement og tid til oppfølging av studentene
2. Pedagogisk basiskompetanse hos de faglig ansatte
3. Tilgang til egnede undervisningsrom
4. Flexibilitet når det gjelder rombruk

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2014

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R 1	<ul style="list-style-type: none"> • Lave søkertall • Planlagte studieplasser fylles ikke • Nedgang i studiepoengproduksjonen • Omdømmetap 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Følge opp studenttilfredshetsundersøkelsene fra 2013 • Bruke markeds- og kommunikasjonsplaner aktivt • Utvikle mer målrettede nettsider • Målrettet rekruttering, ikke minst fra egen region • Utvikling av Ålesund som studentby, ved bl.a. oppfølging av Campus-prosjektet
R 2	<ul style="list-style-type: none"> • Redusert læringsutbytte • Redusert studentproduktivitet • Omdømmetap • Svekket økonomi 	5	3	15	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av frafall og gjennomstrømming, tiltak settes inn hvor utfordringene er størst • Veiledningssamtaler med studentene • Følge opp studenttilfredshetsundersøkelsene fra 2013 • Planlegge styrking av økt pedagogisk basiskompetanse • Effektiv romutnyttelse

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

3.1.2 Forskning og utvikling

SEKTORMÅL 2: **UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL I TRÅD MED SIN EGENART UTFØRE FORSKNING, KUNSTNERISK – OG FAGLIG UTVIKLINGSARBEID AV HØY INTERNASJONAL KVALITET.**

Virksomhetsmål 2.1: *Høgskolen i Ålesund skal ha et særskilt ansvar for profesjonsrettet forskning og utviklingsarbeid.*

Høgskolen skal legge til rette for at dr. gradsstudenter gjennomfører på normert tid

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Gjennomstrømning netto tidsbruk per avlagt doktorgrad (år)	3,35	2,97	2,8	3	3
Antall avlagte doktorgrader*	1	3	3	4	4

*Annen institusjon er gradsgivende, siden HiÅ ikke har egen forskerutdanning.

- Sørge for tett oppfølging av stipendiater
- Tilrettelegge for raskere gjennomføring av doktorgradsløp
- Utvikle håndbok for stipendiater

Kvalitativ styringsparameter: Resultatoppnåelse på forskning i forhold til institusjonens egenart. Høgskolen i Ålesund skal være praksisnær, og høgskolens FoU-virksomhet skal være innrettet til å kunne møte utfordringer og behov i arbeids- og næringsliv.

- Fortsette å samarbeide tett med arbeids- og næringsliv (marin og maritim klynge, olje- og gassnæringen, helsesektor og kommuner m.fl)
- Flest mulig bachelor- og mastergrader i samarbeid med arbeids- og næringsliv
- Utvikle kurs og studietilbud i samarbeid med arbeids- og næringsliv
- Søke forskningsprosjekt i samarbeid med arbeids- og næringsliv og andre FoU-samarbeidspartnere
- Etablere flere II'er-stillinger i samarbeid med andre institusjoner og næringsliv
- Strategisk bruk av midler til FoU innenfor helse, marint og maritimt fagområde, jfr. FoU-strategien
- Fokus på forskningsledelse og prosjektadministrasjon
- Samarbeide på tvers av institusjoner for å bygge robuste forskningsgrupper
- Fokus på tverrfaglige prosjekter

Kvalitativ styringsparameter: Samspill mellom forskning og utdanning.

- Integrere forskning tettere i utdanning
- Involvere flere studenter i forskningsprosjekter

- Målrettet nyrekruttering med førstekompetanse til utdanning og forskning, og involvering av aktive forskere i utdanning
- Sørge for nok tid til forskning for førstekompetente

Kvalitativ styringsparameter: Forskningsinnsats i MNT – fag og profesjonsfag

- Fortsette den positive publiseringstrenden innen ingeniør-/teknologiområdet
- Bygge sterkere forskergrupper innen ingeniørfag, og utvikle forskningstradisjonen

Risikovurdering sektormål 2

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Tilstrekkelig andel ansatte engasjert i forskning (førstekompetanse)

Andel ansatte med førstekompetanse er kritisk for å oppnå måltall om publisering, utarbeide kvalitativt gode søknader til virkemiddelapparatet, og for å skape kompetanseoppbygging, styrke forskningsgruppene og rekruttere og ivareta stipendiatene. Mange av våre ansatte med førstekompetanse er i øvre sjikt aldersmessig, og det blir derfor avgjørende å rekruttere flere unge med førstekompetanse. Tilstrekkelig prioritering av interne ressurser til forskning er kritisk for kvalitet og kvantitet i forskningen samt i forskningsbasert undervisning, men også for å rekruttere og beholde vitenskapelig ansatte med førstekompetanse som ønsker å drive forskning. Rekruttering av kvalifiserte stipendiater og inkludering av disse i sterke fagmiljøer internt, kan være en god tilleggsstrategi.

KSF 2: Organisere forskningsgrupper med tilstrekkelig ”kritisk masse”

Oppfølging av FoU-strategien for å videreutvikle gode forskergrupper med tilstrekkelig størrelse.

Identifisering av risiki

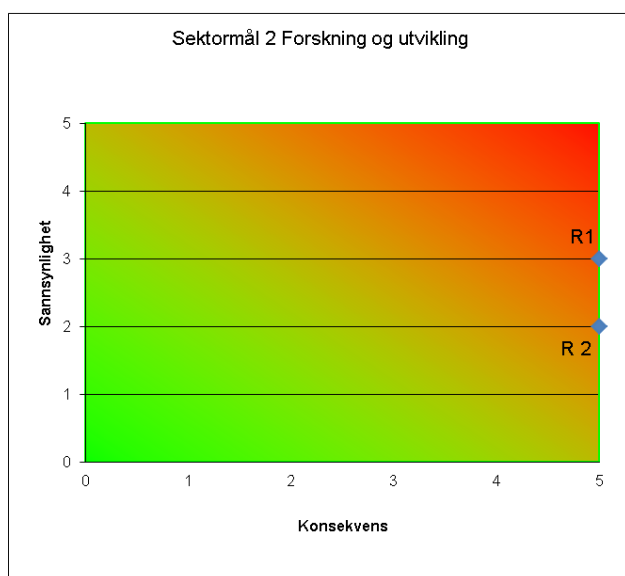
Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

- R 1 For få med førstekompetanse
- R 2 Stor spredning på forskningsfelt internt

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2014

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R1	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende FoU-kapasitet • Liten publisering • Svak faglig utvikling hos ansatte • Lite forskningsbasert undervisning 	5	3	15	<ul style="list-style-type: none"> • Målrettet nyrekruttering med førstekompetanse • Tilrettelegging for raskere gjennomføring av doktorgradsløp • Kompetansetiltak for faglig ansatte • Etablere flere II'erstillinger i samarbeid med andre institusjoner • Gjennomgå gjeldende retningslinjer for tildeling av FoU-tid
R2	<ul style="list-style-type: none"> • Kan mangle "kritisk masse" for: <ul style="list-style-type: none"> - å være en attraktiv samarbeidspartner - tilslag på forskningssøknader - å kunne levere i hht samfunnsoppdraget 	5	2	10	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisk bruk av midler til FoU innenfor helse, marint og maritimt fagområde, jfr. FoU-strategien • Fokus på forskningsledelse og prosjektadministrasjon • Samarbeide på tvers av institusjoner for å bygge robuste forskningsgrupper • Fokus på tverrfaglige prosjekter

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

3.1.3 Samfunnets behov

SEKTORMÅL 3: UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL VÆRE TYDELIGE SAMFUNNSAKTØRER OG BIDRA TIL INTERNASJONAL, NASJONAL OG REGIONAL UTVIKLING, FORMIDLING, INNOVASJON OG VERDISKAPNING.

Virksomhetsmål 3.1: Høgskolen i Ålesund skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, formidling, innovasjon og verdiskaping.

Styringsparameter	Resultat			Resultat mål	Ambisjons nivå
	2011	2012*	2013*	2014	2015
Totale inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) Korrigert etter faktisk aktivitet	17.963	20.359	25.707*	30.550	32.000
Totale inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) - Regnskapsførte	17.963	20.359	22.737	29.550*	32.000
Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) utenom EU og NFR	5,3 %	2,2 %	6,1 %	6 %	7 %
Andel BOA totalt i prosent av total omsetning	8,02 %	8,35 %	9,8 %	>10 %	>10 %
Totale inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) innenfor maritime fag (mill.kr)	8,6	15,5	15,5	18	20
Høgskolen skal ha en publikasjonsproduksjon som gjennomsnittet for høgskoler:					
- Antall publikasjoner pr. år	31	39	54**	60	65
- Antall publikasjonspoeng pr. år	23,4	31,2	31,8**	35	40

* På grunn av endringer i prinsippene for periodisering av BOA-inntekter i 2013 viser regnskapet en underrapportering av BOA-virksomheten i 2013 i forhold til den faktiske aktiviteten, og tilsvarende en noe høyere aktivitet i 2012 enn den faktiske. Tabellen er derfor utvidet med en egen rad som viser faktiske, aktivitetsbaserte omsetningstall i 2012 og 2013, korrigert for endret periodiseringsprinsipp. Omtalen nedenfor er basert på den faktiske aktivitetsutviklingen.

** Foreløpige tall – endelige tall foreligger i CRISTin pr 01.04.

- Rekruttere riktig kompetanse
- Følge opp eksisterende samarbeidsrelasjoner, og utvikle nye
- Ha fokus på kvalitet på leveranser

- Bygge en sterk forsknings-administrasjon som kan hjelpe forskerne til en smidig prosjektinitiering og – gjennomføring

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal være en synlig samfunnsdebattant, og øke formidlingen av FoU-resultater i media og andre fora.

- Øke vitenskapelig publisering
- Øke formidlingen av FoU i media og andre fora
- Økt deltakelse på vitenskapelige konferanser for å presentere eget arbeid

Kvalitativ styringsparameter: Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

- Fortsette og videreutvikle det tette samarbeidet med arbeids- og næringsliv
- Identifisere regionale og nasjonale behov for kurs og utdanningstilbud
- Etablere strategisk samarbeid med andre institusjoner for å bygge kvalitet i forskning og utdanning

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal delta aktivt i utviklingen av den maritime og den marine næringsklyngen i regionen.

- Videreutvikle samarbeidet med den marine og den maritime klynga, også gjennom Arena Legasea og NCE Maritime
- Videreutvikle samarbeidet med Norwegian Industrial Cluster (NIC: Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Høgskolen i Ålesund og Universitetet i Agder, med tilhørende Norwegian Centres of Expertise)
- Videreutvikle samarbeidet innen Forskningsforum Møre (HiÅ, HiM, HVO, Høgskolesenteret i Kristiansund Møreforskning, Nofima, SINTEF Fiskeri og Havbruk, NIVA, Runde Miljøsentre i tillegg til representanter fra Klynge- og innovasjonssystem og virkemiddelapparat)

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal satse aktivt på innovasjon i sin utdannings- og forskningsvirksomhet, og bidra til verdiskaping, innovasjon og entreprenørskap i privat og offentlig sektor.

- Øke motivasjonen for innovasjon og videreutvikle de initiativene som allerede eksisterer innenfor innovasjon
- Implementere felles innovasjonsmodul i alle bachelorstudier
- Etablere retningslinjer for IPR
- Videreutvikle samarbeidet med ÅKP om overgang fra studentbedrift til reell bedrift
- Utnytte bedre innovasjonspotensialet i samarbeidet med arbeids- og næringsliv

Kvalitativ styringsparameter: Fleksibel utdanning. Høgskolen i Ålesund skal legge til rette for fleksibel utdanning, gjennom deltidsstudier o.a. Fleksibel etter- og videreutdanning skal utvikles gjennom tett samarbeid med arbeids- og næringsliv.

- Utvikle bedre E-læringsplattformer som kan benyttes til å gjøre eksisterende studier mer fleksible, og til å starte opp nye kurstilbud i samarbeid med arbeids- og næringsliv.

Risikovurdering sektormål 3

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Godt renommé og attraktiv samarbeidspartner for FoU-institusjoner, arbeids- og næringsliv.

Det er essensielt å videreutvikle samarbeidet med FoU-institusjoner, arbeids- og næringslivet på strategisk viktige områder. For å være attraktive må Høgskolen dokumentere og synliggjøre relevant kompetanse rettet mot samfunnsoppdraget, tilby etterspurte utdanninger og utføre relevant forskning. Det er videre nødvendig å ha kompetanse og kapasitet til å hevde seg i konkurransen om midler fra virkemiddelapparatet, både nasjonalt og internasjonalt.

KSF 2: Implementere innovasjon i undervisning og forskning.

Målet er å tilrettelegge for en kultur som øker motivasjonen for nyskaping ved HiÅ og samarbeidet i det regionale innovasjonssystemet.

Identifisering av risiki

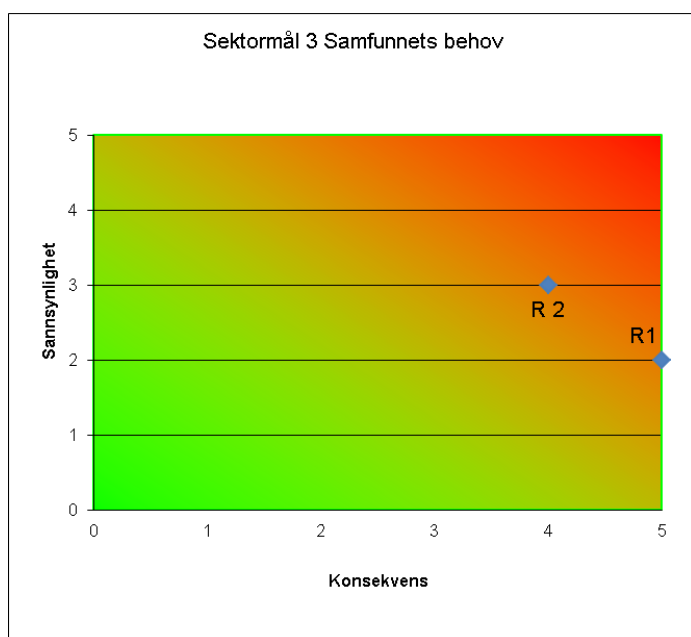
Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

- R 1 Sviktende evne til å bygge sterke fagmiljøer
- R 2 Mindre grad av innovasjon i enkelte fagmiljøer, og redusert bidrag til regionens innovasjonsevne

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2014

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R1	Sviktende evne til å bygge sterke fagmiljøer kan gi dårlig kvalitet og manglende kapasitet til å levere Tap av nøkkelkompetanse Miste status som foretrukket samarbeidspartner Redusert prosjektportefølje	5	2	10	Rekruttere riktig kompetanse Følge opp eksisterende samarbeidsrelasjoner, og utvikle nye Ha fokus på kvalitet på leveranser Bygge en sterk forsknings-administrasjon som kan hjelpe forskerne til en smidig prosjektinitering og -gjennomføring
R2	Lite kjennskap til innovative løsninger/ holdninger Redusert gründeraktivitet i regionen	4	3	12	Øke motivasjonen for innovasjon og videreutvikle de initiativene som allerede eksisterer innenfor innovasjon Implementere felles innovasjonsmodul Etablere veiledende retningslinjer for IPR Videreutvikle samarbeidet med ÅKP om overgang fra studentbedrift til reell bedrift Utnytte innovasjonspotensialet i samarbeidet med arbeids- og næringsliv

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

3.1.4 Organisasjon og ressurser

SEKTORMÅL 4: UNIVERSITETER OG HØGSKOLER SKAL HA EFFEKTIV FORVALTNING AV VIRKSOMHETEN, KOMPETANSEN OG RESSURSENE I SAMSVAR MED SIN SAMFUNNSROLLE.

Virksomhetsmål 4.1: Høgskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen, slik at det gis åpning for strategiske tiltak for å utvikle Høgskolen som utdannings- og forskningsinstitusjon. Effektiv ressursforvaltning skal underbygge høgskolens strategiske prioriteringer.

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Planlagt / disponert til strategiske satsingstiltak i prosent av total finansiering fra departement	2,03 %	2,52 %	6,1 %	6,9 %	>5 %

Det er iverksatt en rekke strategiske tiltak der Høgskolen disponerer tidligere avsatte midler, hovedsakelig ifm rehabiliteringen av laboratoriebygget og anskaffelse av vitenskapelig utstyr i den forbindelse. Det gjøres ytterligere utstyrsinvesteringer i 2014. Dette, kombinert med en rekke nye strategiske tiltak (jfr. kapittel 3.2) gjør at resultatmålet for 2014 settes noe høyere.

Høgskolen har en ambisjon om at strategiske satsingstiltak over tid skal utgjøre minst 5 % av den totale finansieringen fra departementet.

Kvalitativ styringsparameter: Langsiktig økonomisk planlegging

I forbindelse med overgangen til ny budsjettfordelingsmodell fra og med 2014 har Høgskolen benyttet akkumulerte avsatte midler som et virkemiddel for å skape sammenheng mellom måltall for studieplasser og studiepoengproduksjon og budsjetttrammen for enhetene. Dette reduserer den økonomiske handlefriheten til HiÅ, og gjør HiÅ mer avhengig av å nå sine resultatambisjoner i fremtiden. Dette stiller også krav til god langsiktig økonomisk planlegging.

HiÅ legger opp til å videreføre arbeidet med langtids- og totalbudsjettering. Dette skal settes i system i løpet av 2014, siden Agresso Planlegger nå er kjent av de administrative ved enhetene. Budsjettering av eksterntfinansiert virksomhet i Agresso Planlegger vil bli iverksatt i forbindelse med implementeringen av TDI-modellen. Dette arbeidet vil gi mulighet for aggregerte data og standardiserte rapporter/analyser av langtids- og totalbudsjett, som i neste omgang gir viktig informasjon inn i beslutningsprosesser.

I 2014 vil det bli foretatt en evaluering av den nye interne budsjettfordelingsmodellen. Dette for å kartlegge hvorvidt modellen ser ut til å ha de tilsktede effektene på høgskolens totaløkonomi.

Videreutvikling av rapporter til å inkludere nøkkeltall, samt arbeid med automatiske og standardiserte analyser videreføres inn i 2014. Dette gir viktig informasjon i forbindelse med budsjettprosess, interne styringsdialoger og regnskapsoppfølging – og er særlig nødvendig ved en utvidet planperiode og økt resultatavhengighet.

HiÅ sin økonomimodell vil bli revidert i 2014 for å tilpasses til de nye forutsetningene i blant annet TDI-modellen. Dette vil gi bedre innsikt i kostnadsbildet, og vil forenkle uthenting av nødvendig informasjon. Formålet med revideringen vil være å bedre beslutningsgrunnlaget på ulike nivå i organisasjonen.

Virksomhetsmål 4.2: Høgskolen skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til en kompetanseprofil og et arbeidsmiljø som gjør Høgskolen attraktiv som arbeidsplass og studiested, og som bidrar til et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Styringsparameter	Resultat			Resultatmål	Ambisjonsnivå
	2011	2012	2013	2014	2015
Andel kvinner i dosent eller professorstillinger	0	0	2,6 %	20,0 %	30,0 %
Andel midlertidig ansatte totalt	24,2 %	23,6 %	22,6 %	20,0 %	20,0 %
Andel midlertidig tilsatte ekskl. utdanningsstillinger, åremål og II-still.		9,8 %	9,6 %	9,0 %	9,0 %
Kvinner i førstestillinger	25,4 %	30,7 %	25,5 %	30,0 %	34,0 %
Andel ansatte som opplever organisatorisk arbeidsmiljø som godt	79,5 %	83,9 %	89,1 %	85,0 %	85,0 %
Andel ansatte som opplever psykososialt arbeidsmiljø som godt	82,8 %	85,3 %	87,2 %	85,0 %	85,0 %

HiÅ har 7,7 årsverk i professor-/dosentstillinger pr 1. oktober 2013. Kvinneandelen er på beskjedne 0,03 (3 %). Flere kvinner arbeider for dosent-/professorkvalifisering, og det legges opp til en gradvis økning av kvinneandelen for de akademiske toppstillingene ved Høgskolen.

Ser vi bort fra ansatte i utdanningsstillinger, åremålsansatte og II-stillinger, er andelen midlertidige tilsatte 9,6 %. Dette mener HiÅ er et rimelig nivå som samsvarer med den risiko Høgskolen kan ta i forhold til fremtidige forpliktelser. Gjennomsnittlig andel midlertidige tilsatte totalt er 22,6 %. Høgskolen har som mål å øke antall stipendiatstillinger, både i forbindelse med bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet og som et strategisk virkemiddel for å sikre fremtidig rekruttering. Vi vil også satse på flere II-stillinger i samarbeid med andre universitet og høyskoler samt nærings- og arbeidslivet, som et ledd i å bygge mer robuste fagmiljøer. Disse forholdene bidrar til en økning av totalt antall midlertidig tilsatte. Vi har en

ambisjon om å redusere andelen midlertidig tilsatte innenfor de andre stillingsgruppene ned mot 9 %.

Høgskolen har over flere år hatt en klar målsetting om å øke andelen kvinner i førstestillinger. Rekrutteringen til førstestillinger for kvinner har i stor grad skjedd ved rekruttering via stipendiatstillinger og ved egenfinansiert ressurs til doktorgrads- eller førstelektorløp. De siste årene har rekruttering til stipendiatstillinger i hovedsak skjedd inn mot teknologiområdet. Her er det svært vanskelig å rekruttere kvinner, og dette vil gi utfordringer i forhold til å øke kvinneandelen. Høgskolen må med basis i denne utviklingen vurdere økt satsing på stipendiatstillinger og mulighet for kvinner til å kvalifisere seg for førstestillinger.

Høgskolen har oppnådd svært gode resultater på målinger av det organisatoriske og psykososiale arbeidsmiljøet. Vi har målsetting om at 85 % skal oppleve arbeidsmiljøet som godt, og denne videreføres for planperioden.

Kvalitativ styringsparameter: Robuste fagmiljøer

Høgskolen vil i 2014 arbeide videre med rekrutteringsstrategien og ha et spesielt fokus på bemannings- og kompetanseplaner. En viktig innsatsfaktor vil være tiltak for å beholde nøkkelpersonell og videreutvikle samarbeid med universiteter, høyskoler samt nærings- og arbeidsliv for å bygge mer robuste fagmiljøer. Videre oppbygging av forskningsgrupper og fortsatt styrking av den pedagogiske kompetansen vil også stå sentralt.

Kvalitativ styringsparameter: Høgskolen i Ålesund skal implementere handlingsplan for likestilling og inkludering

Høgskolen sin handlingsplan gjelder for perioden 2012 – 2015 og har følgende hovedmål:

- Høgskolens arbeid for likestilling og inkludering skal prioriteres av ledelsen ved Høgskolen
- Høgskolen skal bedre kjønnsbalansen i studieprogrammer som over lengre tid har hatt en stor overvekt av enten mannlige eller kvinnelige studenter
- Høgskolen skal bedre kjønnsbalansen i vitenskapelige og teknisk/administrative stillinger
- Høgskolen skal sørge for at studenter og ansatte føler seg inkludert og ivaretatt på en god måte og får tilgang på nødvendig informasjon. Det rettes spesielt fokus på å utvikle gode ordninger for inkludering av nye ansatte.
- Høgskolen skal ha klare planer for språkopplæring av nye ansatte og studenter med utenlandsk bakgrunn
- Høgskolen skal ha nulltoleranse i forhold til mobbing/trakassering/diskriminering

Det vil bli arbeidet videre med fastsatte tiltak, jf. Likestillingsredegjørelsen i kapittel 4.2.

Risikovurdering sektormål 4

Kritiske suksessfaktorer (KSF)

Basert på høgskolens overordnede mål i strategisk plan er det identifisert følgende kritiske suksessfaktorer:

KSF 1: Økonomisk handlefrihet

HiÅ har den nødvendige økonomiske handlefrihet til å nå sine mål.

KSF 2: Kompetanse og bemanning

HiÅ har høy kompetanse og tilstrekkelig bemanning for å nå sine mål.

KSF 3: Infrastruktur

HiÅ sin infrastruktur legger til rette for måloppnåelse.

KSF 4: System og rutiner

HiÅ sine systemer og rutiner fungerer optimalt og bidrar til måloppnåelse.

Høgskolen har sett det som hensiktsmessig å konkretisere KSF innenfor sektorområde 4.

Tidligere KSF 5 vedrørende kommunikasjon og oppfølging internt videreføres ikke. Det henvises til omtale under rapportdelen.

Identifisering av risiki

Basert på kritiske suksessfaktorer er følgende langsiktige risiki identifisert:

Underpunkt under hver risiko beskriver særlige risiki for gjeldende årsplaner 2014 - 2016.

R 1 HiÅ får ikke nødvendig økonomisk handlefrihet til å nå sine mål

1. Plantall SPE (Studiepoeng ekvivalenter) - oppnås ikke
2. Oppstart nye studier - Feilslag i kalkyler
3. Manglende gjennomføring av forutsatte effektiviseringstiltak

R 2 HiÅ får ikke høy nok kompetanse og tilstrekkelig bemanning til å nå sine mål

1. Høy andel med førstekompetanse nær pensjonsalder
2. Avdekker kompetanse- og bemanningsbehov for sent
3. Enkelte fagmiljø er fortsatt sårbare / lite robuste

R 3 HiÅ sin infrastruktur legger ikke til rette for måloppnåelse

1. Manglende fasiliteter for nye undervisnings- og arbeidsformer
 - a. E-Læring
 - b. digital eksamen
 - c. Mange nok grupperom

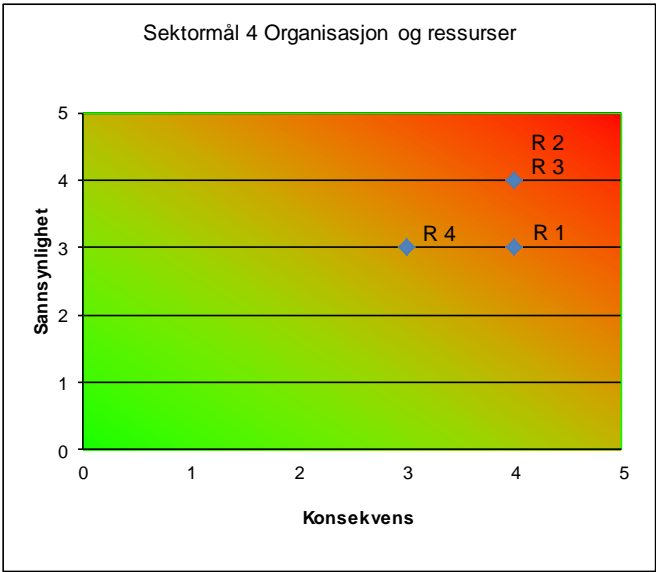
R 4 HiÅ sine systemer og rutiner fungerer ikke optimalt og hindrer måloppnåelse

1. Svikt i implementering av TDI modell
2. System for romplanlegging fungerer ikke optimalt
3. Uavklart oppgave- og ansvarsfordeling innenfor enkelte områder

Vurdering og prioritering av risiki – tiltak 2014

Risiki	Beskrivelse av konsekvens	Kons	Sanns	Risiko	Tiltak
R 1	<ul style="list-style-type: none"> • Nye strategiske utviklingstiltak kan ikke iverksettes • Uforutsette hendelser må håndteres ved omprioriteringer • Eksisterende aktiviteter må nedprioriteres, eventuelt avvikles 	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre beslutningsgrunnlag gjennom bl.a. TDI-modell og intern budsjettfordelingsmodell. • Videreutvikle modell for langtids- og totalbudsjett. • Videreutvikle rapporter og økonomiske analyser.
R 2	<ul style="list-style-type: none"> • Oppgaver kan bli utsatt eller bli utført med redusert kvalitet • Kjerneaktivitet svekkes og tilbudet reduseres / avvikles • Ressursbruken blir unødig høy • Høgskolens omdømme svekkes 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide bemannings- og kompetanseplaner på alle nivå i organisasjonen • Arbeide videre med rekrutterings-strategi, herunder å legge til rette for å beholde nøkkelpersoner. • Analysere lønnsnivå og – utvikling for ulike stillingstyper
R 3	<ul style="list-style-type: none"> • Redusert kapasitet til å igangsette/ videreføre aktivitet. • Manglende forbedring av læringsmiljøet • HiÅ sitt omdømme kan bli svekket • Brukertilfredshet kan bli svekket • Svekket sikkerhet og redusert beredskap 	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Implementere leiestedsmodell (TDI-modellen) • Gjennomføre tiltak som følge av mulighetsstudiet for å effektivisere arealbruk • Iverksette høgskolestyrets strategiske satsing på e-læring, herunder digital eksamensavvikling
R 4	<ul style="list-style-type: none"> • Ineffektiv ressursbruk (dobbelarbeid og «tidstyver»). • Arbeid blir utført med dårlig kvalitet • Svekket sikkerhet og redusert beredskap (sikkerhetsbrudd) • HiÅ sitt omdømme kan bli svekket 	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> • Samordne høgskolens ulike planer • Gjennomføre OU prosess for administrasjon- og støttefunksjoner, herunder å avklare oppgave- og ansvarsfordeling • Videreutvikle systemene for rom- og timeplanlegging.

Konsekvens (maks 5) x Sannsynlighet (maks 5) = Risiko

3.2 Plan for tildelt bevilgning

Målsettingen for gjennomføringen av virksomheten i 2014 er forankret i HiÅ sin strategiske plan og gjenspeiles i høgskolens plan og budsjett. For bevilgningsfinansiert virksomhet (BFV) setter høgskolens interne budsjettfordelingsmodell de økonomiske rammer for gjennomføring av aktivitetene. De økonomiske forutsetningene for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) er regulert gjennom avtaler og budsjetter for de enkelte prosjekt.

Plan for disponering av tildelt bevilgning i 2014

Inntekter/kostnader	2014		
	BFV	BOA	TOTALT
Bevilgning over kap. 260	225 747		225 747
Bevilgning over kap. 281	3 860		3 860
Salgs- og leieinntekter	6 868	-9 000	-2 132
Tildeling fra NFR og andre statlige etater		12 000	12 000
Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet		16 550	16 550
Sum driftsinntekter	236 475	19 550	256 025
Lønnskostnader	151 830	18 595	170 425
Anskaffelser og påkostninger	17 144	179	17 323
Husleie	35 824	-	35 824
Andre driftskostnader	41 136	11 376	52 512
Sum driftskostnader	245 934	30 150	276 084
Driftsresultat	-9 459	-10 600	-20 059

Kommentarer til tabellen

Bevilgningsfinansiert virksomhet er gitt i Kunnskapsdepartementets brev av 20.12.2013 «Statsbudsjettet for 2014 kap. 260 – Tildelingsbrev for Høgskolen i Ålesund». Bevilgningen som stilles til disposisjon for Høgskolen er 225,747 millioner kroner. I tillegg mottar Høgskolen i 2014 1,5 millioner kroner over kap. 281 til anskaffelse av vitenskapelig utstyr innenfor ingeniør- og teknologiutdanningene. Det er også budsjettert med 2,360 millioner kroner i bevilgning over kap. 281 i forbindelse med MARKOM 2020 i 2014.

Plan for disponering av bevilgningen fremkommer med utgangspunkt i budsjettmodellen. Bidrags- og oppdragsaktiviteten forventes å være på samme nivå som i 2013. Budsjettert merforbruk på BFV skyldes:

- Investeringene i laboratorieutstyr er forsinket, og er i 2014 budsjettert med til sammen 6 millioner kroner. Avsatte midler reduseres tilsvarende.
- Plan for utstyrsinvesteringer som følge av tildeling gjennom RNB 2013 er nå kartlagt, og investeringene gjennomføres i 2014. Dette vil redusere avsatte midler med 1,474 millioner kroner.
- I budsjettvedtaket for 2014 ble det vedtatt å disponere 0,845 millioner kroner av avsatte midler for å finansiere avdelingenes økning i studiepoengproduksjon.

Salgs- og leieinntekter viser for BOA et negativt beløp som følge av videreformidling av tidligere tildelte HERD-midler, budsjettert til 11 millioner i 2014. Beløpet reduserer også

forventet resultat på BOA tilsvarende. Inntekter fra BOA i tabellen inkluderer 5 millioner kroner i forventede gaver i 2014. Budsjettert resultatet på BOA korrigert for videreformidling viser et overskudd på 0,4 millioner kroner som hovedsakelig skyldes høgskolens kursaktivitet da kursaktiviteten som organiseres gjennom Høgskolen i Ålesund Maritime Operasjoner AS nå klassifiseres som oppdrag.

Bevilgningsfinansiert virksomhet

Høgskolestyret har, med utgangspunkt i den interne budsjettfordelingsmodellen, fordelt bevilgningen KD har stilt til rådighet over kap. 260 på følgende måte:

Budsjettenhet	Netto ramme 2014
Avdeling for ingeniør- og realfag	23 653
Avdeling for maritim teknologi og operasjoner	22 240
Avdeling for helsefag	33 009
Avdeling for biologiske fag	9 663
Avdeling for internasjonal markedsføring	18 460
Sum faglige avdelinger	107 025
Strategiske tiltak	6 615
Sentrale budsjettposter - øremerkede tiltak	19 295
Høgskolens sentrale fellesposter	52 706
Høgskolens sentrale administrasjon og støttefunksjon	40 951
Sum budsjettposter	226 592
Høgskolens ordinære budsjetttramme for 2014	225 747
Omdisponering av avsatte midler for å dekke budsjettert merforbruk	845

For tildelinger over kap. 281 har Høgskolen i Ålesund følgende budsjett i 2014:

Tildelinger over kap. 281	Ingående balanse 2014	Budsjettert bevilgning 2014	Budsjettert disponering i 2014	Utgående balanse 2014
RNB 2013, vitenskapelig utstyr	1 474		1 474	-
Tildelt i Statsbudsjettet for 2014, vitenskapelig utstyr		1 500	1 500	-
MARKOM 2020	2 005	2 360	3 865	500
Sum tildelinger over kap. 281	3 479	3 860	6 839	500

Prinsippene i den nye interne budsjettfordelingsmodellen tildeler midler til de faglige avdelingene basert på plantall for produksjon i 2014 og tar på denne måten hensyn til de insentivene KD legger til grunn i sin fordeling. Jfr. kap 2.1.4 gir dette et framtidsrettet fokus i høgskolens økonomi der oppstart av ny aktivitet er inntektsgivende for budsjettenhetene allerede i oppstartsåret. I denne forbindelse blir nylig oppstartede mastergradsstudium fra og med 2014 i større grad finansiert gjennom avdelingene sine budsjetttrammer, og behovet for strategiske tildelinger er tilsvarende redusert. Nye studier som startes i 2014 er likevel skilt ut som strategiske satsinger i tabellen over og utgjør totalt 2,065 millioner kroner i 2014. Beløpet vil være økende i planperioden 2014-2016 etter hvert som oppbyggingen av studiene pågår.

Forskningsrelaterte tiltak på til sammen 10 millioner kroner er budsjettetert over «sentrale budsjettposter – øremerkede tiltak», og blir i sin helhet viderefordelt til avdelingene. Dette består av stipendiatmidler (øremerket fra KD og interne) på til sammen 7,420 millioner kroner og incentivordning for publikasjonspoeng på 1,6 millioner kroner. Utover dette disponerer Forskningsstrategisk råd 0,980 millioner kroner som omfordeles til strategiske tiltak gjennom året.

Høgskolens *sentrale budsjettposter* består i hovedsak av:

- Forskningstiltak (stipendiatmidler og insentiver for forskning)
- Studieutvalget
- Tilskudd til studenttiltak og studenthus
- Lønnskompensasjon som i sin helhet omfordeles tilbake til budsjettenhetene
- Kompensasjon til budsjettenhetene for fristilling til verv og omstillingstiltak
- Personaltiltak

Høgskolens *sentrale fellesposter* består hovedsakelig av:

- Husleie, driftsavtaler og energi
- Forvaltning, drift og vedlikehold av bygningsmassen
- Lønn til høgskoledirektør, stab, rektor og prorektor
- Møbler og inventar
- Porto og kontorrekvisita

Høgskolens *sentrale administrasjon og støttefunksjon* består av:

- Personal- og organisasjonsseksjonen
- Studieseksjonen
- Biblioteket
- IT-seksjonen
- Økonomi- og driftsseksjonen
- FoU-seksjonen

Økonomiske hovedpunkter

Høgskolestyret har vedtatt å finansiere følgende strategiske tiltak i 2014:

- *Master i ingeniørfag, simulering og visualisering* ved Avdeling for ingeniør- og realfag med oppstart høsten 2014. Det er avsatt 1,740 millioner kroner til satsingen i 2014. Beløpet vil være økende i planperioden 2014-2016 i forbindelse med oppstart av studiet.
- *Bachelor i ingeniørfag, elkraftsystemer* ved Avdeling for ingeniør- og realfag med oppstart høsten 2014. Det er avsatt 0,325 millioner kroner til satsingen i 2014. Beløpet vil være økende i planperioden 2014-2016 i forbindelse med oppstart av studiet.
- Det er avsatt 1,750 millioner kroner til innføring og implementering av nytt saksbehandlings- og arkivsystem.

- Utbedring av høgskolens websider er budsjettert med 0,5 millioner kroner og er et viktig utviklingsområde i 2014.
- Det er i 2014 avsatt 1,5 millioner kroner til å videreutvikle e-læring gjennom en stor tverrfaglig fellessatsing ved Høgskolen. Høgskolestyret har vedtatt at dette er et sentralt utviklingstiltak og at tiltaket skal videreføres i 2015.
- Det er avsatt til sammen 0,5 millioner kroner til strategiske tiltak ved rektor og høgskoledirektør. Beløpet avsettes og disponeres årlig.
- Økonomirelaterte strategiske tiltak er budsjettert med 0,3 millioner kroner i 2014, særlig med fokus på å implementere TDI-modellen.

Disponering av avsatte midler

Høgskolestyret er stadig fokusert på å søke å redusere/omdisponere sine avsatte midler, og har i budsjettvedtaket for 2014 lagt til grunn en omfattende bruk/omdisponering av avsatte midler – både i inneværende år og på sikt ved å vedta igangsetting aktiviteter som genererer kostnader over flere perioder.

I budsjettvedtaket for 2014, ble det også vedtatt å disponere 0,845 millioner kroner av avsatte midler for å finansiere avdelingenes økning i studiepoengproduksjon (overgang til planbudsjettering jfr. tidligere avsnitt). I forbindelse med overgang til ny intern budsjettfordelingsmodell ble det lagt opp til en gjennomgang og omfordeling av avsatte midler mellom budsjettenhetene for å sikre bedre og likere rammevilkår for budsjettenhetene.

Høgskolen har følgende planer for å disponere sine avsatte midler innenfor BFV i perioden 2014-2016:

Avsetning	UB 2013	UB 2014	UB 2015	UB 2016
Tiltak som er planlagt av budsjettenhetene	-20 664	-15 779	-13 347	-11 481
Tiltak øremerket av høgskolestyret	-18 752	-9 564	-7 614	-5 714
Markom 2020	-2 005	-500		
Kompetansehevende tiltak	-5 622	-3 755	-3 000	-3 000
Øvrige avsetninger	-48	-	-	-
SUM avsetninger BFV	-47 091	-29 598	-23 961	-20 195

Økonomiske utfordringer

Som følge av bruk av avsatte midler/forskuttering i 2013, har høgskolestyret sine strategiske midler blitt betydelig redusert. Høgskolestyrets strategiske pott er på 0,615 millioner kroner ved inngangen til 2014. Når det i 2014 startes opp ytterligere aktivitet som er kostnadsdrivende, og der Høgskolen ikke mottar inntekter før om flere år, vil høgskolens økonomi bli stadig mer presset. En grundig gjennomgang av HiÅs avsatte midler viser at selv om nivået på avsetningene er over gjennomsnittet for sektoren, så er tiltak igangsatt og store deler av midlene allerede disponert/bundet opp til nødvendige tiltak. Høgskolen vil ikke bli i stand til å imøtekomme større uforutsette hendelser uten å foreta konkrete omprioriteringer. Under følger en oppsummering av de mest kritiske forhold ved høgskolens økonomi, det

vises ellers til risikoanalysen for sektorområde 4 for ytterligere konkretisering av konsekvenser/tiltak:

- Det er fortsatt et stort behov for anskaffelse av vitenskapelig utstyr til det nylig rehabiliterte laboratoriebygget. Tildelinger fra departementet i RNB 2013 og over kap. 281 i statsbudsjettet for 2014 har vært til god hjelp. I tillegg har høgskolestyret foretatt egne prioriteringer til dette formålet. De totale tildelingene, samt de midlene høgskolestyret har sett seg i stand til å prioritere til dette formålet er likevel langt lavere enn høgskolens innmeldte behov i budsjettforslag til KD for store nysatsinger for 2013 og 2014 (23,2 millioner kroner).
- Høgskolen har blitt en solid leverandør av kurs og utdanning til den maritime klyngen i regionen. Nøkkelen til dette har vært et solid fagmiljø og moderne simulatorer som muliggjør nødvendig trening for studenter og kursdeltakere. Behovet for en utstyrsutskiftning i simulatorsenteret nærmer seg stadig. Beløpsmessig er dette en så stor satsing at forholdet fremstår som kritisk. Konsekvensen av ikke å lykkes vil være vesentlig. Dagens økonomiske situasjon gjør Høgskolen avhengig av å motta fremtidige gaver fra næringslivet for å kunne utføre driftskritiske utstyrsinvesteringer.
- Statsbygg er i ferd med å utløse opsjon på overtakelse av Kunnskapsparken. Dette er et nødvendig ledd i utviklingen av Campus Ålesund, og vil være en viktig del av løsningen på arealproblematikken ved Høgskolen. Samtidig er det utført et mulighetsstudium ved Høgskolen for å optimalisere arealutnyttelsen på campus. For å få optimal effekt av tiltakene vil det påløpe kostnader i form av bygningsmessige tilpasninger og andre nødvendige investeringer.

4. VEDLEGG

4.1 Skjema for studentkapasitet

4.2 Likestillingsredegjørelse

4.3 Samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet

Utdanningsinstitusjon: Høgskolen i Ålesund					
Overordnede spørsmål, jf. plandelen av Rapport og planer (2013-2014). Spørsmålene besvares kort.					
1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2014, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige ramm					
Svar spørsmål 1: 0					
2. Hvilke begrensede faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?					
Svar spørsmål 2: Tilgang på egnede undervisningsrom.					
3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?					
Svar spørsmål 3: Maritim utdanning.					
4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker?					
Svar spørsmål 4: Ingen.					
Utdanningsområder	Utdanninger	Opptak høst 2013 (antall studieplasser)	Planlagt opptak høst 2014 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i opptakskapasitet høst 2014?	
		Antall	Antall	Ca. antall	
Helse- og sosialfag	Samlet	244	284	0	
<i>hvorav:</i>	Medisin	0	0	0	
	Odontologi	0	0	0	
	Psykologi	0	0	0	
	Farmasi	0	0	0	
	Barnevernpedagog	0	0	0	
	Bioingeniør	35	30	0	
	Ergoterapeut	0	0	0	
	Ernæring	0	0	0	
	Audiograf	0	0	0	
	Fysioterapi	0	0	0	
	Radiograf	0	0	0	
	Reseptar	0	0	0	
	Sosionom	0	0	0	
	Sykepleier	148	130	0	
	Vernepleier	0	0	0	
	Døvetolk	0	0	0	
	Tannpleier	0	0	0	
	Tanntekniker	0	0	0	
	ABIOK	36	54	0	
	Helsesøster	0	40	0	
	Jordmor	0	0	0	
	Eldreomsorg	0	0	0	
	Master i avansert klinisk sykepleie	25	30	0	
Lærerutdanning	Samlet	0	0	0	
<i>hvorav:</i>	Integrert femårig lærerutdanning	0	0	0	
	Grunnskolelærer - steg 1-7	0	0	0	
	Grunnskolelærer - steg 5-10	0	0	0	
	Praktisk-pedagogisk utdanning	0	0	0	
	Treårig faglærerutdanning	0	0	0	
	Førskolelærerutdanning	0	0	0	
	Yrkesfaglærerutdanning	0	0	0	
	Toårig masterutdanning	0	0	0	
	Ettårig barnehagepedagogikk	0	0	0	
		0	0	0	
Realfag og teknologiske fag	Samlet	245	260	0	
<i>hvorav:</i>	Bachelor i ingeniørfag - bygg	40	40	0	
	Bachelor i ingeniørfag - data	35	40	0	
	Bachelor i ingeniørfag - automatisering	40	40	0	
	Bachelor i ingeniørfag - produkt og systemdesign	20	20	0	
	Bachelor i ingeniørfag - skipsdesign	15	20	0	
	Bachelor i nautikk	40	40	0	
	Master i ingeniørfag - produkt- og systemdesign	20	20	0	
	Master i ingeniørfag - skipsdesign	15	15	0	
	Master i krevende maritime operasjoner	20	25	0	
Andre fag	Samlet	150	175	0	
<i>hvorav:</i>	Bachelor i bioteknologi	10	10	0	
	Bachelor i biomarin innovasjon	25	25	0	
	Bachelor i økonomi og administrasjon	25	50	0	
	Bachelor i eksportmarkedsføring	25	0	0	
	Bachelor i innovasjonsledelse og entreprenørskap	25	0	0	
	Bachelor i handels- og serviceledelse	25	0	0	
	Master i internasjonale business og markedsføring	15	40	0	
	Bachelor i markedsføring og ledelse	0	50	0	

LIKESTILLINGSREDEGJØRELSE 2013

HØGSKOLEN I ÅLESUND

Innhold

1	INNLEDNING	2
2	TILSTANDSRAPPORTERING	3
2.1	Kjønnsbalanse	3
2.2	Lønnsbalanse	5
2.3	Arbeidstid	7
2.4	Sykefravær og permisjoner	8
2.5	Rekruttering av medarbeidere.....	8
2.6	Personalpolitiske tiltak	9
	2.6.1 Kompetanseheving	9
	2.6.2 Publisering.....	9
2.7	Etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne	9
2.8	Studentene.....	10
3	TILTAKSRAPPORTERING	11
3.1	Ledelsens ansvar	11
3.2	Kjønnsbalanse i stillinger	11
3.3	Inkludering av studenter og ansatte.....	12
3.4	Kjønnsbalanse i studieprogrammer	13
3.5	Nulltoleranse.....	13

1 INNLEDNING

Høgskolen i Ålesund skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Arbeidet for likestilling og inkludering ved Høgskolen i Ålesund skal være integrert i alle deler og nivåer av høgskolens virksomhet, og ansvaret for systematisk arbeid med likestillings- og diskriminerings spørsmål ligger til høgskolens ledelse. Høgskolens arbeid for likestilling og inkludering skal prioriteres av ledelsen ved Høgskolen, men dette arbeidet må være forankret på alle nivåer, dersom likestillings- og inkluderingspolitikk skal bli en integrert del av høgskolens totale virksomhet. Ledelse på alle nivå skal derfor bidra til å fremme høgskolens målsettinger og tiltak innen likestilling og inkludering.

Høgskolen i Ålesund har fortsatt en betydelig overvekt av kvinnelige ansatte og studenter ved Avdeling for helsefag (AHF), mens det ved Avdeling for ingeniør- og realfag (AIR) og Avdeling for maritim teknologi og operasjoner (AMO) er overvekt av menn både blant studenter og ansatte. Å få kvinner inn i vitenskapelige toppstillinger er en utfordring, som det skal arbeides aktivt med.

Høgskolen i Ålesund er en høyskole i vekst, med et økende antall internasjonale studenter og ansatte, og har et spesielt fokus på inkludering og integrering av disse. Høgskolen skal sørge for at studenter og ansatte føler seg inkludert og ivaretatt på en god måte, og det skal være nulltoleranse i forhold til mobbing, trakassering og diskriminering.

For å sikre et fokus på likestilling og inkludering ved Høgskolen, er det satt ned et likestilling- og inkluderingsutvalg som skal følge opp, overvåke og være pådriver i Høgskolen i forbindelse med likestillings- og inkluderingsarbeidet. Utvalget består av seks representanter, to representanter fra arbeidsgiversiden, to representanter fra arbeidstakersiden og to studentrepresentanter.

Høgskolen i Ålesund har fra 2012 til 2013 hatt en reduksjon i andel kvinner fra 49 % til 43,6 %. Gjennomsnittlig andel kvinner blant de statlige høyskolene er 57,6 %. Endringen ved HiÅ fra 2012 skyldes en netto avgang av 10 kvinner samtidig med en netto tilgang av 15 menn. Høgskolen har utfordringer knyttet til en reduksjon i andelen kvinner med førstekompetanse og har ikke fast tilsatte kvinner i akademiske toppstillinger (dosent og professor). Det er stor variasjon i andelen kvinner ved de forskjellige avdelingene, med en betydelig overvekt av kvinner ved Avdeling for helsefag. Ved teknologiavdelingene er det tilsvarende overvekt av menn.

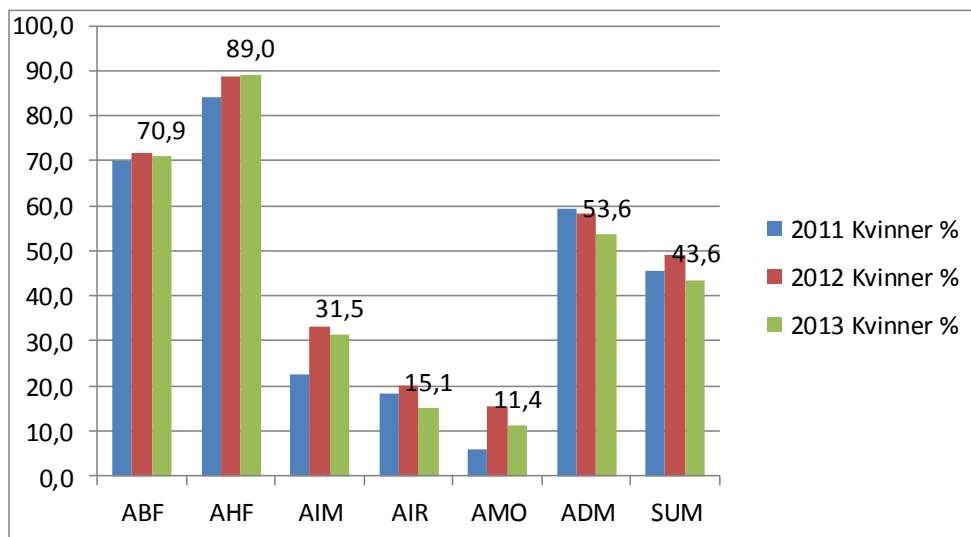
Det er til dels store lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Kvinner er lønnsledende i stilling som rådgiver. For de øvrige stillingene er menn lønnsledende. For den største stillingsgruppen – høyskolelektor – utgjør kvinners lønn 93,7 % av lønnen for menn.

Sykefraværet ved Høgskolen er redusert fra 4,2 % til 2,6 %. Hovedgrunnen er at sykefraværet blant kvinner er redusert fra 6,7 % i 2012 til 3,2 % i 2013. For menn er det en nedgang fra 2,2 % i 2012 til 2,1 % i 2013. Gjennomsnittlig andel midlertidige tilsatte ved de statlige høyskolene er 21,5 %. Ved HiÅ er andelen 22,6 %. Totalt er det 47,1 årsverk i midlertidige tilsetningsforhold. Kvinner utgjør 40,8 % av de midlertidig tilsatte.

2 TILSTANDSRAPPORTERING

2.1 Kjønnsbalanse

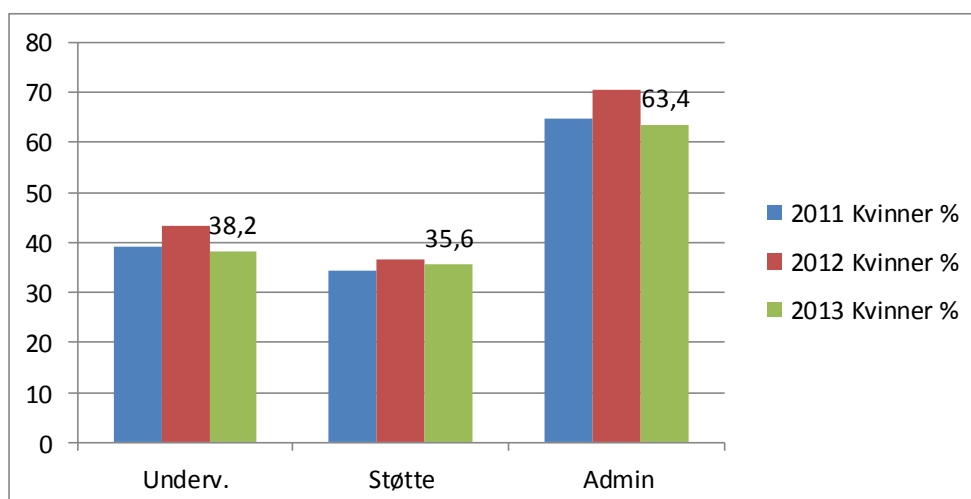
Andelen kvinner ved Høgskolen i Ålesund er redusert fra 49 % pr 1. oktober 2012 til 43,6 % pr 1. oktober 2013. I perioden har det vært en netto avgang med 10 kvinner og en netto tilgang med 15 menn. Det er stor variasjon i kvinneandelen mellom avdelingene:

Tab. 1: Kvinneandel fordelt på avdeling (kilde: dbh)

Det fremgår av tabell 1 at Avdeling for helsefag (AHF) har en kvinneandel på 89,0 % og Avdeling for biologiske fag (ABF) en andel på 70,9 %. Avdeling for maritim teknologi og operasjoner (AMO) har en kvinneandel på 11,4 %, Avdeling for ingeniør- og realfag på (AIR) 15,1 % og Avdeling for internasjonal markedsføring (AIM) en andel på 31,5 %. I fellesadministrasjonen (ADM) er kvinneandelen på 53,6 %.

Ser vi på kvinneandelen i de største stillingsgruppene, får vi følgende fordeling:

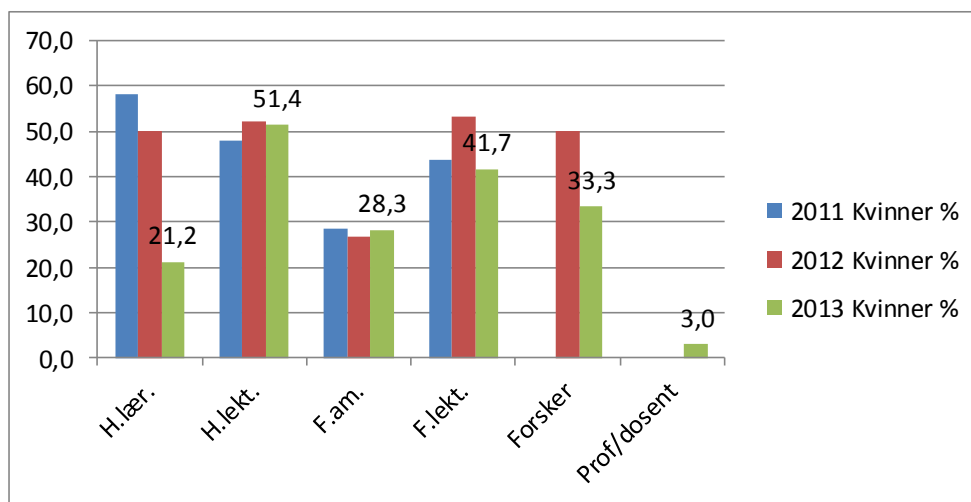

Tab. 2: Kvinneandel fordelt på stillingsgrupper (kilde: dbh)

Det fremgår av tabell 2 at kvinneandelen er redusert for alle stillingsgruppene. Andelen i administrative stillinger er redusert fra 70,5 % i 2012 til 63,4 % i 2013. I undervisnings-, forsknings-

og formidlingsstillinger har den gått ned fra 43,4 % til 38,2 %, mens den for støttestillinger for undervisning, forskning og formidling er redusert fra 36,5 % til 35,6 %.

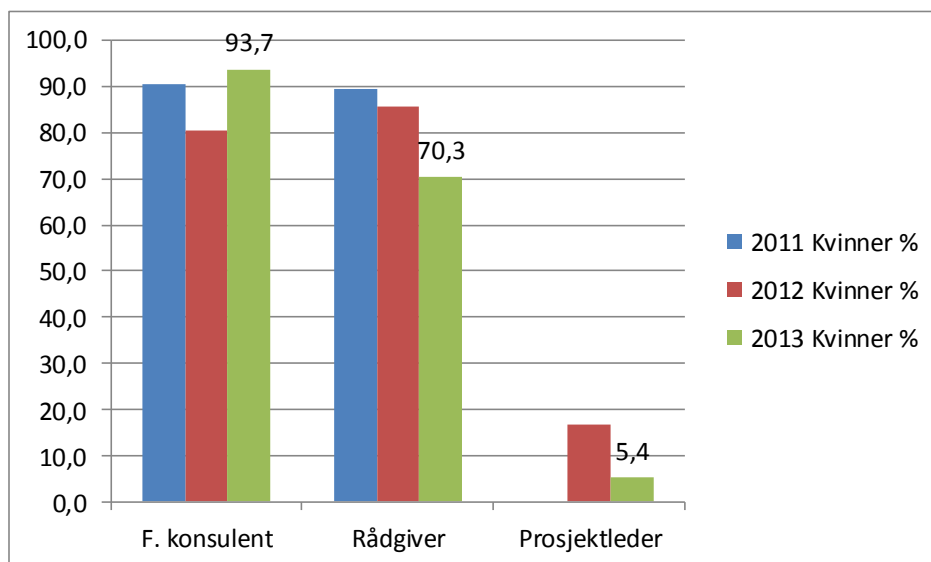
En sortering på stillinger innenfor undervisnings- og forskningsstillinger gir følgende oversikt:

Tab.3: Kjønnbalanse undervisnings- og forskningsstillinger (kilde: dbh)

Tabellen viser at det er kjønnbalanse blant høgskolelektorene, som er den største stillingsgruppen ved Høgskolen. For de øvrige stillingene er kvinnene underrepresentert. Høgskolen har en spesiell utfordring i å få rekruttert kvinner til de akademiske toppstillingene professor og dosent. Andelen kvinner i førstestillinger som førsteamanuensis og førstelektor er også lavere enn målsettingen.

En sortering på de to største stillingskodene for administrativt personell gir følgende oversikt:

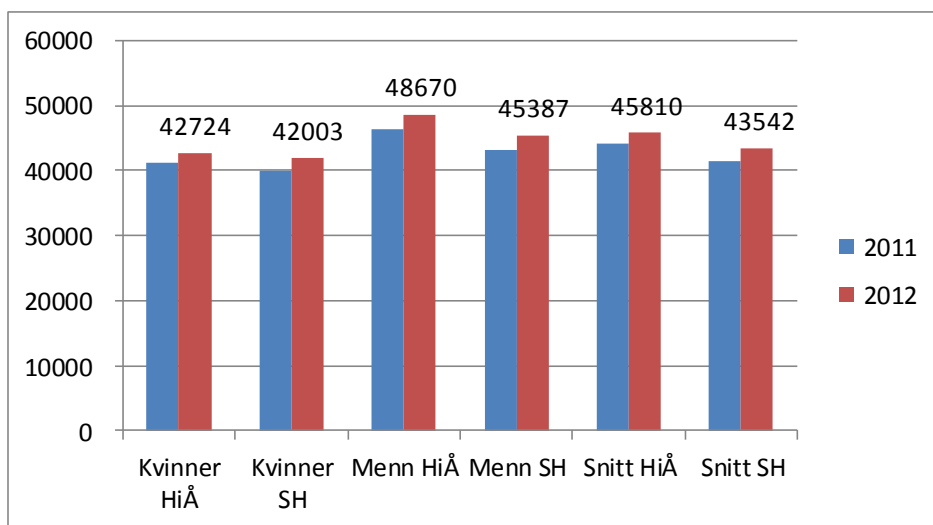

Tab.4: Kjønnbalanse i administrative stillinger (kilde: dbh)

Tabellen viser stor overvekt av kvinner stillinger som førstekonsulent og rådgiver. Stillingene som prosjektleder er hovedsakelig knyttet til maritim kursvirksomhet og har klar mannsdominans.

2.2 Lønnsbalanse

Høgskolen i Ålesund har ett av de høyeste lønnsnivåene blant de statlige høyskolene. Etterfølgende tabell viser gjennomsnittlig månedsfortjeneste ved HiÅ og ved de statlige høyskolene (SH) i 2011 og 2012:

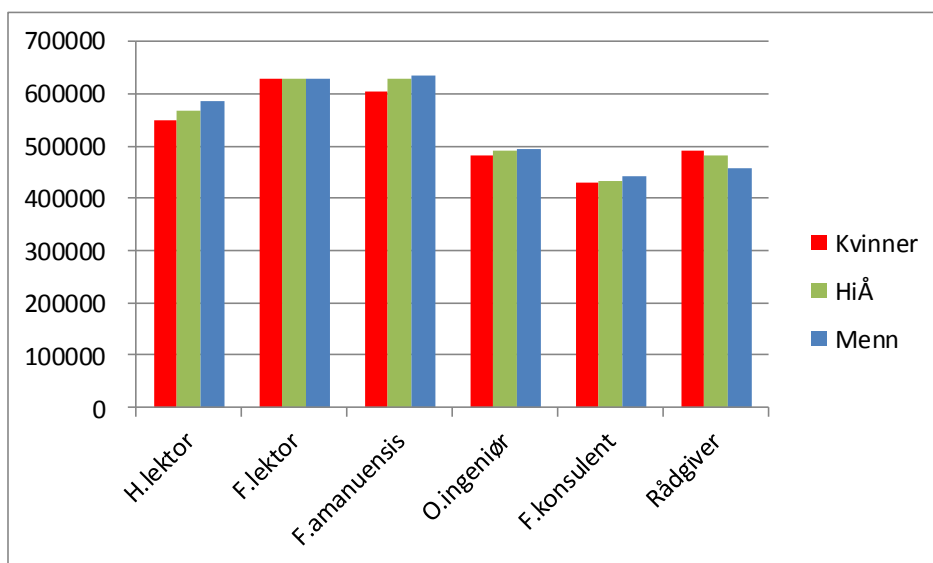

Tab.5: Lønnsnivå HiÅ og statlige høyskoler. (kilde: Statens sentrale tjenestemannsregister-SST)

Tabellen viser brutto månedsfortjeneste, inklusive faste og variable tillegg med unntak av overtid, for ansatte i heltidsstillinger. Månedsfortjenesten er beregnet som et gjennomsnitt basert på rapportering i perioden 1. januar – 31. oktober.

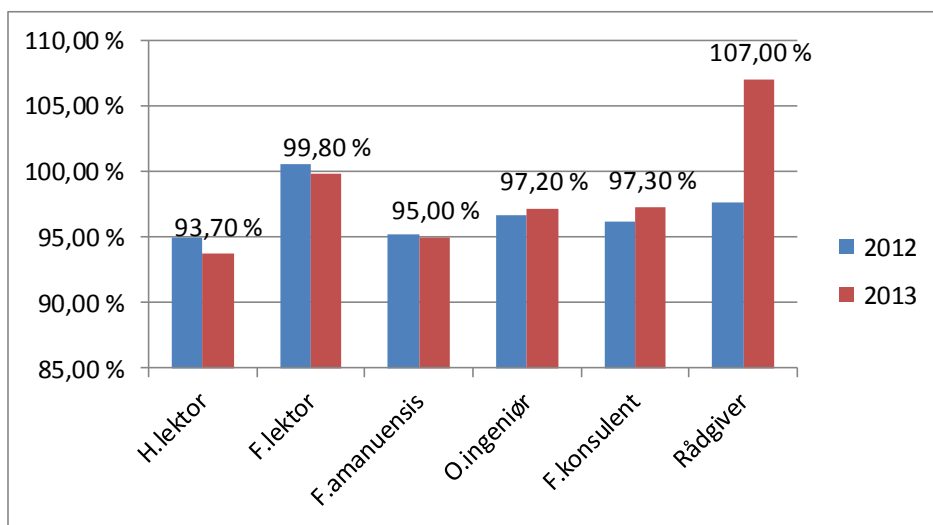
Det fremgår at gjennomsnittslønnen både for kvinner og menn ved HiÅ ligger høyere enn snittet for samme gruppe ved de statlige høyskolene. Kvinnenes lønn ligger 1,7 % over snittet for sektoren, mens menn ved HiÅ ligger 7,2 % over. I 2012 lå gjennomsnittslønnen ved HiÅ 5,2 % over snittet ved de statlige høyskolene.

Etterfølgende tabell viser lønnsbalansen for stillinger med mer enn fem ansatte ved HiÅ i 2013. I utvalget inngår faste ansatte i 50 % stilling eller mer. Utvalget utgjør 117,7 årsverk av totalt 208,7 registrerte årsverk ved HiÅ pr 1. oktober 2013.

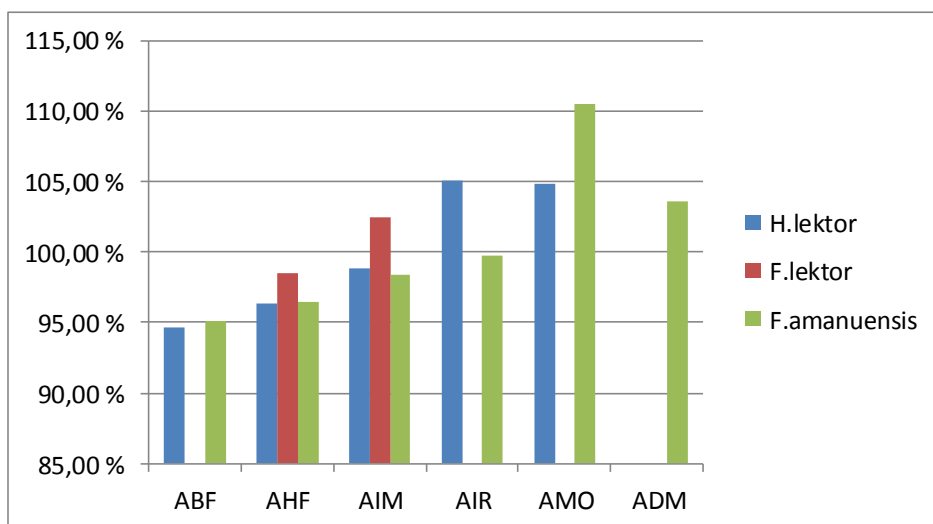
Tab.6: Lønnsnivå 2013 – stillinger ved HiÅ. (kilde: HiÅ's lønssystem SAP)

Det fremgår at lønnsnivået for menn er høyere enn for kvinner i alle de utvalgte stillingene med unntak av rådgiver. Her utgjør lønnsnivået for kvinner 107,0 % av lønnsnivået for menn. Ytterligere detaljering fremgår av tabell 7.

Tab.7: Lønn kvinner i prosent av lønn menn (kilde: HiÅ's lønssystem SAP)

Tabellen viser kvinners lønn i prosent av lønn for menn. Årsaken til lønnsforskjellene kan generelt forklares med lønnsnivået for menn innenfor teknologiområdet, hvor HiÅ er utsatt for et sterkt lønnspress i konkurranse med industrien i regionen. Kvinnene har hatt en positiv lønnsutvikling for enkelte stillinger, men lønnsforskjellene i den største stillingsgruppen – høyskolelektor – er negativ, noe som må følges opp nærmere.

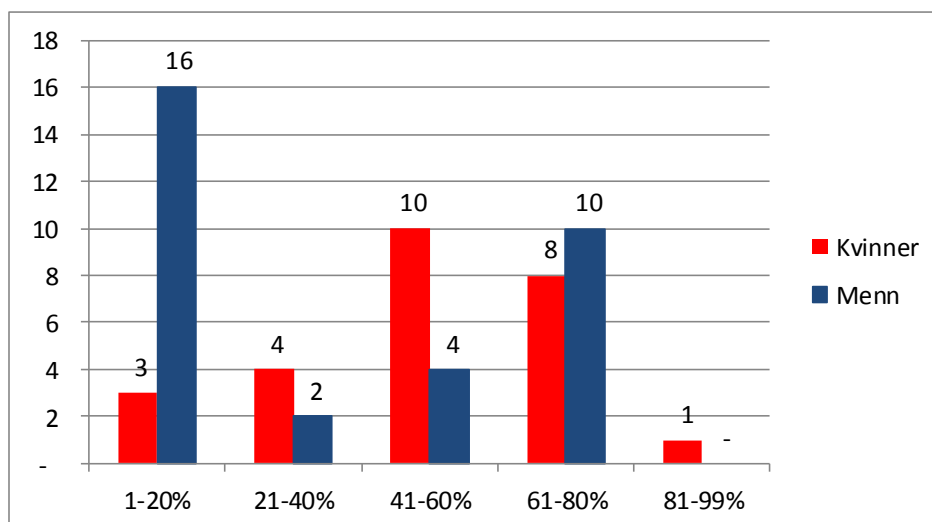
Tab.8: Gjennomsnittlig lønnsnivå i forhold til snittlønn for stillingen 2013. (kilde: HiÅ's lønssystem SAP)

Tabellen viser lønnsnivået ved den enkelte avdeling målt i forhold til gjennomsnittslønnen ved HiÅ (kvinner og menn) for stillingene som høyskolelektor, førstelektor og førsteamanuensis. Det fremgår at det gjennomsnittlige lønnsnivået ved avdelingene med stor andel kvinner (ABF og AHF) generelt ligger under snittlønnen for stillingene ved HiÅ. For høyskolelektorer varierer snittlønnen fra 536.119,- ved ABF til 595.203,- ved AIR. For førsteamanuenser varierer snittlønnen fra 595.994,- ved ABF til 692.750,- ved AMO. Lønnsforskjellene kan ikke alene forklares med markedskreftene, men også alderssammensetning og differensiering med bakgrunn i lokal lønnspolitikk spiller inn.

Ved de lokale lønnsoppgjørene i 2010, 2011 og 2012 har kvinnene fått henholdsvis 57,9 – 61,2 og 40,6 % av rammen.

2.3 Arbeidstid

Høgskolen i Ålesund har 239 ansatte pr 1. oktober 2013. Av disse er 103 kvinner og 136 menn. 30,1 % av kvinnene og 25,6 % av mennene går i deltidstilling. Fordelingen fremgår av etterfølgende tabell:

Tab.9: Ansatte i deltidstillinger 2013. (kilde: HiÅ's lønssystem SAP)

I intervallet 1 – 20 %, som i hovedsak representerer II-stillinger, er menn sterkt overrepresentert. Intervallet 21 – 80 %, som omfatter 22 kvinner og 16 menn, utgjør 15,9 % av de ansatte. Høgskolen har ikke iverksatt spesielle tiltak for å redusere antall ansatte i deltidstillinger, men kan ved behov benytte personalpolitiske tiltak for å motivere ansatte til å fortsette i heltidstilling eller for eksempel i 80 % fremfor 60 % stilling. Disse tiltakene har i første rekke vært benyttet ut fra tjenestebehov og ikke vært kjønnsmessig betinget. På den annen side legges det til rette for ansatte som ønsker å gå i redusert stilling, og søknader innvilges så langt tjenesten tillater det. Ansatte i deltidstilling har fortrinnsrett til ledig stilling og kan benytte seg av denne muligheten når anledningen byr seg.

Gjennomsnittlig andel midlertidige tilsatte ved de statlige høyskolene er 21,5 %. Ved HiÅ er andelen 22,6 %. Totalt er det 47,1 årsverk i midlertidige tilsetningsforhold. Kvinner utgjør 40,8 % av de midlertidige tilsatte. Høgskolen har i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene sett på mulige tiltak for å redusere andelen midlertidige tilsetningsforhold. I praksis betyr dette å ta noe høyere risiko ved tilsetning. Eksempelvis har Høgskolen i stadig større grad lyst ut og tilsatt i faste stillinger når ansatte har permisjon for å prøve annen stilling utenfor HiÅ og tilsatt fast ved eksternt finansierte prosjekter hvor vi forventer mulighet for forlengelse eller nye prosjekter. Vi har også i de fleste gaveprofessoratene, finansiert av næringslivet, foretatt fast tilsetning. Disse tiltakene er også et ledd i HiÅ sin rekrutteringsstrategi hvor det legges opp til en offensiv rekruttering for å demme opp for fremtidig aldersavgang.

Høgskolen har sett nærmere på fordelingen av de midlertidige tilsettingene:

Stillinger	Årsverk	Kv.%	Merknad
Stipendiater	11,5	30,4 %	1,0 har permisjon fra fast stilling
Vitenskapelig assistent	2,0	0,0 %	Forberedelse til doktorgrad
Lærlinger	3,0	0,0 %	
Rektor, dekaner, fagseksjonsleder (åremål)	7,5	73,3 %	Hvorav 6,0 har permisjon fra fast stilling
II-stillinger/samarbeid med næringsliv	3,1	9,7 %	
Gaveprofessorat	1,1	0,0 %	Eksternt finansiert
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	7,2	69,4 %	5,5 vikariat 1,7 tidsavgrensede oppgaver
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	3,0	33,3 %	2,0 eksternt finansierte prosjekter 1,0 tidsavgrensede oppgaver/ekstrahjelp
Administrative stillinger	8,7	44,8 %	1,0 tilbudt fast stilling 0,4 vikariat 1,8 eksternt finansierte prosjekter 4,5 tidsavgrensede oppgaver
Sum	47,1	40,8 %	1,0 Ikke fast organiserte oppgaver

Tab.10: Midlertidige tilsatte 2013. (kilde: HiÅ's lønssystem SAP)

Tabellen viser at det er stor andel midlertidig tilsatte kvinner innenfor gruppen ”Rektor, dekaner, fagseksjonsledere” og ”Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. HiÅ har lagt seg på en linje hvor fast tilsetting benyttes dersom sannsynligheten for et varig behov med rimelighet kan forsvares. Tiltak for å holde antall midlertidige tilsettinger på et minimum har vært drøftet med arbeidstakerorganisasjonene, og ett av tiltakene er en lav terskel for overgang til fast tilsetting når ansatte har vært midlertidig tilsatt i fire år.

2.4 Sykefravær og permisjoner

Høgskolen i Ålesund har en målsetting om et lavt sykefravær på ca 4 %. Vi har hatt følgende utvikling i sykefraværet de fire siste årene:

2010	2011	2012	2013
4,2 %	3,7 %	4,3 %	2,6 %

Tab.11: Sykefravær. (kilde: HiÅ's lønssystem SAP)

Det er først og fremst sykefraværet blant kvinner som er redusert fra 6,7 % i 2012 til 3,2 % i 2013. For menn er det en nedgang fra 2,2 % i 2012 til 2,1 % i 2013.

Høgskolen har et godt system for oppfølging av sykmeldte. Det arbeides forebyggende på flere områder, blant annet i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Høgskolen har på grunn av alderssammensetningen forholdsvis få fraværsdager knyttet til foreldrepermisjon og fravær på grunn av syke barn.

2.5 Rekruttering av medarbeidere

Høgskolen oppfordrer ved utlysning av stillinger det underrepresenterte kjønn om å søke. For øvrig har HiÅ ikke benyttet noen former for kvotering ved tilsetting.

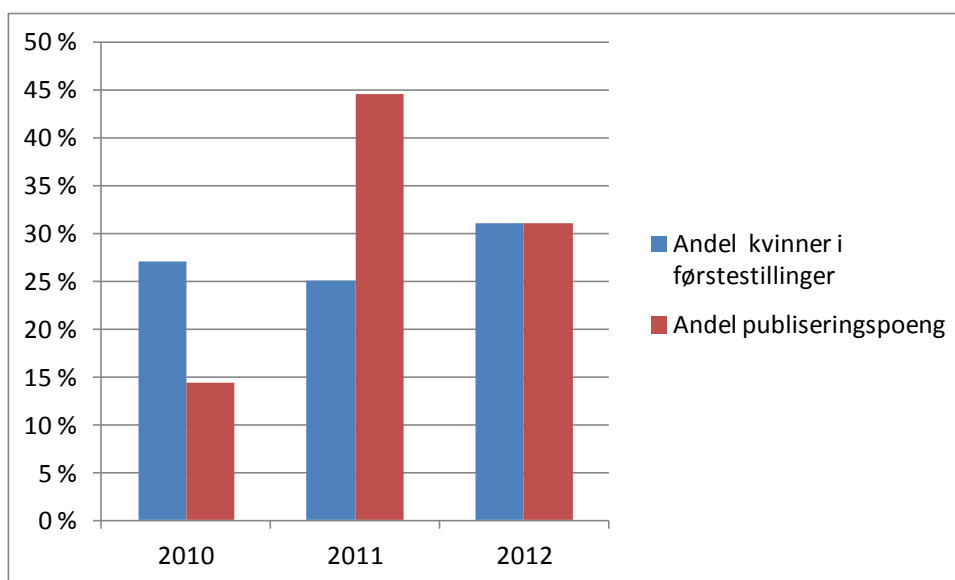
2.6 Personalpolitiske tiltak

2.6.1 Kompetanseheving

Høgskolen oppfordrer, blant annet gjennom medarbeidersamtaler, ansatte til kompetanseheving. En viktig satsing for HiÅ har vært å øke andelen kvinner i førstestillinger. Målsettingen for 2013 om å øke andelen fra 30,7 % til 34 % ble ikke nådd, og vi fikk i stedet en nedgang til 25,5 %. Høgskolen har i flere år hatt overvekt av kvinner i doktorgradsløp, noe som har vært et rekrutteringsgrunnlag for førstestillinger. Høgskolen har de siste årene i stadig større grad rekruttert fra utlandet til stipendiatstillinger innenfor teknologiområdet. Til disse stillingene er det stor overvekt av menn, og kun 4 av 14 som er rekruttert til stipendiatstillinger er kvinner. For å opprettholde andelen kvinner i doktorgradsløp må det vurderes om det er behov for særskilte tiltak rettet mot kvinner.

2.6.2 Publisering

Publisering er en viktig faktor for at flere kvinner på sikt kan legge grunnlaget for å kvalifisere seg til faglige toppstillinger ved HiÅ. Den etterfølgende tabellen viser andel kvinner i førstestillinger og kvinners andel av publiseringspoeng ved HiÅ:

Tab.12: Førstestillinger og publisering. (kilde: HiÅ's lønnssystem SAP og Cristin)

Kvinnens andel av publiseringspoeng har hatt en positiv utvikling i perioden 2010 – 2012.

2.7 Etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne

Høgskolen i Ålesund legger opp til mangfold på arbeidsplassen og oppfordrer ved utlysning av stillinger kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming eller etnisk bakgrunn. Vi har de siste årene i stadig større grad satset på rekruttering av utenlandsk arbeidskraft. For å bidra til god integrering og spesiell oppfølging i mottaksfasen har vi samarbeidet med International Network Norway (INN), som har hjulpet Høgskolen og enkelte ansatte med immigrasjonsprosessen, mottaksfasen og oppfølging så lenge den ansatte er tilsatt ved HiÅ. Det vil bli arbeidet videre med å utvikle gode rutiner for inkludering av nye ansatte, og det er satt i gang et arbeid for å avklare og finne løsninger på opplæringsbehov i norsk både for ansatte og studenter med utenlandsk bakgrunn.

Høgskolen i Ålesund er IA-bedrift og vi tilrettelegger så langt som mulig for IA-plasser/praksisplasser i samarbeid med Nav. Ansatte med redusert funksjonsevne og som har behov for redusert stilling/deltidsstilling, tilbys dette så langt tjenesten tillater det.

2.8 Studentene

Høgskolens handlingsplan for likestilling og inkludering for perioden 2012 – 2015 inkluderer også mål og tiltak rettet mot studentene. Det samme gjelder handlingsplanen for internasjonalisering. Det gjennomføres i løpet av studieåret en rekke tiltak som bidrar til inkludering. Høgskolen har en anerkjent fadderordning for nye studenter. Andre eksempler på tiltak som bidrar til inkludering er UKA, mett for en 50-lapp, internasjonal dag og internasjonale arrangement i studenthuset Banken i regi av International Students Union (ISU), arbeidslivsdagen, fritidstilbud gjennom Ålesund Studentsamfunn (ÅSS) og norskundervisning for utenlandske studenter.

Læringsmiljøutvalget (LMU) har i 2013 behandlet Handlingsplan for studenter med nedsatt funksjonsevne. Statsbygg gjennomfører et prosjekt i forbindelse med universell utforming. Høgskolen legger vekt på å komme tidlig i kontakt med søkere som har behov for spesiell tilrettelegging. Det er i 2013 satt i gang et pilotprosjekt med skrivementorer for studentene.

LMUs årsrapport legges ved den årlige kvalitetsrapporten når denne behandles av studieutvalget og høgskolestyret, og er sentral i ledelsens årlige gjennomgang av kvalitetsutviklingssystemet.

I tillegg til LMU har samarbeidsforumet mellom studentorganisasjonene, Samskipnaden og Høgskolen (samarbeidsmøtet) bidratt til fokus på læringsmiljøet. Direkte kontakt mellom studenter, ledelse ved Høgskolen og Samskipnaden gir verdifull informasjon om studentenes oppfatning av læringsmiljøet.

3 TILTAKSRAPPORTERING

3.1 Ledelsens ansvar

Høgskolens arbeid for likestilling og inkludering skal prioriteres av ledelsen ved Høgskolen. De etterfølgende tiltakene gjelder for perioden 2012 – 2015.

Tiltak	Bakgrunn/utfordring	Målsetting	Målgruppe	Status	Ansvar
Ledere, ansatte og studenter skal være kjent med institusjonens handlingsplaner og tiltak for likestilling og inkludering	Lite engasjement omkring likestilling	Økt engasjement omkring likestilling	Alle	Løpende	P.dir
Ledere ved alle enheter som bidrar til rekruttering, utvelgelse, kvalifikasjonsvurdering og tilsetning i vitenskapelige stillinger skal ha et bevisst forhold til likestilling og inkludering.	Noe lav bevissthet om likestilling ved tilsetning	Økt bevissthet om likestillingsaspektet ved rekruttering	Ledere, tilsettingsorgan	Løpende	P.dir, Enhetsledere
Eventuelle lønsmessige skjevfordelinger basert på kjønn og nasjonalitet skal rettes opp.	Registrerte lønnsforskjeller	Lønnsutjevning	Ledere, fagforening	Årlig tema ifm 2.3.3-forhandl.	H.dir
Medarbeidersamtaler brukes aktivt i forhold til likestillingspolitiske spørsmål der dette er relevant	Liten bevissthet om likestilling og inkludering	Økt bevissthet om likestilling og inkludering	Ansatte	Løpende	Enhetsledere

3.2 Kjønnbalanse i stillinger

Høgskolen skal bedre kjønnbalansen i vitenskapelige og teknisk/administrative stillinger

Tiltak	Bakgrunn/utfordring	Målsetting	Målgruppe	Status	Ansvar
Det utarbeides stillingsplaner for utlysning og rekruttering til faste vitenskapelige stillinger med utgangspunkt i forventet avgang og kjønnssammensetning i fagmiljø, samt rekrutteringsgrunnlag, for hele strategiperioden fram til 2015.	Få fokus på kjønnbalanse inn i den langsiktige personalplanleggingen	Bedret kjønnbalanse på sikt	Ledere	Årlig ifm bemanningsplan	Enhetsleder
Handlingsplan for likestilling og inkludering gjøres kjent på Høgskolen og ligger til grunn for tilsettingsrådets og tilsettingsutvalgets arbeid.	Behov for bedre info om likestilling og inkludering.	Bedret kjønnbalanse i stillinger	Tilsettingsorganer	Årlig	H.dir, P.dir

3.3 Inkludering av studenter og ansatte

Høgskolen skal sørge for at studenter og ansatte føler seg inkludert og ivaretatt på en god måte, og får tilgang på nødvendig informasjon

Tiltak	Bakgrunn/utfordring	Målsetting	Målgruppe	Status	Ansvar
Tilpasse sosiale arrangementer for ansatte og studenter, i forhold til eksempelvis mat og drikke og kulturelle forhold.	Økning i utenlandske ansatte og studenter	Integrasjon og kulturforståelse	Studenter og ansatte	Løpende	S.dir, Arrangementsansvarlige
Stipendiater søkes plassert i eget fagmiljø.	Mangel på kontorer i fagmiljøene. Manglende integrasjon/nærhet til veileder	Stipendiater skal integreres i eget fagmiljø	Stipendiater	Utført	H.dir, Ø.dir
Inkludering av internasjonale studenter gjøres blant annet ved bevisst å sette sammen grupper fra ulike nasjonaliteter	Utenlandske studenter integreres ikke godt nok	Integrasjon mellom utenlandske og norske studenter	Studenter	Løpende	S.dir
Utvekslingsstudenter, fulltidsstudenter og tilsatte med annet morsmål enn norsk tilbys begynnervkur i norsk språk og kultur.	Språkbarrierer	Integrasjon	Studenter fra utlandet	Iverksatt	S.dir
Det etableres en velfungerende fadderordning for mottak av utvekslingsstudenter og fulltids utenlandske studenter i starten av høst- og vårsemesteret.	Behov for tett oppfølging av nye studenter	Integrasjon og start-hjelp	Studenter fra utlandet	Iverksatt	S.dir
Det etableres gode tilsetnings- og mottaksrutiner for tilsatte fra andre land.	Ansatte fra utlandet har stort behov for hjelp og tilrettelegging i startfasen	Integrasjon og start-hjelp	Ansatte fra utlandet	Iverksatt	P.dir
All nødvendig informasjon til ansatte og studenter om Høgskolen i Ålesund må være tilgjengelig på engelsk.	Flere og flere ansatte og studenter som ikke behersker norsk	Ansatte og studenter fra utlandet skal finne frem og få viktig informasjon	Ansatte og studenter fra utlandet	Iverksatt	Enhetsledere
Gjennomføring av internasjonale arrangementer, eksempelvis internasjonal dag på Høgskolen, på internasjonale dager i kantina og internasjonal kafé	Integrere utenlandske studenter	God integrasjon av utenlandske studenter	Utenlandske studenter	Iverksatt, løpende	S.dir

3.4 Kjønnbalanse i studieprogrammer

Høgskolen skal bedre kjønnbalansen i studieprogrammer som over lengre tid har hatt en stor overvekt av enten mannlige eller kvinnelige studenter.

Tiltak	Bakgrunn/utfordring	Målsetting	Målgruppe	Status	Ansvar
Bevisste rekrutteringstiltak for å øke kvinneandelen ved utdanninger med lav kvinneandel	Liten kjønnbalanse i flere utdanninger	Bedret kjønnbalanse i flere utdanninger	Studenter	Iverksatt, løpende	S.dir, dekaner
Bevisste rekrutteringstiltak for å øke mannsandelen ved utdanninger med lav mannsandel	Liten kjønnbalanse i flere utdanninger	Bedret kjønnbalanse i flere utdanninger	Studenter	Iverksatt, løpende	S.dir, dekaner

3.5 Nulltoleranse

Høgskolen skal ha nulltoleranse i forhold til mobbing/ trakassering/ diskriminering

Tiltak	Bakgrunn/utfordring	Målsetting	Målgruppe	Status	Ansvar
Klar og uttalt holdning mot mobbing/ trakassering/ diskriminering	Mobbing/ trakassering/ diskriminering aksepteres ikke	Klargjøre at mobbing/ trakassering/ diskriminering ikke aksepteres	Alle	Løpende	H.dir, Rektor, Enhetsledere
Leder, ansatte og studenter skal ha opplæring om diskriminering og trakassering	Bevisstgjøring om hva som anses som diskriminering eller trakassering	Unngå diskriminering og trakassering	Alle	Ikke iverksatt	P.dir, Leder SPÅ
Gjøre kjent retningslinjer for varsling av mobbing/trakassering/diskriminering for ansatte og studenter	Få info om eventuell mobbing, trakassering eller diskriminering	Stanse mobbing/ trakassering/ diskriminering	Ansatte og studenter	Iverksatt	P.dir
Gjøre kjent høgskolens etiske retningslinjer	Ansatte og studenter skal kjenne HiÅ's etiske retningslinjer	Ansatte og studenter skal følge HiÅ's etiske retningslinjer	Ansatte og studenter	Iverksatt	H.dir, Leder SPÅ
Synliggjøre konsekvensen ved brudd på etiske retningslinjer	Ansatte og studenter kjenner ikke konsekvenser ved brudd på HiÅ's retningslinjer	Unngå brudd på HiÅ's etiske retningslinjer	Ansatte og studenter	Etikkseminar for ansatte er gj.ført	H.dir

*****000*****

SAMARBEID MED EKSTERNE AKTØRER OM STUDIER I UTLANDET

Høgskolen blir i brev fra Kunnskapsdepartementet (KD) datert 22.03.13 bedt om å redegjøre for organiseringen av vårt samarbeid med eksterne aktører om studier i utlandet gjennom rapport og planer for 2013-14. Høgskolen i Ålesund (HiÅ) har i januar 2014 sagt opp avtalen Høgskolen har med Gateway College med virkning fra høsten 2014. Vi forklarer under hvordan samarbeidet har vært organisert fra avtalen ble inngått i 2006 frem til nå.

Studietilbud

HiÅ har per dato følgende studietilbud i samarbeid med Gateway College (GC). Disse studiene gjennomfører til og med våren 2014 og alle studiene er på 30 stp.:

- 550SK *Fransk med kunsthistorie*
- 551FK *Fransk språk og kultur*
- 554M1 *Spansk språk og latinamerikansk kultur I (Mexico)*
- 555M2 *Spansk språk og latinamerikansk kultur II (Mexico)*

Til sammen har 70 studenter reist ut gjennom dette samarbeidet i inneværende semester. Ingen av studiene som tilbys er en del av en bachelorgrad ved HiÅ. I bachelorstudiet Eksportmarkedsføring har imidlertid studentene 15 stp. valgfag språk. Studiene i samarbeid med GC på 30 stp kan derfor innpasses inntil 15 stp. som erstatning for disse valgfagene. Dette har skjedd med enkeltstudenter i løpet av de siste åtte årene.

1. Organisatoriske forhold.

Undervisning: Som det fremkommer av samarbeidsavtalen mellom GC og HiÅ av 24. april 2007 har HiÅ det faglige ansvaret. Dette innebærer blant annet at undervisningspersonalet godkjennes av HiÅ, men blir tilsatt og avlønnet av GC. Det er også HiÅ som utarbeider og er faglig ansvarlig for studieplaner, emnebeskrivelser, kvalitetsoppfølging generelt, eksamen med mer. I tillegg er HiÅ ansvarlig for gjennomføring av første arbeidskrav i studiene, før studentene reiser til studiestedene. Dette er basert på 15 dagers selvstudium tilrettelagt via E-læring.

Rekruttering: GC har ansvaret for rekruttering av så vel studenter som undervisningspersonale, men det er HiÅ som gjennomfører opptak på studentene og godkjenner forelesere. HiÅ har markedsført disse studiene parallelt med andre studietilbud.

Eksamensavvikling: HiÅ har ansvaret. Eksamen avvikles på samme måte som lokalt ved HiÅ. Representanter fra HiÅ reiser ut til studiestedene og er eksamensansvarlige. Ny og utsatt eksamen organiseres ved HiÅ i samme eksamensperiode som andre nye og utsatte eksamener ved HiÅ.

Administrative oppgaver: GC og HiÅ har hatt forskjellige oppgaver. HiÅ har stått for all faglig administrasjon som opptak av studenter og rutiner rundt dette, oppmelding til eksamen, tilrettelegging for særordninger under eksamen, oppfølging rundt fagevalueringer, diverse

spørsmål før og underveis fra studenter. GC har hatt ansvaret for praktisk tilrettelegging før avreise til studiested samt praktisk hjelp på studiestedet.

Kommunikasjonslinjer:

Dialog HiÅ-GC studiested: Det er løpende dialog mellom administrasjon/ fagansatte HiÅ og senterledere/ faglærere på studiestedene for GC. Dette skjer via epost, årlige møter i Norge mellom studieansvarlige på studiestedene og HiÅ, reiser til studiestedene ved eksamensavvikling, bruk av nettportalen Fronter samt Facebookgrupper (én lukket gruppe, per studium, per kull hvor både faglærere, administrativt personale ved GC og HiÅ samt studentgruppene er medlemmer).

Dialog HiÅ-GC sentralt: Høgskolene og GC har opprettet et "Høgskoleforum" med representanter fra høgskolene, GC og styret i GC. Forumet har møte minst én gang per semester. Her diskuteres både strategiske, faglige og administrative problemstillinger. Ansatte fra GC sentralt har også besøkt HiÅ jevnlig (ca. én gang hvert år).

Kvalitetssikring - oppfølging og kontrollrutiner:

HiÅ og GC har tilbudt studier i utlandet sammen siden 2006. Totalt har HiÅ og GC hatt et titalls studier i samarbeid med GC. De fire studiene som tilbys nå ble startet opp i 2007. Når det gjelder oppfølging og kontrollrutiner, følges disse studiene opp på samme måte som andre studier ved HiÅ. Alle fag evalueres av studentgruppene gjennom fagevaluering hvert semester i henhold til det Høgskolens kvalitetssystem. I tillegg evalueres studietilbudene av GC med hensyn på andre problemstillinger.

Studietilbudene som tilbys som et samarbeid mellom HiÅ og GC er på 30 studiepoeng (ett semester). Etablering av dagens studieportefølje ble i sin tid vedtatt av Høgskolestyret (februar 2007). I samsvar med HiÅ sitt kvalitetssikringssystem, etableres nye studietilbud inntil 30 studiepoeng på avdelingsnivå. Ansvar for eventuelle utredninger og oppstart av nye studietilbud er altså i dag delegert fra Høgskolestyret til dekan på fagavdelingen.

Regelverk om offentlige anskaffelser:

Høgskolen er bedt om å vurdere om samarbeidet er av en slik karakter at det må følge reglene for offentlige anskaffelser. HiÅ har vurdert det som en leveranse av tjeneste til GC. HiÅ har faglig ansvar for studentene fra studiestart til studieslutt og for dette fakturerer vi GC.

Økonomi:

Finansieringssystemet for universiteter og høyskoler åpner for å kombinere egenfinansiering (over institusjonens grunnbudsjett) med ekstern finansiering. Den eksterne finansieringen fører til avkorting i resultatbasert uttelling for å unngå dobbel finansiering. For eksamenene avlagt ved GCs studiesteder mottar HiÅ 60% av resultatbasert uttelling (studiepoengproduksjon). I tillegg mottar HiÅ en godtgjørelse fra GC etter følgende satser,

basert på akkumulert studenttall: Basiskostnad per studiested for de første 20 studentene: Kr 30.000. Tilleggs kostnad pr. student: Kr 1.200 fra og med student nr. 21.

Egenbetaling:

I forskrift om egenbetaling av 15. desember 2005 nr. 1506 § 3-2 er det gjort unntak fra utgangspunktet om at statlige universiteter og høyskoler ikke kan kreve egenbetaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører frem til en grad eller yrkesutdanning, *når kurs, fag og emner normalt ikke er en del av et studieprogram eller fører frem til grad eller yrkesutdanning*. Siden HiÅ sine studier i samarbeid med GC ikke er en del av en grad ved Høgskolen, har Høgskolen vurdert å være innenfor reglementet. I møte med KD 19. september 2013, ble det klart at KD mener at *all* studiepoenggivende utdanning potensielt *kan* inngå i en bachelorgrad, en videre tolkning enn vi har lagt til grunn. Det ble presisert i møtet fra KD sin side at dette ikke gjelder bare studier i samarbeid med aktører i utlandet, men også eksempelvis e-læringsstudier og andre studier som kombinerer egenfinansiering over institusjonens grunnbudsjett med ekstern finansiering.

I møtet med KD kom det videre frem at reglementet når det gjelder blanding av egenfinansiering og ekstern finansiering vil strammes inn. Med disse momentene som bakteppe har HiÅ besluttet å si opp avtalen med GC.